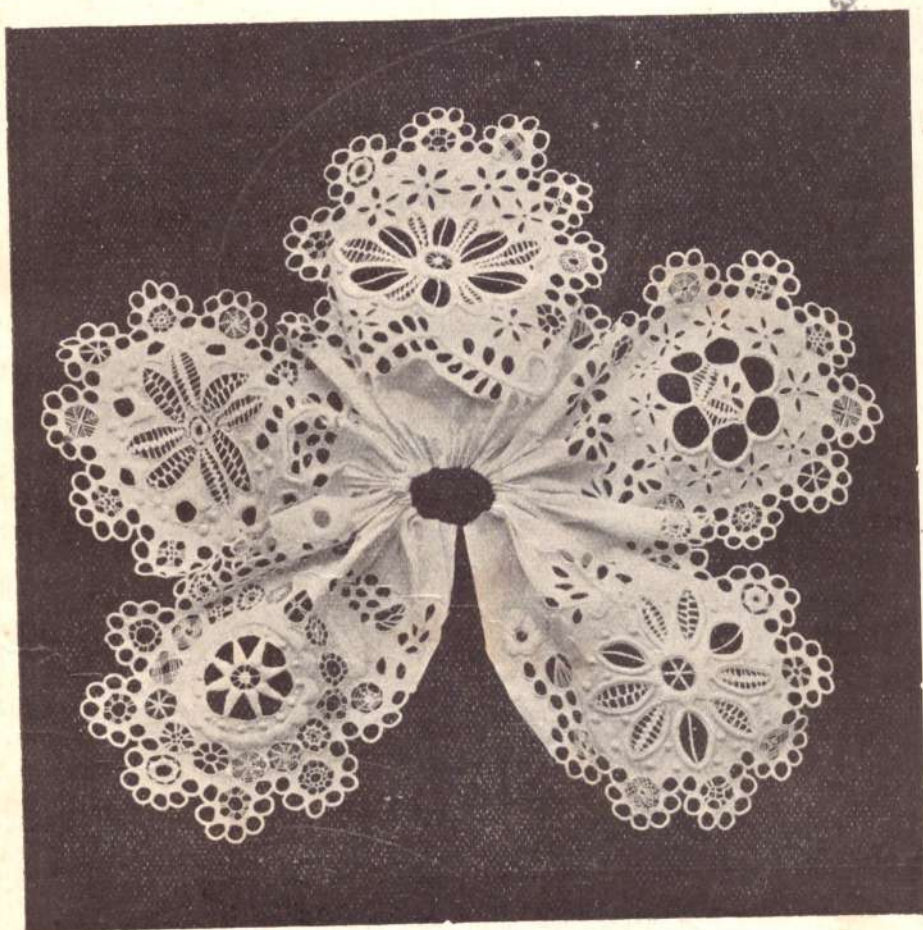
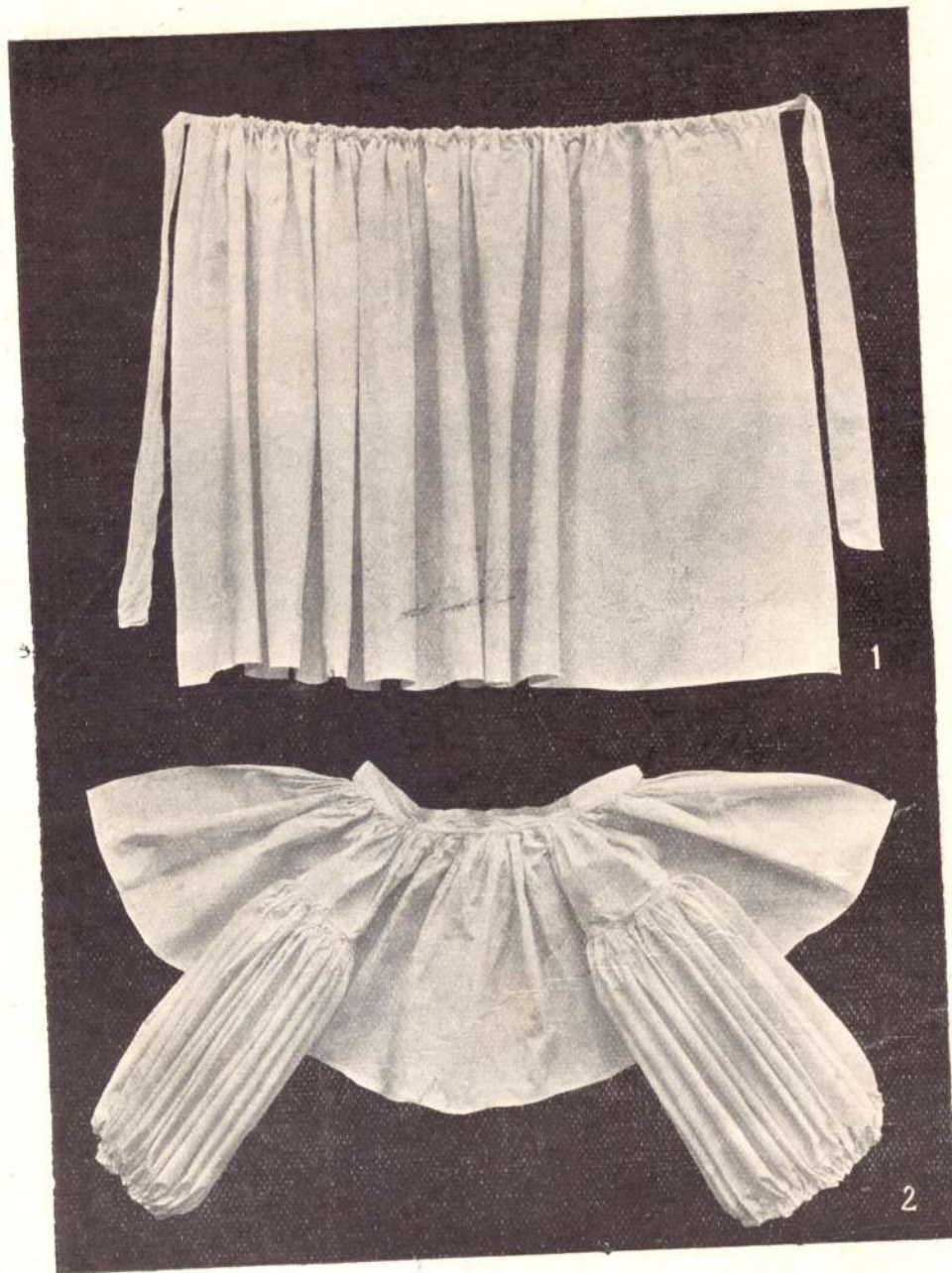

VZORY
... ŽENSKÝCH ...
RUČNÍCH PRACÍ
1915.

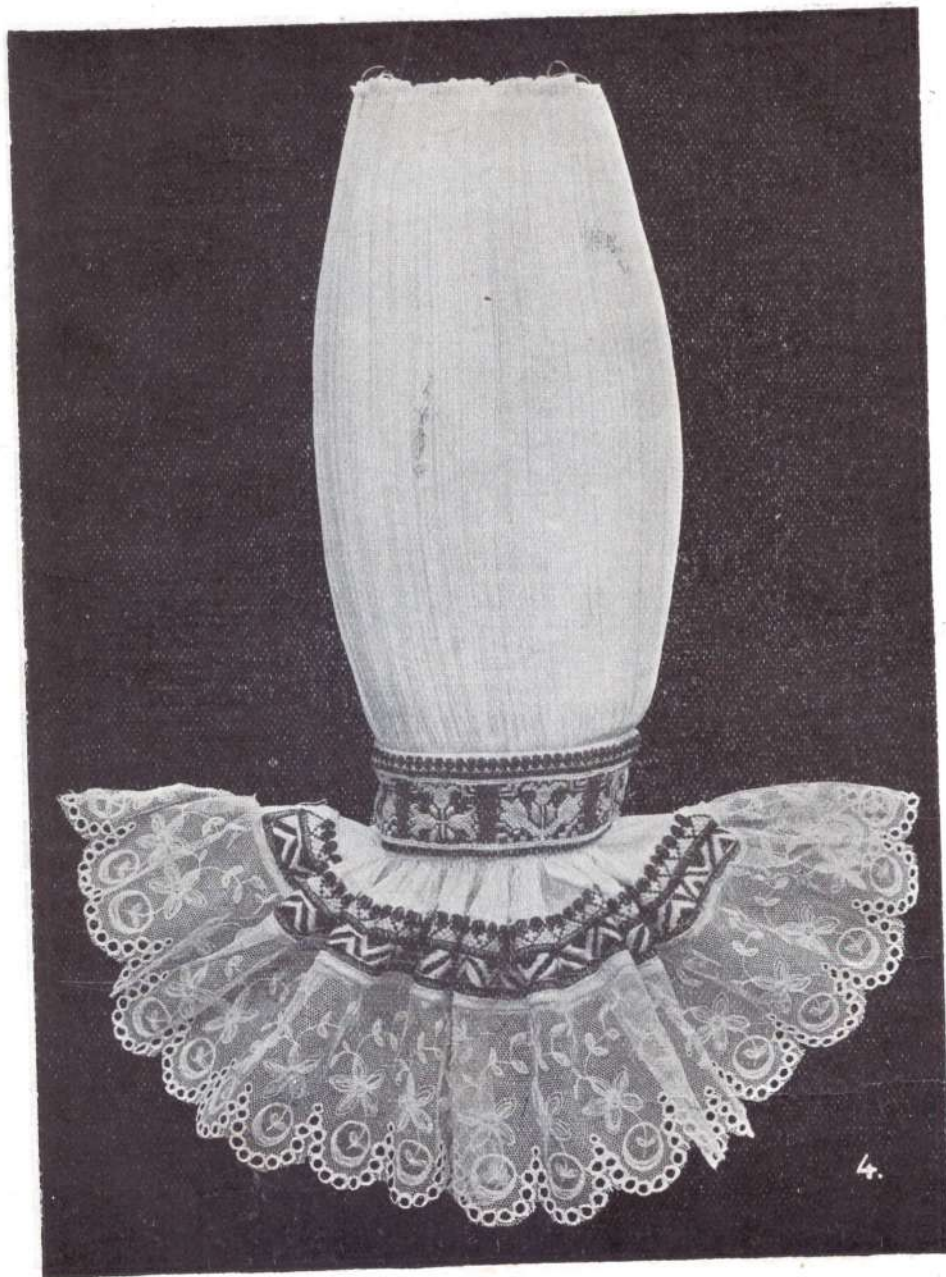
Čís. 6. Vyšívání kadrle na jemné batistové látce jemnou vlnkou.

Čís. 1. Sobota, spodní sukně slovácká.
Čís. 2. Celkový pohled na dudy, které se oblékají pod rukávce.

Čís. 3. Protáhnutí rukávu dud v záloktí trháčkem.

Čís. 4. Rukáv s kadrli zdobenou hedvábnou výšivkou na půl růžičky.

Čís. 5. Sešitý rukáv do lící strany i s klínem; límeček jest zdoben výšivkou na tři kališky. Vedle límečku visí neobroubené kousky plátna na zavázání.

Čís. 7. Stánek rukávce s vyšivanými náramky a zdobenou pravou přednicí takéž vyšivkou.

Čís. 8. Všívání sřaseného stánku do límce „stojáku“.

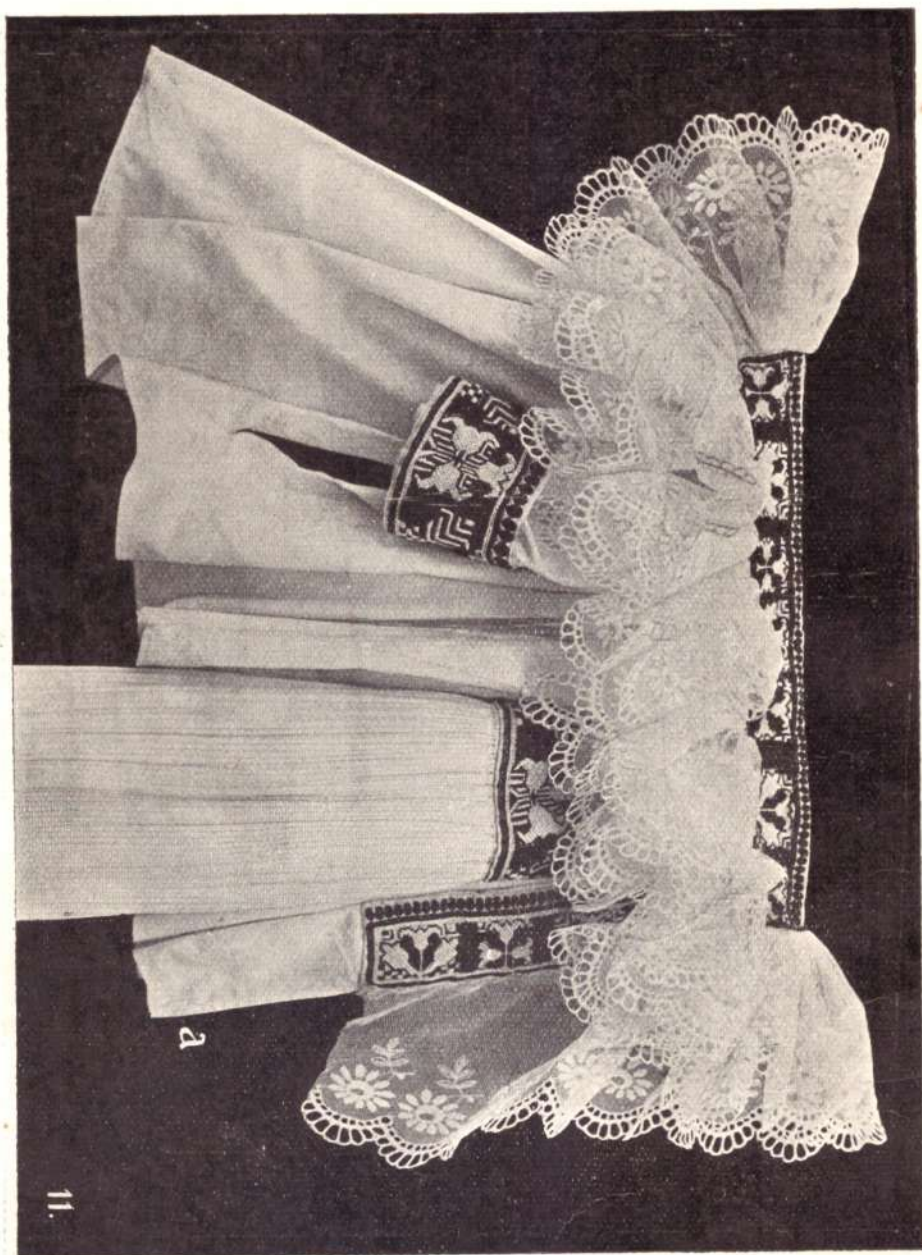

Čís. 9. Límec dle slováckého „oboje“ zdoben hedvábnou vyšivkou „na tři kalíšky“.

Čís. 10. Stánek se všitým pravým rukávem do pravého náramku. Křín rukávu jasně vidět.

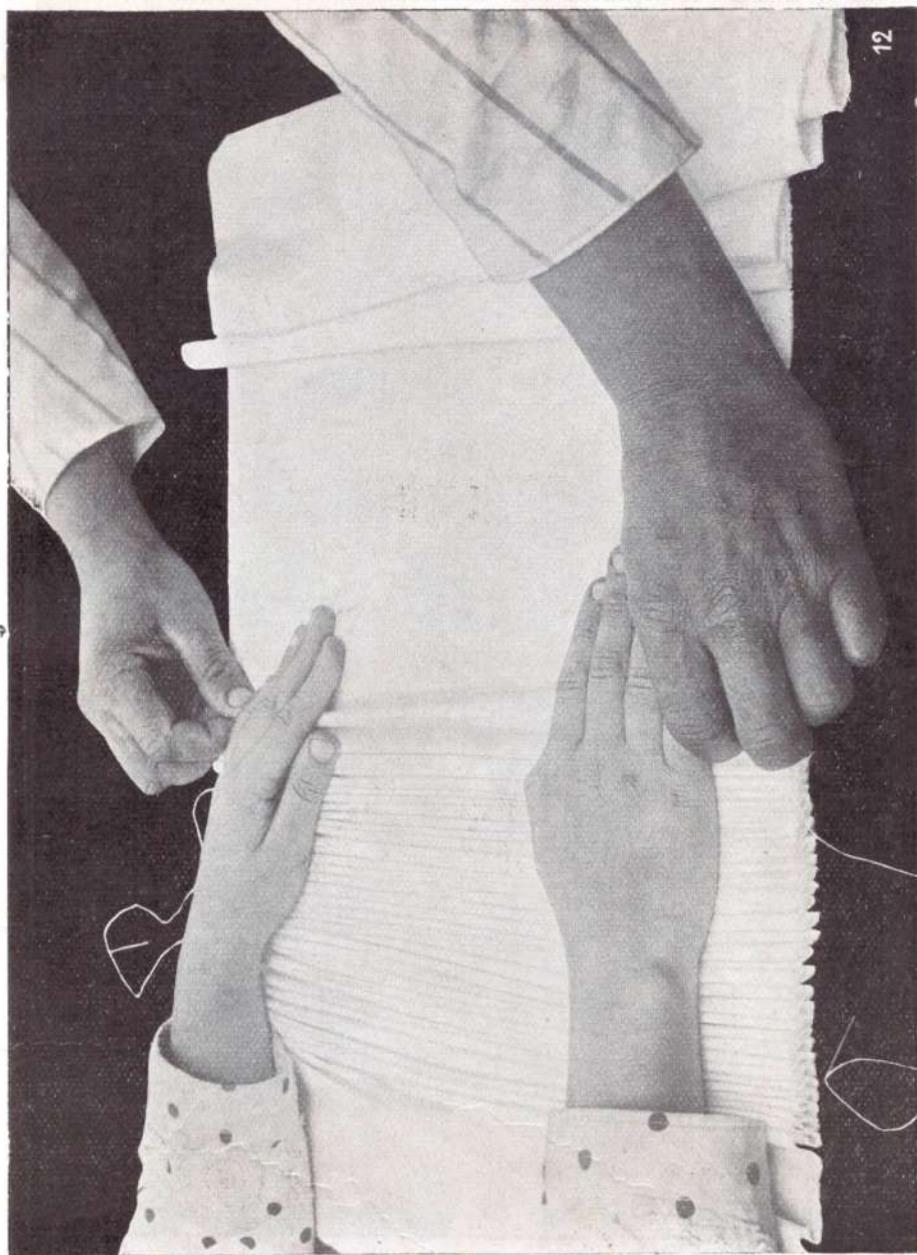
Čís. 9. Lincec dle slováckého „oboje“ „zobeh hedvábnou výšivkou „na tři kalíšky“.
Čís. 10. Stánek se všitým pravým rukávem do pravého náramku. Klin rukávu jasně viděti.

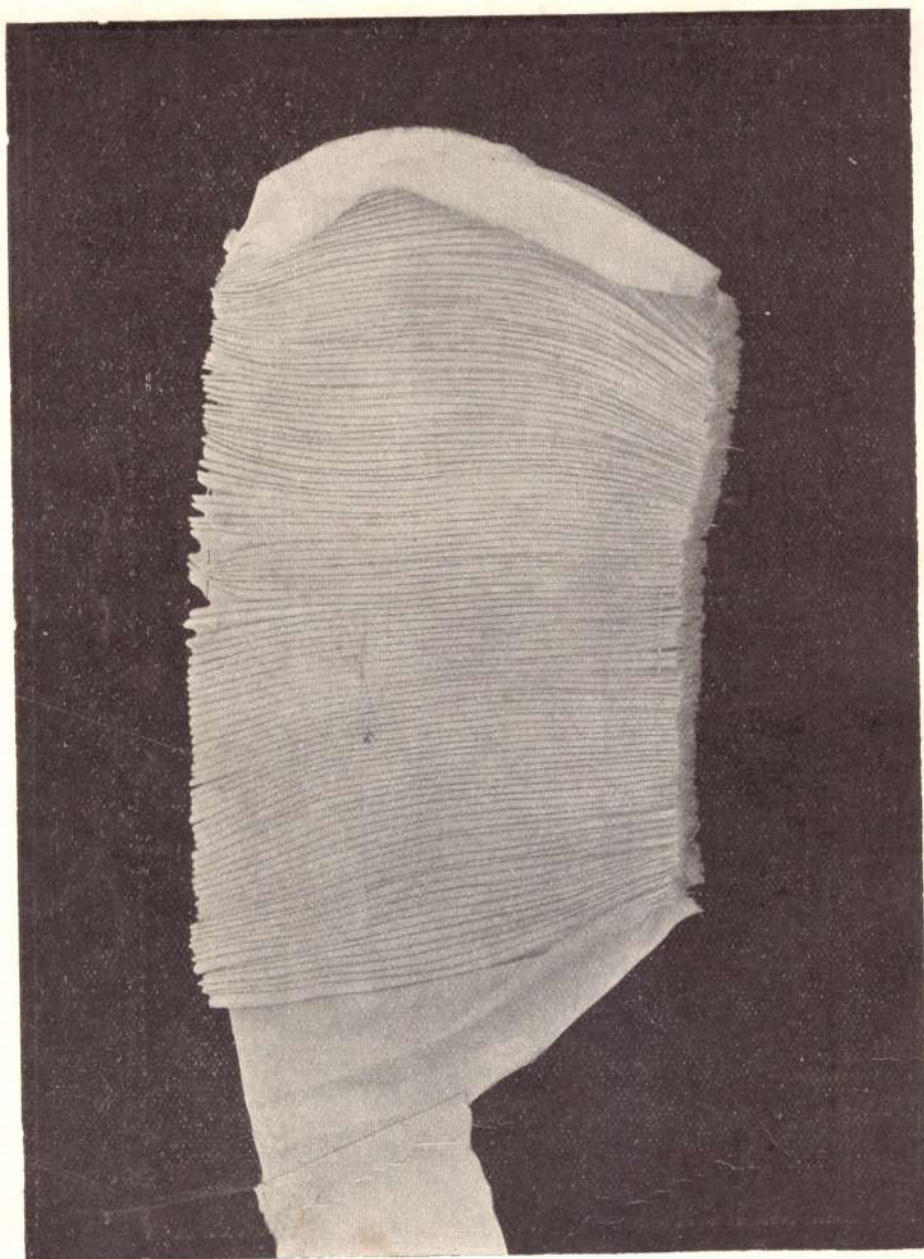

Čís. 11. Přísití obojku na hotové rukávce.

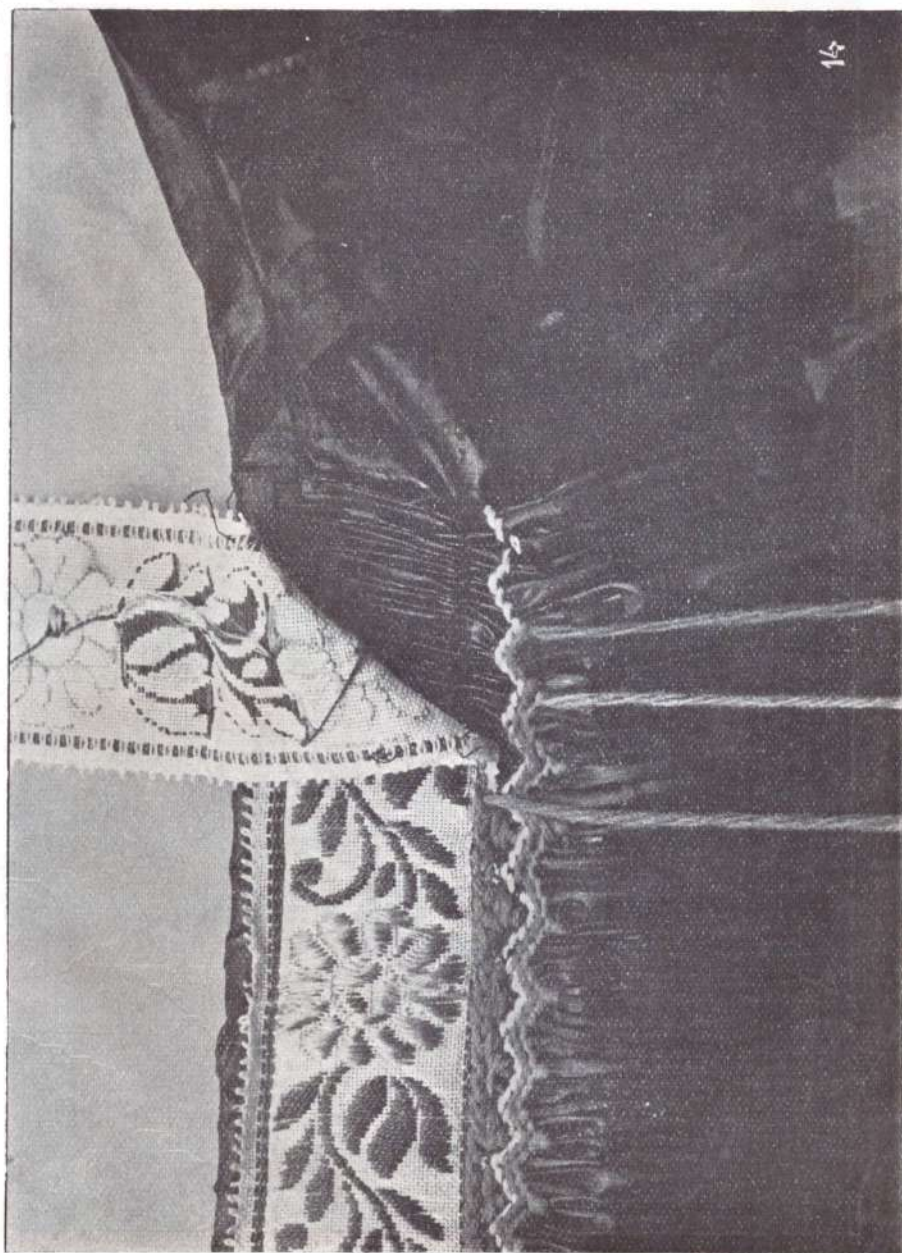
Čís. 12. Vrapení rukávu na rubní straně.

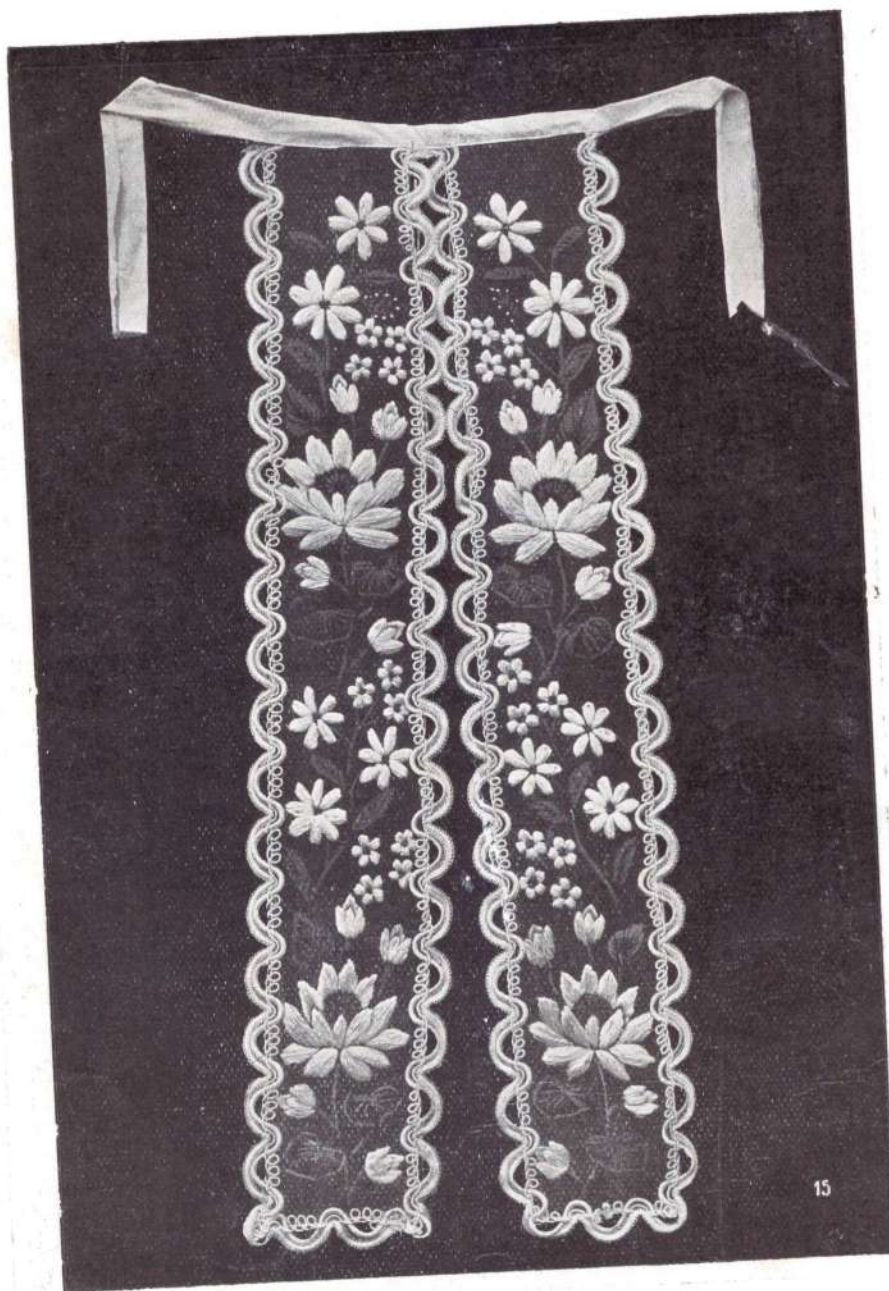

Čís. 13. Lící strana svrženého rukávu s klinem.

Čís. 14. Provedení vyšívání krokvičky s podpuščkami na sřaseném šorci, a přišití trháčku na formu.

Čís. 15. Na sametě vyšíváné trháčky ra šreca.

Čís. 18. Hotový šorec s vyšívanými i vázajícími trháčky.

Čís. 19. Připásání fěrtoušku bílým trháčkem v zadu. V dopadku šorce viděti přečnivající sobotu.

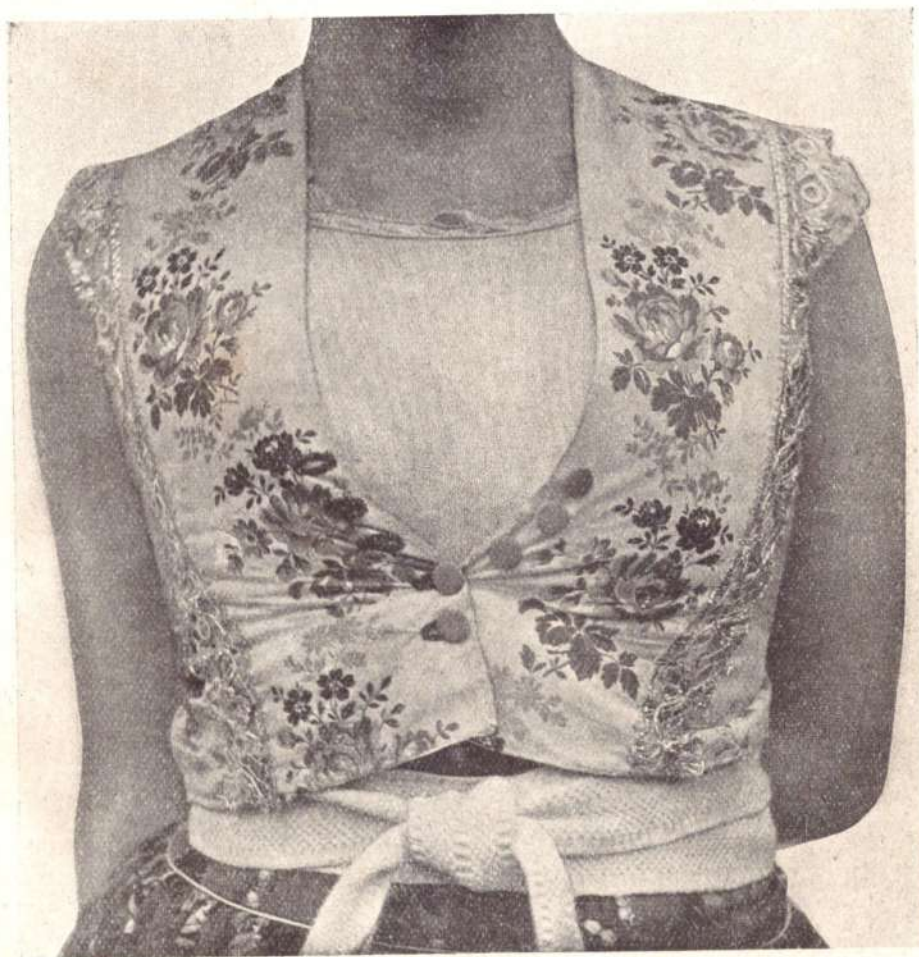

Čís. 20. Suk fěrtůškových trháček v předu.

idku šorce

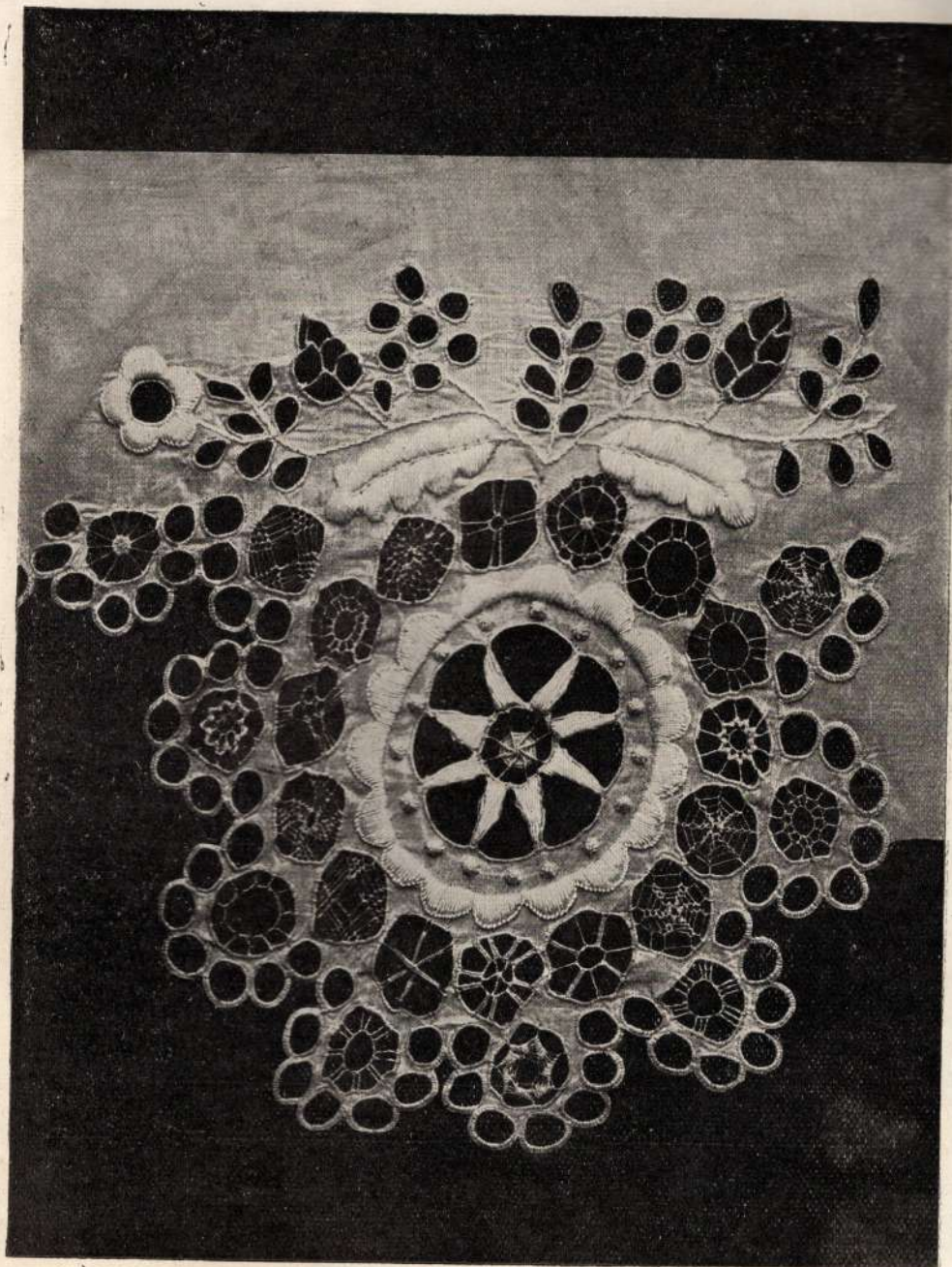
Čís. 21. Na zadku kordulky znázorněn postup našívání sutašek pravého tulipánu.

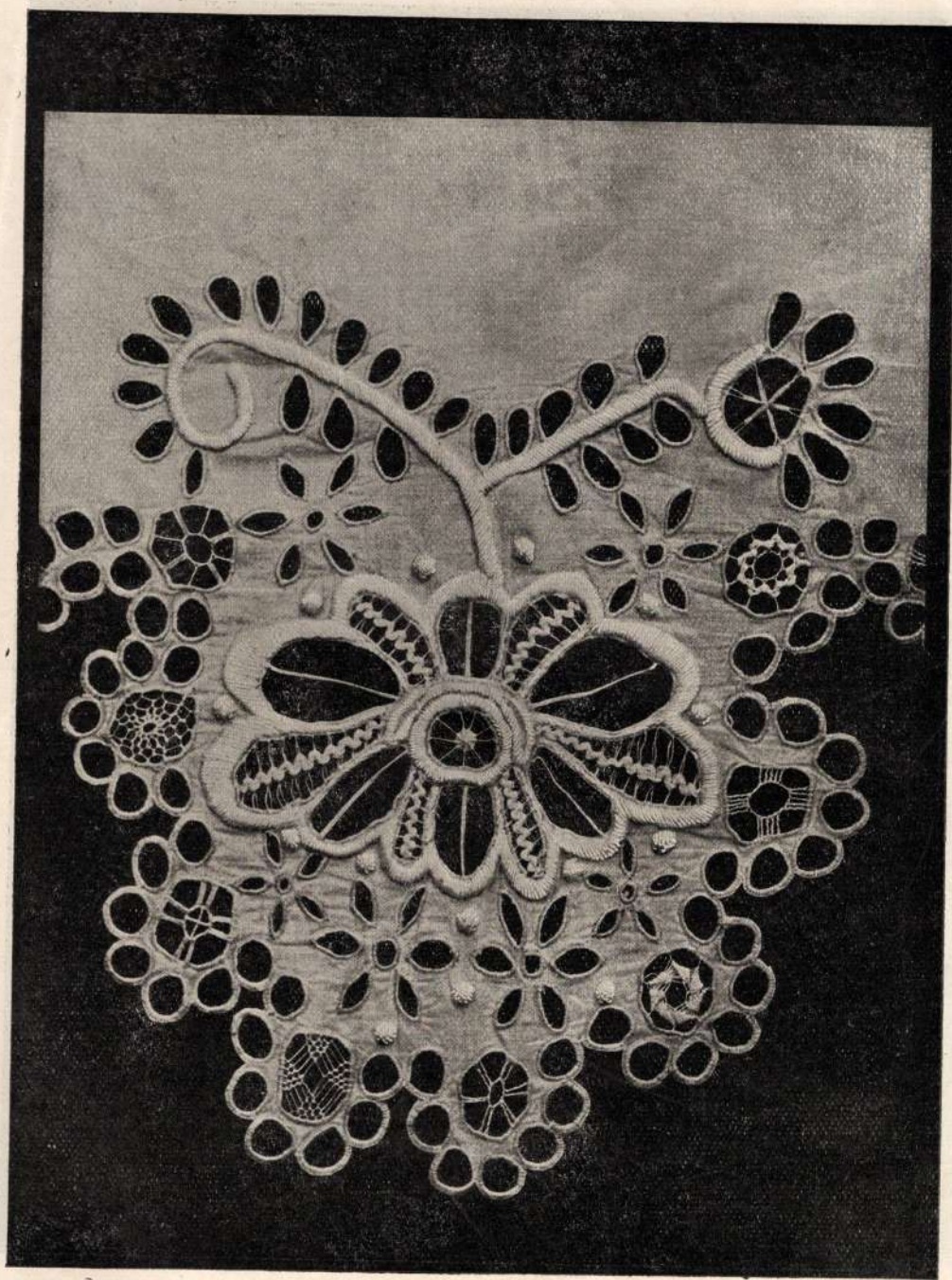
Čís. 22. Na kordulce zdobený předeek a výstřih krku stuhou a stříbrným prýmkem.

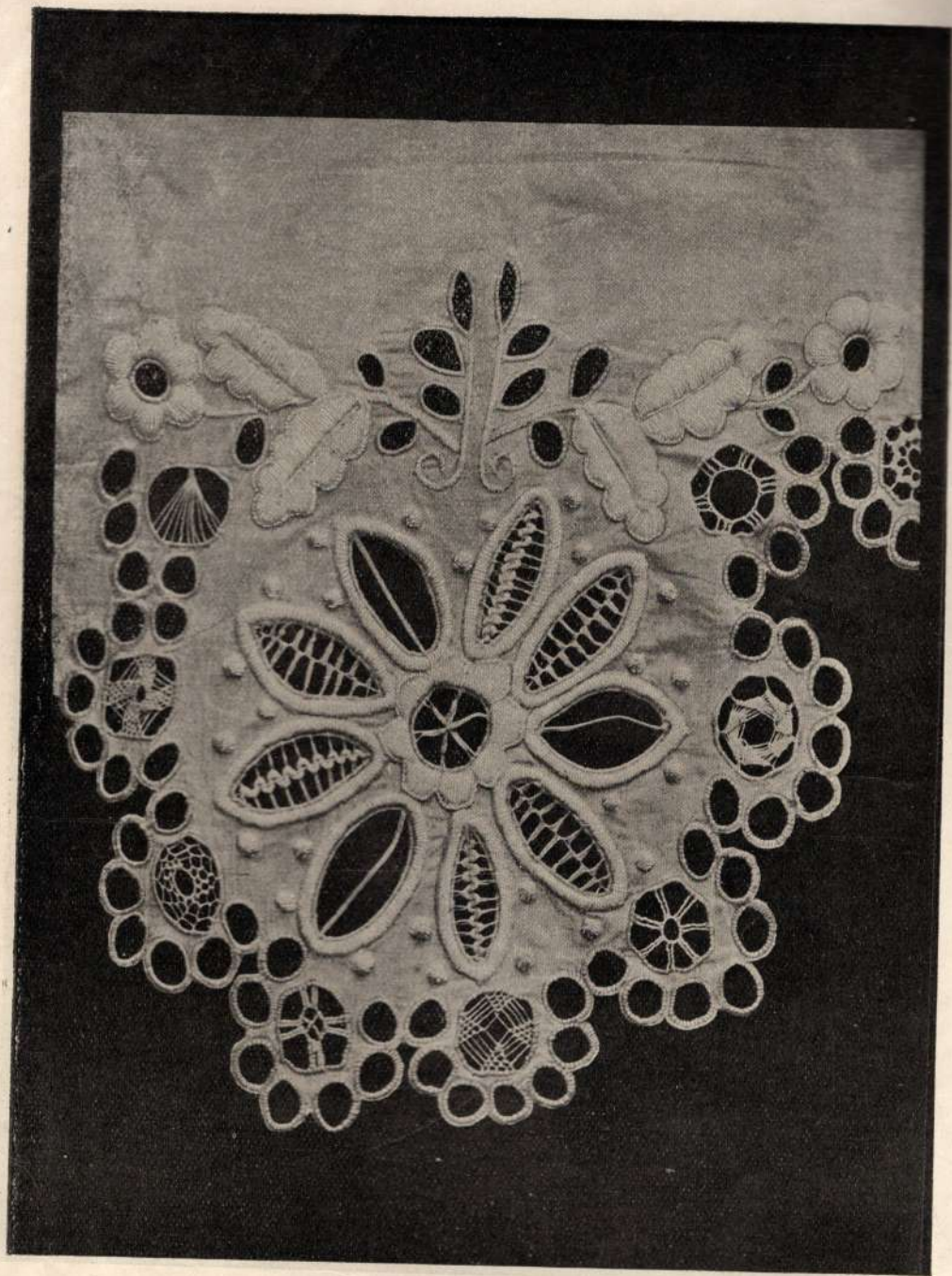
Čís. 22. Na kordulce zdobený předek a výstřih krku stuhou a stříbrným prýmkem.

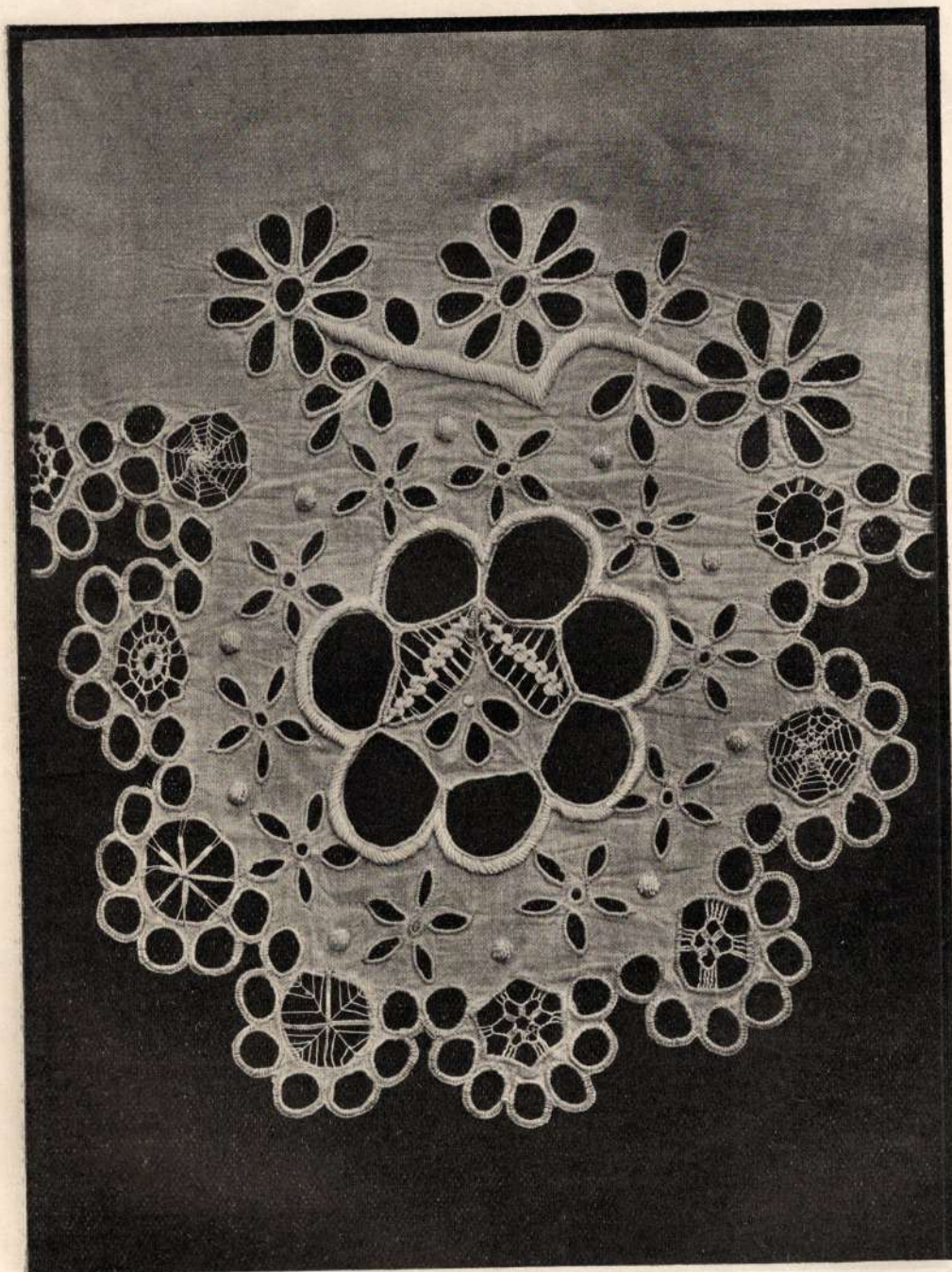
Čís 16. Motiv „štykované kadrle“.

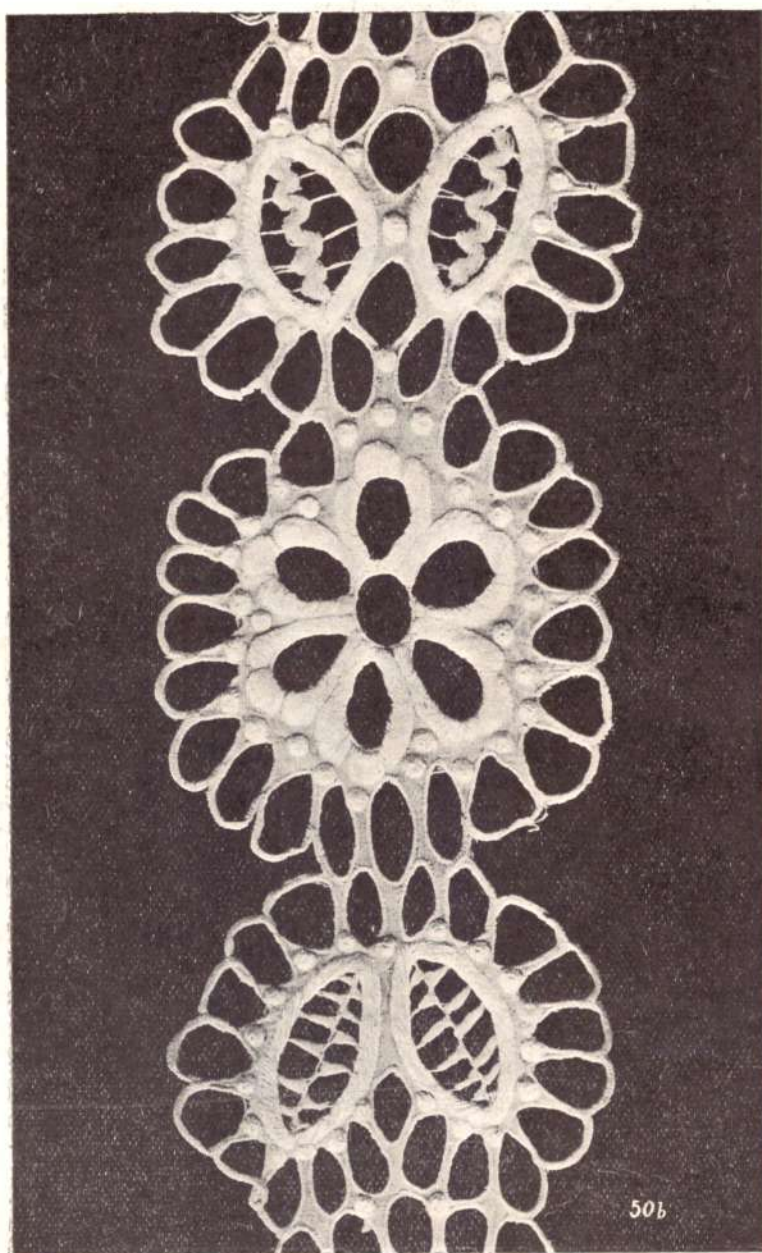
Čís. 17. Motiv „štykované kadrle“.

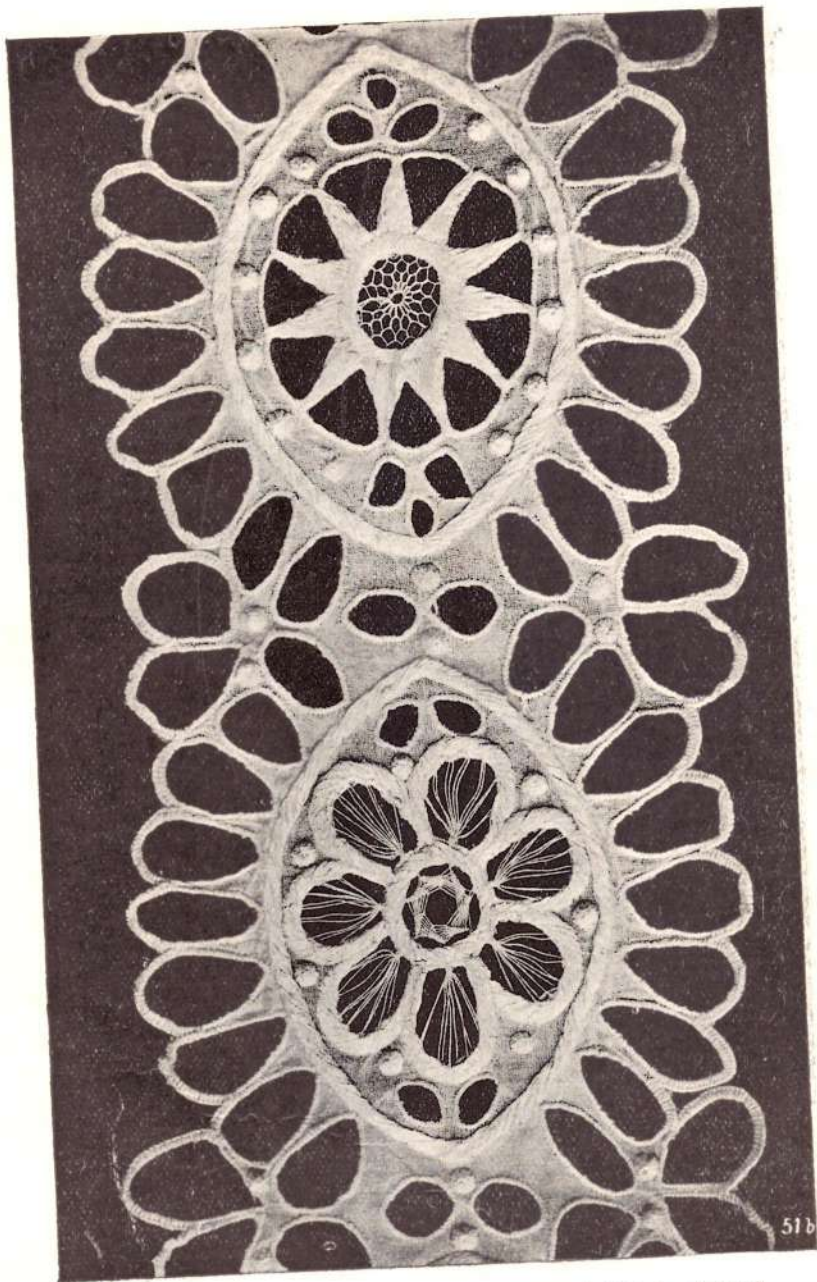
Čís. 23. Motiv „štykované kadrle“.

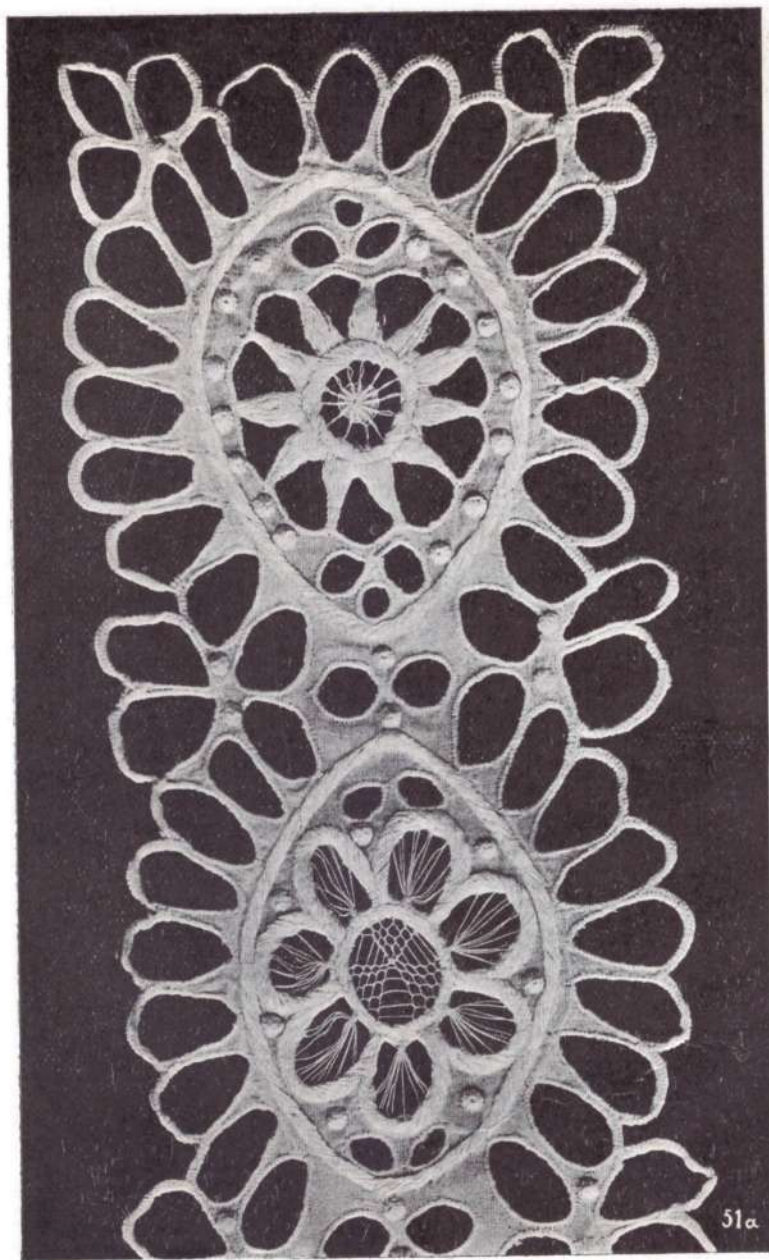
Čís. 24. Motiv „štykované kadrle“.

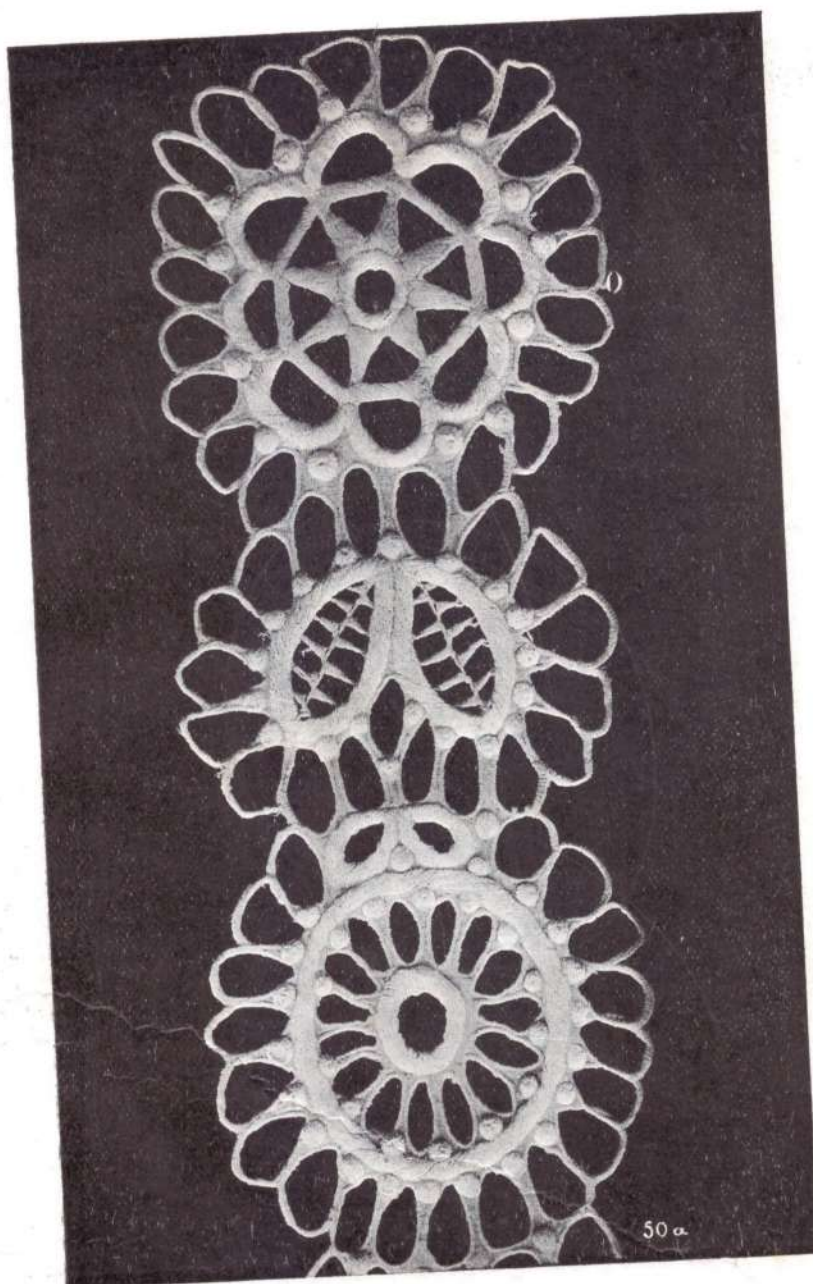
Čís. 50b. Motiv trháčku „na trnku“ skutečné velikosti.

Čís. 51b. Motiv trháčku „na husí vajíce“ ve skutečné velikosti.

Čís. 51a. Motiv trháčku „na husí vejce“ ve skutečné velikosti.

Čís. 50a. Motiv trháček ve skutečné velikosti „na trnku“.

51a

velikosti.

Čís. 25. Zadní pohled na ustrojenou ženu.

Čís. 26. Přední pohled na ustrojenou děvku.

Čís. 26. Šohaj u muziky v „třaslavicích“ a zástěře.

Čís. 27. Šohaj ve slavnostním úboru.

Čís. 29. Šohaj ve vyšívané košili s děvčetem. Přední pohled.

Čís. 30. Zádří pohled na slováckou dvojici.

Čís. 32. Přední pohled na nevěstu zapentlenou ve svadebním věnci.

Čís. 33. Nevěsta je zapentlena ve svadebním věnci a má oblečen „fěrtoch“.

Čís. 34. Přední pohled na slovačku v kožíchu.

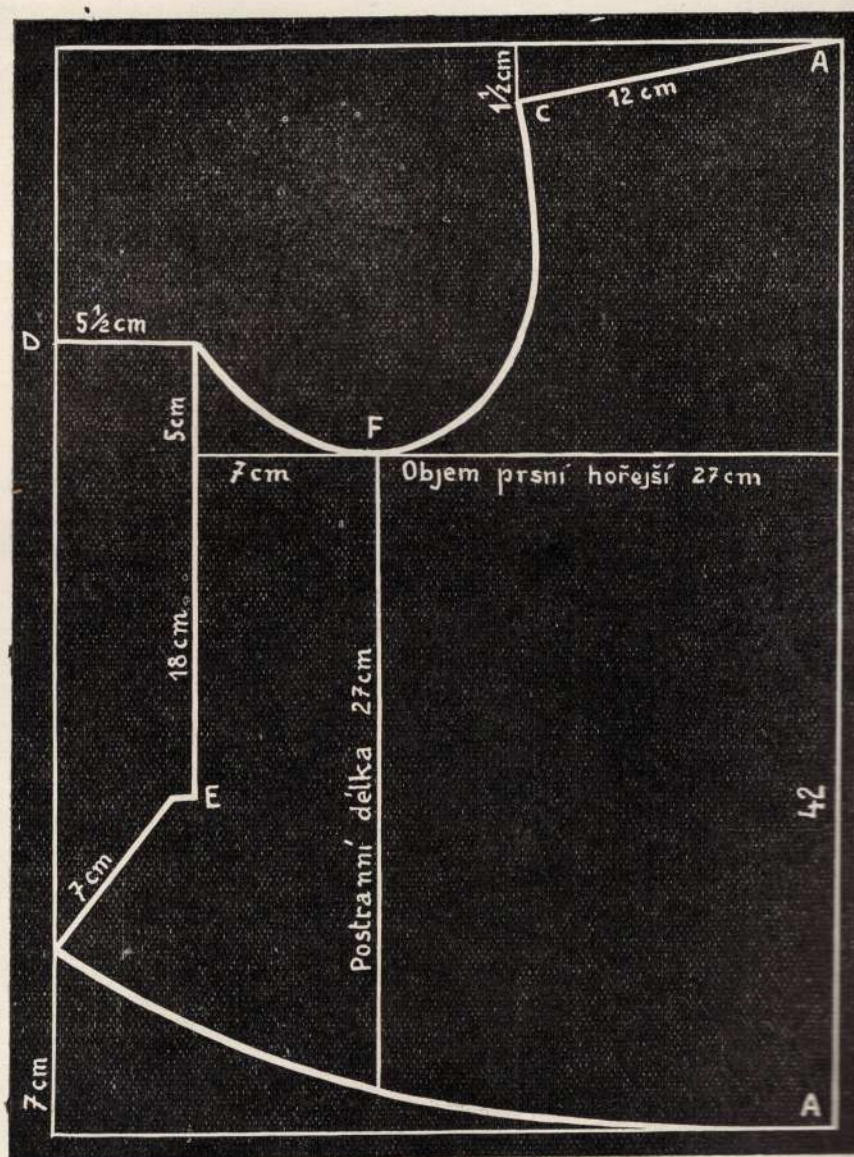
Čís. 35. Zadní pohled na slovačku v kožichu.

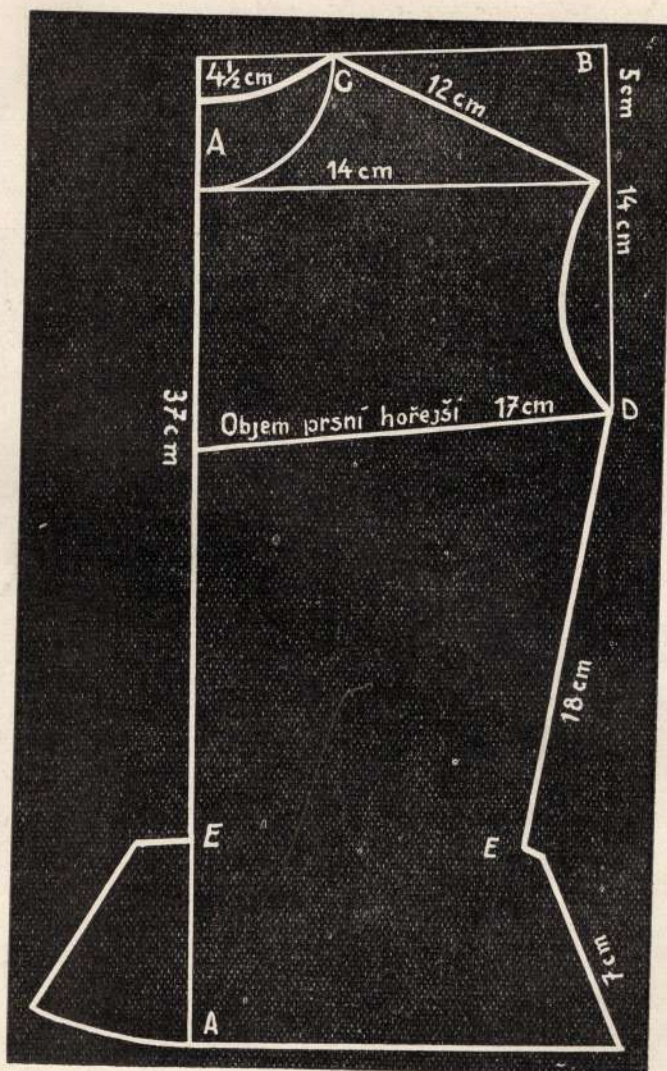
Čís. 36. Přední pohled na jinocha slováckého v kožichu.

Cis. 37. Zadní pohled na kožich.

Přednice kordulky.

Zadek kordulky.

Vázání šátku.

1. Položení šátku na hlavu a vrpení v zadu.

2. Položení šátku ze předu a tvorba zákrutků.

3. Vystřčení vzorových okrajů a upravení zákrutků.

4. Položení cípů, úprava zákrutek a vrapů.

5. Tvoření suku nad lelikem.

Obr. 6. Úprava levé čili malé zausnice.

Obr. 7. Úprava pravé čili velké zausnice.

Obr. 8. Položení levého cípu.

Obr. 9. Složení formy pravého cípu.

Obr. 10. Střídavé přesazení cipů.

Obr. 11. Překřížení konců.

Obr. 12. Zastření levého konce za pravý.

Obr. 13. Ukrytí pravého konce pod levý.

Obr. 14. Pohled na vytvořené rožky.

Obr. 15. Celkový pohled na uvázaný šátek ze zadu.

NÁRODNÍ KROJ*)

Z MORAVSKÉ SLOVAČE. M. Š.

Není snad slovanského kmene, jenž by si až po nynější dobu zachoval tak rázovitě malebného národního kroje, jako moravští slováci. Postup času dosti ubral z jeho svérázné malebnosti. To však nevadí. Slovácký národní kraj co do pestrosti barev lze nazvat krásným odleskem bujné fantasmie slovaček. Člověk by ani nehledal v té prosté obyvatelce Slovácka, že má tolik důvtipu a jemnocitu pro ladnost kroje vzhledem k vzezření jeho nositelky. S pýchou vede slovácká matka své čiperné dcery do obchodu, by je při nákupu cvičila ve výběru a jakosti látek pro jednotlivé části jejich úboru. Pořizují se postupně různé části kroje, jichž děvče při svém vzrůstu potřebuje. Dle dovednosti a zručnosti zhotovují děvy jednotlivé součástky kroje samy a jiné dají švadlenám ušít.

Po skončené polní práci za dlouhých zimních dnů „děvčice vyšívají“ a na jaře k velikonočním svátkům začnou šít některou z potřebných částí kroje, „aby o svátkoch neněsly kostelníka na zádech“, kdyby ničeho nového neměly.

Národní kraj dnešního dne děvy slovácké namnoze částečně odkládají, mění v pohodlnější úpravu a některé přechodem do městských služeb přejímají úplně

městský šat. Ty se již oděvem, řečí, zvyky a vůbec vším svému národu odnárodnily. Zůstávají ženy ve své domovině nosí kratičkou jupečku místo rukávce, které by jim svoji řasnatost v práci překážely. Z praktičnosti a úspor slovačka halí svou hlavu v dělný den do malého, lehounkého šátečku, jež si pod bradou uvazuje. Poněvadž je vazba šátku v národním slohu příliš umělou, nahrazují se v neděli buď sametovým neb z nějaké jednobarevné látky na horním konci vyšitým a třásněmi doplněným šátkem. Tento jest pěkně vyšit strojem, ale postrádá přec jen národního rázu a jest svědkem úpadkové tvorby právě tak, jako krátká jupečka, která jest různě pestrými stuhami, bortičkami okrášlena a někdy též vyšívána.

Ačkoli Slovačky ve všední den nosí částečně úpadkový úbor a v neděli taktéž (jenže důkladnější, z lepších látek a pestřeji zdoben), přece ve svátky rodinné a církevní slavnosti odívají se čistě národním krajem a uvazují si šátek po starosvětsku. Popis a přesné provedení čistě národního kroje jednoho okrsku v okrese Uh. Hradištském pro slavnostní příležitosti milým čtenářkám podávám a doufám, že se děvůškám zavděčím. Budou zajisté

*) Již po několik roků v době školních slavností a výletů dostáváme od správ škol a učitelů dopisy, jimiž jsme žádáni o radu, obrázky a popis, jak se má šít správný a nezkomolený národní kraj, do kterých se chtějí děvčata na slavnost ustrojiti. Proto zařadili jsme sem tento článek jako všeobecnou odpověď. A poněvadž leckdes žádali, abychom jim obstarali kraj hotový, ušitý, postarali jsme se také o to. Objednávka musí nás však dojíti o měsíc napřed. Potřebná míra: výška od hlavy k patě, objem prsou a objem v pase.

Redakce.

roztomileji vypadati ve správném úboru, nežli aby slátaninou různých krojů si pořídily oděv, v němž by se spíše podobaly masce o maškarním plese, nežli dívence vlastenecky národním vědomím prodechnuté.

Části národního kroje a postup při oblékání.

Rubáč, 2 spodní sukně šířky, 1 spodní sukně „sobota“, boty, velký turecký šátek na hlavu, dudy, rukávce, kordulka, vrchní černá sukně „šorec“, aneb vrchní bílá sukně „fěrtuch“, fěrtúšek, barevné trháčky čili štruple na šorec, bílé trháčky, štruple na věrtuch, pevné trháčky na fěrtúšek.

Toť se samo sebou rozumí, že se nejprve obleče košile, ale slovačky mají úplně jiný druh košil nežli městský lid. Jmenuje se „rubáč“, někde „oplečková košile“, jinde zkrátka „oplečko“, což jest horní částí rubáče. Přes rubáč „připáše“ si děvka starý „šore“ s fěrtúškem a obleče si jupečku a obuje boty. Boty jsou holénky (vysoké) s vysokými podpatky, kramlíky zvané „dle slováckého názvu šířky“, jež krášlí obuvník jemným vytlačením různých ornamentů. Ornamenty zařizne a barví i na podešve. V některých dědinách mají Slovačky strojem vyšitá kvítka na špičkách neb opatkách. Do bot se neobouvají punčochy, nýbrž „nazují onuce“, zpravidla je to půlmetrový čtverec nějaké teplé, měkké, třeba i staré látky beze švů.

Pak si jde „dívčica“ k odborné selce dát uvázat šátek, za což zaplatí za nynější drahoty 10 haléřů proti dřívějším 4 h. Šikovní děvka si váže šátek sama a jen „mamička dohlédne“, suli vrápky v zadu proti sobě. Jinak si děvka pomůže dvěma zrcadly proti sobě. O vazbě šátku vám povím později.

Šířka.

Rozměry tohoto kroje jsou stanoveny pro 14letou děvku prostřední velikosti. Slovačky nosí v neděli nesešité spodní sukně. Pro dělný den mají barchetovou jinak nějakou barevnou vespod sešitou, pro neděli a slavnosti vždy bílé nesešité, jimž říkají dle účelu šířka a sobota.

Šířka nebo-li spodní sukně určuje šířku celého kroje, k němuž je třeba 2 šířek (2 sukní), které jsou úplně stejné v délce i šířce. Míru délky na šířku běheme děvčeti rovno koleno. Někdy si děvka klekne a mamička nebo švadlena měří od pasu k zemi. V tom rozměru obnáší délka 62 cm. Dle této míry se stanoví délky ostatních částí kroje. Na šířku se koupí $3\frac{1}{2}$ m šifonu po 50 h metr. Slovačky nešíjí sukni z půlek, nýbrž koupí tolik látky, jak širokou chtějí sukni mít. Každá z těchto dvou šířek (sukní) má v objemu $3\frac{1}{2}$ m látky.

Na dolní straně, tedy v dopadku, se ušije strojem nebo v ruce 8 cm široký záhyb jako podlem a po stanovení přesné délky 62 cm se ušije nahoře záhyb 4 cm široký, ostatní látka se strhne. Do horního záhybu se provlékne ze strhnutého plátna pásek 3 cm široký místo šňůrky na zavázání. Tomuto pásku říkají naše ženy „trháček“.

Obě šířky vyprané a za sucha v syrovém škrobě oškrobené se vyžehlí, aby byly tvrdé a stály. Poněvadž je tato část rovná bez řasí, dobře se žehlí. Hoření úzký záhyb se do škrobu nemočí, nedal by se pak po vyžehlení zdrhnout. Zdrhnutí kolem pasního objemu tvoří řasy, jichž musí býti přes klouby nejvíce.

První šířka se obleče ze zadu tak, aby byl rozpáraný otvor v předu. Druhá šířka zase ze předu a otvor musí býti v zadu. Přes obě tyto šířky se připáše

sobota čís. 1.

Sobota jest svým provedením podobná šířkám jen s tím rozdílem, že jest o

4 cm delší, tedy 66 cm dlouhá a 184 cm široká. Obleče se ze zadu, aby otvor byl v předu. Sobota se po prádle mírně škrobí. Účelem soboty jest stáhnouti obě šířky v ladný obloukovitý tvar. Název „sobota“ jest historický jako jiné části národního kroje.

Dudy čís. 2.

Dudy se pracují jako rukávce jen s tím rozdílem, že objem rukávu, to jest šířka rukávu, jest o polovici menší, tedy 170 cm a v záloktě se udělá záhyb, jako nahoře soboty jen o 1 cm užší a protáhne se též užším trháčkem. Obr. čís. 3. Okolo krku se dá jednoduchý límec dle objemu krku 35 cm délky a 2 cm šířky. Celkové provedení je udáno u rukávce. Dudy se po prádle jako šířky škrobí v „surovém“ škrobě a vyžehlí. Takové rukávy se troubelkují, jak vidno na obrázku 2. a 3. Účelem dud je, aby rukávy rukávce stály. Dudy se mohou šít doma nebo ve škole, poněvadž se po ušití perou, ale dud se užívá ve starých i obnošených rukávce a tudíž jejich šití z nové látky odpadá.

Rukávce č. 25. a 26.

předvádí ustrojenou děvku v rukávcích z předu i ze zadu.

Selské rukávce jsou šitím a úpravou zcela odlišny od košil nebo jupek. Rukávce šije odborná švadlena, ty se nesmějí při šití ani pokrčiti, ani ušpiniti. Z ušpiněných rukávce se rukávy vypárají, úplně oprané v syrovém škrobě oškrobí a znovu šijí a zdobí výšivkami. Na rukávce běže švadlena míru. Pro 14 leté děvče stačí toto, což jest základem celého střihu:

Objem krku	35 cm
délka stánku pod stehem svíse	
až k pasu	33 „
dálka rukávu při sehnuté ruce	
od ramene až po loket . . .	34 „
objem ruky nad loktem	23 „

Rozměry střihu.

Délka obojku „stojáku“	35 cm
šířka obojku „stojáku“ jsou $\frac{2}{6}$	
jeho 12 cm složena podélně	
v polovici tedy	6 „
délka stánku	33 „
šířka stánku jest 4krát větší,	
tedy	132 „
$\frac{2}{5}$ objemu krčního je délka ná-	
ramku	14 „
něco méně jako dvojnásobná	
délka náramku . . . 25 cm až	28 „
klín tvoří čtverec délky náramku	14 „
délka límečku	23 „

K ní se přidá na každý bok po 16 cm více, aby bylo čím zavázat, jak na obrázku 5. znázorněno.

Šířka „límečku“ jest celá čtvrtina	
délky asi	6 cm
podnáramek je tak široký jako	
náramek 25 cm až	28 „
a dlouhý za polovici náramku,	
tedy	7 „
„podlémeček“ je dlouhý	23 „
a široký jako límeček	6 „

Dle těchto udaných rozměrů na základě míry může si každá dívka ze školy vystouplá doma rukávce ušít. Nutno jen dle míry správně si určití rozměry.

Trhání látky na rukávce.

Na rukávce pro 14 leté děvče třeba 4 m pěkného šifonu — jest to vlastně širtink — v šířce 88 cm po 60 h za metr. Na větší osobu musí býti více. Všechny součástky rukávce se po odměření trhájí a ne střihají!

Nejdříve strhneme po šířce širtinku půl druhé půlky pro stánek 33 cm dlouhý. Sešité půl druhé půlky dá šířku stánku.

Z ostatní látky po délce od pevných krajů ke středu složené látky — tedy ke hřebínku — se strhne dle míry 34 cm pro rukávy a celá tato délka dá nám

šířku rukávů. Je-li několik centimetrů, jak udáno v rozměru více, je šířka rukávu větší, což nic neškodí, ale menší býti nesmí. Továrnický složený šev nesmí nikdy se octnouti v rukávu. Z tohoto složeného stržku se dělají drobnosti: obojek, náramky, lémečky a nadlémečky, klíny, kadrle a trháčky.

Obrázek čís. 4. předvádí hotový rukáv s kadrli. Kadrle je náběra v dopadku rukávu a činí okrasu ruky kolem lokte. Poněvadž se dělá dvojím způsobem; není její míra v rozměrech udána. V každém případě jest kadrle dlouhá 76 cm až 106 cm a široká 15 až 23 cm. Nižší číslice jest pro 14 leté děvče, vyšší pro dospělou.

Pro první druh kadrli, jež vidno u čís. 4., jest platno 7 cm široké a 76 cm dlouhé. Na plátno se přišije $3\frac{1}{2}$ cm široká výšivka, jež se doplní krajkou 10 cm širokou po délce na hladko a jen v rozích se trochu zřasí.

Druhý druh kadrli ukazuje obraz čís. 6. Ta jest vyšívána na jemné batistové látce bílou vlnkou. Vzor v každém z pěti zoubků jest jiný, avšak mohou se vyšívati stejné, aneb střídavě jiné do růžice zoubků. Motivy těchto kadrli jsou jednotlivě pro pilné dívky k vybrání na obrázcích očíslovány čís. 16, 17, 23, 24, a 31. Vymyšlivost dívčí však tvoří i jinou okrasu kadrli, jako líčka, à jourky, hačkované, šifované i pletené krajky.

Výšivky pro rukávce.

Nežli se počnou rukávce šítí, musejí býti výšivky hotovy. Slovačky pracují dle oka, těm je to již vrozeno, ale laik se musí řídit popisem. Výšivky se pracují na hrubším plátně tak zvaném perličkovém, na kterém se dobře nítě čítají — kordonetním hedvábím. O výšivkách jest hodně napsáno v loňském ročníku

„České Dívky“ v čísle 5. Na rukávcích se zdobí okolo krku límec — obojek čís. 9, oba náramky čís. 7 a 8, pravá přednice, jak na obrázku čís. 7 viděti, objem ruky v záloktí „lémečky“ čís. 4 a 5 a kadrle čís. 4 a 5. Vyobrazené výšivky jsou bílé, poněvadž jsou jen žlutým a bílým hedvábím provedené a nazývají se na tři kalíšky. Kadrle jest na půl růžičky vyšita. Výplň náramků, lémečků a přednice jest výřezová; ostatní jest děláno stehy tahanými. Všechny výšivky se přešívají vrstvami nahoru. Šířka a délka výšivek se řídí dle míry udané v rozměrech. Náramky jsou nejširší, ty se rovnají šířkou i délkou podnáramkům, aby po přišití nebylo podnáramky viděti. Obojek je tak dlouhý a široký jako podlémečky, kadrle dle délky plátna, asi 3 až 4 cm široké a délka vyšívání přednice kryje $\frac{2}{3}$ délky stánku, tedy asi 20 cm. V šířce se rovná obojku.

Šití rukávů.

Jakmile sešitím půl druhé půlky stanovena je délka a šířka stánku, obroubí se na úzko jedna podélná a jedna krátká strana látky. Pak se neobroubená šířka stánku složí na 4 stejné díly. Dva prostřední díly dají zadek a boční díly předky. Mezi zadkem a předky se tkanina roztrhne $\frac{4}{5}$ celkové délky. Náramek AB se všije do trhliny mezi AB do rubní strany obrubovým švím. Pod náramky se na rubní straně přišijí podnáramky tak, aby písmena C a B padla na sebe. Okraje náramku a podnáramku BCB se nesešijí; zůstanou otevřeny pro všití řas — vrapů rukávních. Přes volné okraje náramku BCB šje na lícni straně přišijí předním stehem výšivky obr. č. 7. a výšivka přednice na pravou přednici rukávce. Teď se rozdělí obojek na čtvrtiny a stánek taktéž. Stánek se sřasí tak, aby řasy přednic tvořily $\frac{2}{4}$ a řasy zadku se všitými náramky $\frac{2}{4}$. Poněvadž

se náramky vřasí do dvou zadních čtvrtin, jest zadní řasení hustší. Obr. čís. 7. Na pravé přednici se řasí až do výšivky, která musí ploše ležeti vrchama k pravé paži. Sřasený stánek se vestehne z rubu do líc do načrtaných čtvrtin obojku-stojáku a po lící straně pak obrubovým stehem jedna řasnička vedle druhé všije. Boční volné kraje stojáku se 2 cm od hora šikmo do vnitř založí a všijí na pravou stranu do vnitř babčice a na levou háčky-haklíky, jež svou zapínací částí jsou obráceny k vnější straně stojáku. Obr. čís. 8 znázorňuje rozdělení a všití stojáku a obrázek čís. 10 přišití háčků.

Vrapení a šití rukávů.

Látka pro rukávy se po lící straně vyžehlí a položí lícem na čistý stůl. Podélně postaví se dvě ženské proti sobě. Švadlena si uchystá 2 jehly, v každé z nich jest navléknuta 60 cm dlouhá bílá niť z cívky čís. 20. Pracuje se na rubní straně. Protáhnutá niť ve vrapech jest nahoře i dole viditelná na obrázku čís. 13. Podél pevného kraje šířky rukávu, ve vzdálenosti 10 cm. a od volného kraje délky rukávu 8 cm počne se vrapit. Totéž se dělá současně i na protější straně. Švadlena klade „vrápky“ troubelkovité řasy, jeden za druhým, asi 8 až 10 těsně za sebou, proti ní stojící děvče ji je dlaněmi obou rukou „přitlačá“. Pravý bok přitlačí malíčkem, levý bok palcem. Až má děvče asi 10 vrápků pod rukama, švadlena je připravenou jehlou předním stehem nabere a pokračuje tak až do konce, kde nechá opět od volného kraje délkového 8 cm nezřasených. Vrápky stáhne — stáhnuté vrápky na těchto rukávcích měří 33 cm — a udělá na všech 4 koncích nití smyčky, které se při vydutí úplně rozvážou a roztáhnou. Suk musí na každém konci zůstat. Postup práce viděti na obraze čís. 12.

Po lící straně se nevrápená 8 centimetrová část zaškrábe, protáhne nití a hned se dále nabírají vrápky opatrně jeden po druhém, na konci opět zaškrábnutím a protáhnutím nití se dokončí. Na protější straně se na délce rukávu od spodu obroubí $\frac{1}{4}$ pro rozparek a také se ostatek tak řasí jako nahoře. Řasničky i vrápky musí ležeti jedním směrem „po srsti“. Na hořejší stranu, když je rukáv sřasen přišije se opatrně, aby se vrápky nepokrčily, klín „cvíkl“ do rubní strany obrubovým švem. Lící stranu rukávu s klínem a rozparkovými obrubami viděti jest na obrázku čís. 13.

Dolů vrapený rukáv se vestehne mezi límeček a podlímeček, podlímeček se namydlí, aby se lehčeji strojem šilo.

Mezi límeček a podlímeček se vsune proužek tvrdého kreslicího papíru a na límeček se přišije výšivka.

Na límečku se nechá proužek plátna, aby se na něj mohla přišít kadrla. Ta se sřasí až na 2 cm po obou krajích, které se na hladko všijí a rukou jeden vrápek za druhým vkusně na límeček, pak se podlímeček lehce zapošíje. Po bočních stranách límečku zůstanou kousky plátna neobroubené viset na zavázání. Když je kadrla všitá, sešívá se rukáv, ale do lící strany vkusně obrubeným stehem. Obrázek čís. 5 ukazuje sešitý rukáv do lící strany i s klínem.

Klín sešitého rukávu se všije nahoře do průramkové trhliny na hladko obrubovým švem v rukách od B svisle po obou stranách. Není-li průramková trhlina dosti dlouhá, zatrhne se dle potřeby. Zvrápený rukáv se všije mezi náramek a podnáramek tak, jako se všila kadrla mezi límeček a podlímeček. Na obr. čís. 10 viděti všitý rukáv s klínem.

Na boční a dolní obrubu vyšivaného obojku se po lící straně přišije sřasená krajka $3\frac{1}{2}$ m dlouhá a 19 cm široká

a $\frac{1}{2}$ m se nechá viset. Přišitá krajka se obrubkem prohne do rub, což vyhlíží velmi úhledně (obr. č. 9). Horní okraj obojku se přišíje na složený okraj stojáku a s visící $\frac{1}{2}$ m krajky se něco částečně sřasí a přes babice na stojáku a něco málo se přišíje lehko sřasně podél výšivky přednice až po a dle obrázku čis. 8, 9 a 11. Přišitím obojku jsou rukávce dokončeny.

Kordulka.

(Živůtek.)

Slovácká kordulka — živůtek — doplňuje kroj, vyhovuje zdravotním pravidlům a tělo činí ladným. Svým tvarem je kordulka přechodní částí oděvu hořejšího k dolejšímu, kterýžto se na ni upevňuje — připáše.

Kordulka se šije z různých hladkých i pestrých látek všech možných barev. Pro slavnostní ráz jest nejoblíbenější atlasová a ornátová, pro večerní zábavu do tančení černá hladká, aby se od rukou neušpinila; nebo se bere pěkná obnošená. Ornátová látka, brokát, jest imitace (napodobenina) pravého hedvábného, zlatými a stříbrnými vlákny protkaného brokátu — zlatohávu.

Kordulka jest ustavičnou, nezbytnou částí národního kroje. Nosí se jak v neděli tak v dělný den, v zimě, v létě, pod rukávci a jupkou, pod níž se nosí kordulka z nějaké barevné prací látky beze vší okrasy, jen aby tělo trochu utáhla. Na vyobrazenou kordulku, ustrojené děvy čis. 25 a 26, jest třeba $\frac{3}{4}$ m brokátu v šířce 50 cm za 3 K. Dle vzoru nazývají slovačky brokát „nějaké ornátové“, jablkové, košové, hroznové, pérové, střesínkové a pod. Na obraze čis. 21 a 22 jest kordulka z brokátu košového, vzor tvoří koše s růžemi, na něž se musí při přistřihování dáti pozor, aby ornamenty dopadly symetricky. — Okrasu kordulky tvoří 115 cm dlouhá

a 10 cm široká bílá, květovaná stuha za K 2·56, stříbrná, kroužkovaná porta 115 cm dlouhá, 4 cm široká za K 1·58. Stuhou a stříbrným prýmkem se zdobí předek a výstřih krku na korduli. Obr. čis. 22.

Ku zdobení zadku na obrázku č. 21 se vezmou ohnivě červené, karasové šnůrečky „sutašky“, celé předénko za K 1·14 a klubko „kamrholu“ za 50 h. Kamrhol jest lidově překrouceno německé slovo „cameelhaar“ t. j. velbloudí srst. —

Kordulku šije odborný krejčí neb dovedná švadlena dle míry pro určitou osobu.

Udávám míru, jak ji brala švadiena na 14letém děvčeti, prostřední velikosti. Na přiloženém stříhu v třetině celku jsou udány i číslice skutečné velikosti.

Míra:

Délka zad krku po pas AA . . .	37 cm
Polovice zadní šířky mezi rameny 14 „	
Objem hořejší, prsní	82 „
Objem pasu	74 „
Přední délka od ramene pod uchem do pasu	42 „
Postranní délka od F svisle . . .	27 „
Spojovací šev mezi zadkem a předkem pod klínky	18 „

Dolní čáry na přednici i zadku AA znamenají jen přibližně objem pasu, který klínky E rozšiřují dle potřeby.

Při šití kordulky z hladké látky se zadek středem nesešívá a vsadí jen klínky E; je-li látka květovaná, sešíje se zadek za účelem symetrie ornamentů, nelze-li klínky současně vystřihnouti, přisadí se tak. Na přednici kordulky nedělají se prsnice. Kordulka se šije současně s bílou plátěnou podšívkou. Na zadku kordulky vyšívá švadlena nebo krejčí tulipány červenými sutaškami, nejdříve prostřední, pak boční přes švy.

K tomu účelu si zadek podloží tuhým, kreslicím papírem a začne od spodu nad klínky volnou rukou přišívati sutašky, z nichž tvoří stopečky, různé závitnice, růžičku a srdíčko v jeden ladný celek, jemuž se říká tulipán. Jednotlivé závitnice plní tečkami. Obrázek čís. 21 znázorňuje postup užívání sutašek.

Provedení vlněných kytěk v dopadku tulipánů přišitých se dělá takto: Nit z klubka kamrholu se navine na tenkou dřevěnou tyčku — po slováčku: kolek — pevně přitočí nití, namočí do čisté vody a nechá ve vlažné troubě několik dní sušiti. Po tu dobu se několikrát namáčí a opět suší. Odtočená vlna s tyčky jest kadeřavá a spojením několika točenek, jež se na koncích roztrhnou, tvoří se pěkná kytky. Zmoknout však nesmí, kadeření by se roztáhlo.

V VIII. roč. Č. Dívky ve „Vzorech“ na straně 149. jest dámská taštička zdobená jedním tulipánem a kytkami; následující strana 150. podává motiv skutečné velikosti.

Do průramků hotové kordulky se natažené rukávy rukávec protáhnou a do těchto pak zase natažené rukávy dud. Pak se velmi opatrně otevrou smyčky zavázaných nití na vrápení rukávů rukávec rychlým trhnutím tak, aby nezatřhl a nit teprve ne. Po roztáhnutí, rukávec se nití dle potřeby opět zaváže neb nechá otevřen viset. Do takhle oblečených rukávec se posune otvorem límečkovým pravá ruka a rukávy se kulovitě nahoře více, dole méně roztáhnou. Aby ještě lépe stály, vsune se průramkovým otvorem trochu tvrdého smáčknutého papíru. Jak mají vyduté rukávce vypadati, poslouží názorem obr. 25 a 26. Rukávce s dudami a kordulkou se na jednou oblékají a také tak oblečené se ve velké krabici v suchu uschovají. Vlhko působí zhoubně na okrasu kordulky a ustavičným navlékáním by se vrápení rukávů zlomilo.

Šorec.

Když oblékla děva rukávce s kordulkou, přiváže „připáše“ si ze zadu šorec. Šorec jest černá, nesešitá sukně, z černého, na lici straně velmi lesklého, škrobeného plátna. Barvíři je zvláště pro šorce barví, škrobí a leští. Na šorec se koupí 5 m plátna po 54 hal. metr. Šorec se nesešívá, jest v jednom podélném kuse, jako sukně šířky a sobota a zbývající část po odečtení míry se na jedné straně po délce strhne. Šorec se dělá 2 až 3 cm kratší soboty. Při obléknutí musí býti 2 cm soboty v dopatku viděti. Obr. 19. Sobota tedy přečnívá šorec. Plátno na šorec se položí na stůl lícovou stranou dole a po rubní straně se právě tak troubelkovitě vrapí, jak při vrápení rukávů popsáno.

Poněvadž jest šorec velký předmět, nabírá se 3krát a to: v dopadku od pevného kraje ve vzdálenosti 10 cm, nahoře u volného kraje 6 cm a pak středem. Od podélných krajů se vynechá nahoře 9 cm, dole 17 cm. Vrapy se stáhnou v dopadku na 58 cm, kromě bočních po 17 cm; nahoře 32 cm kromě bočních 9 cm, v prostředku na 50 cm. Volný kraj nahoře se sřasí zase tak jako na rukávě, stáhne také na 32 cm a přistehne na plátno k pevnému došití a okrášlení 35 cm dlouhým a 5 cm širokým prýmkem s vetkaným vorkem. Nazývají ho trháček na formu. Pod prýmkem se vyšije berlínskou vlnou řetizek pod ním „podpůščky“ z třířádkové krokvičky. Provedení i trháček na formu znázorňuje obr. čís. 14. Hotový šorec se doplní vyšívanými trháčky, i štruple se jim říká. Trháčky jsou 2 pruhy 9 až 10 cm široké z různé látky a různé barvy vyšité pestrým hedvábím. Některé jsou cetkami a perličkami doplněné. Dovedné žákyně si i trháčky malují.

Vyobrazené trháčky čís. 15. jsou vyšity na černém sametě pestrým hedvábím a lemovány aplikací, již říkájí

pěvy paráda. Výkresy na trháčích jsou rozmanité, každá děva chce mít jiné.

Na obrázku čís. 18. jest vyobrazen úplně nový šorec, na němž jsou správně připnuty trháčky. Po bocích šorce visí utržené plátno, také trháčky, ale na zavázání.

Slovačky nazývají vůbec každou tkanici, šňůrku ať úzkou neb širokou, trháčkem. Hotový šorec se musí nahoře pod formou přelomiti, aby se při klenutí nezlomil v prostředu. Sednout se na šorec nesmí; chce-li si děva sednouti, musí nejdřív šorec odhoditi a usednouti jen na spodní sukně. Nový šorec, dokud je zachovalý, nosí „robky“ v neděli, ve svátek do kostela a obnošený v neděli odpoledne. Starý „ošústaný“ ve všední den do práce.

Fěrtúšek.

Fěrtúšek je jediná oděvní část, která se sešívá z půlek. Fěrtúšek čís. 19. a 20. jest ušit ze zeleného „delínu“ z kašmírové látky o pěti půlích po 57 cm. Pro slavnosti svatební a pohřební jsou fěrtúšky bílé u svobodných. Na obrázku čís. 32. jest přední pohled na nevěstu ve svatebním věnci zapentlenou. Na sobě má bílý mušelínový fěrtúšek. Zámožné selky nosí fěrtúšky hedvábné a atlasové. Při církevních slavnostech jdou svobodné také v hedvábných, aneb pěkných delínových. V neděli odpoledne nosí obnošené a u muziky nějaké barevné batistové. Ve všední den se „opáše“ nějakým pracím, poněvíc červené barvy.

Sešitý fěrtúšek se v dopadku obroubí a na lici straně kolem něj na hladko se přišije bílá krajka 8 až 12 cm široká. Přes rohy se krajka složí v ploché záhyby. Okrášlený fěrtúšek se nahoře dvakrát nabere v řasničky a stáhne 40 cm. Krajka se na fěrtúšku neřasí.

Límeček jest 85 cm dlouhý a 8 cm

široký; podšije se plátnem, které nahoře vyčnívá. Dole podél celého límce i přes řasničky se přišije „růlka“; jest to tlustá konopná nit, založená v plátně. Do límce se vsune tlustý kreslicí papír, jako do límečků na rukávcích. Hotový límeček se okrášlí nějakou barevnou aplikací pod růlkou a přišije se jeho středem pevný trháček na uvázání.

Přes uvázaný šorec a kordulku se položí límeček fěrtúšku, aby vzadu vkusně přes sebe se křížil, jako na obr. č. 19. Vpředu obr. čís. 20. znázorňuje zavázaných trháčků pěkný suk. Dle visaté polohy trháčků fěrtúškových se též rozeznávají příslušnice té které osady. Jsou-li trháčky od sebe jako tyto, jest osoba z Veselí n. M. Jsou-li u sebe, jest z jiné obce. Délka fěrtúšku musí souhlasiti s délkou soboty, aby se bílá barva pod černým šorcem pěkně vyjímala. Ob. 25. a 19.

Fěrtoch.

Slovácká nevěsta a družičky jsou o svadbě celé v bílém úboru až na kordulku. Ze svadebních hostů i mladé ženy si připáší „fěrtoch“. Pohřební družky a nastrojené děvy o Božím Těle a ve svatodušní svátky odívají se též do bílých suken „fěrtochů“.

Fěrtoch je bílá nesešitá sukně z jemného bílého šifonu, širtinku neb batistu „patysu“ přesně šitá a vrapená jako šorec. Jediný rozdíl fěrtochu od šorce jest, že pravý fěrtoch se nahoře přes vrapy vyšívá, což pro svou pracnost dnes již málo kdo umí. Nynější fěrtochy se nahoře zdobí jako šorec, ale bílou výšivkou.

Vyšíváčka pracuje silnou bavlnou, z níž se pletou punčochy, v bílé červené, žluté a modré barvě. Jmenují ji „halacůr“. Obrázek čís. 33. ukazuje ze zadu pohled na nevěstu, zapentlenou na věnci. Nevěsta má oblečený fěrtoch

a má přes jeho prostředek bílé vyšívání „štykované trháčky“. Šorec nemůže býti bez pestrých, vyšívaných trháček, tak také nemůže býti fěrtoch bez bílých, štykovaných trháček.

Na následujícím obrázku jsou vyobrazeny dvojce štykované trháčky na fěrtoch. Trháčky čís. 50. nesou název „na trnku“ a čís. 51. na „husí vejce“. Obrázky čís. 50a a 50b jsou motivy ve skutečné velikosti trháček na trnku a obraz 51a. a 51b. zase skutečné motivy trháček na husí vejce. Oboje trháčky jsou vyšity na jemném batistu bílou vlnkou; jest to vlastně anglické vyšívání jen v hrubším provedení. Jak viděti, ornamenty jsou sestaveny z kulatých a podlouhlých větších direk, různotvárných lístků, stopeček a závitnic. Velké dirky jsou dle nutnosti ornamentů plněny různými katro. Prázdné plochy se vyzdobují „bubínkama“, jest to skupina v jedno místo do kola na sebe našitých smykovacích stehů.

Úbor slováckého šohaje's děvčiců dle období ročních časů.

Aby milé čtenářky poznaly, jak se šohaji a děvy slovácké v okrsku veselském okresu Uhersko-Hradištského v každém ročním období šatí, podávám ukázky celkového úboru v původním slohu, který za několik desetiletí se se částečně pozměnil, aneb valně vymizel.

Jednotlivé části slováckého úboru, jakož i jeho zhotovení jsou dopodrobna probrány v popisu. Teď předvádím celky, jak jest ustrojena děvka ze předu s vyšívaným kapesníkem v ruce*) obr. 26. a ze zadu obr. 25. Oba obrázky poskytnou vlasteneckým dívkám možnost pochopení, jak se mají do kroje

*) V nedělních i slavnostních úborech a při muzice mívá slovačka vždy kapesník v ruce.

nastrojiti. Aby vrozená dívčí zvědavost byla ukojena ohledně kroje mužského, příkládám obr. čís. 27., kde šohaj ve slavnostním úboru hodlá vyjít. Upnuté kalhoty „nohavice“, jež vidíte v boku šňůrami hadovitě sutaškami zdobený. Nohavicemi jest prostrčen žlutý neb bílý květovaný šátek, jako odznak svobodného muže. Povšímnutí sluší pěkně slovácky šité a vyšité košile se širokými otevřenými rukávy. Pestrými výšivkami jsou krášleny náramky, obojek, levá přednice a otvor rukávů. Tento jest doplněn krajkou. Zvláštní tvar má výšivka na náprsence levé přednice. Vyhlíží jako dýmka a odtud ji někteří slováci říkají „fajka“ jiní zase „punt“. Punt se na pravé straně s obojkem bílou tkanicí pod bradu v pěknou vázanku uváže a jest společný všem slováckům, kteří nosí národními výšivkami zdobené košile. Kordulku nosí chlapci z různě barevného atlasu neb hedvábí šitou, na zádech do půl zad krátkou a v předu kulatě vystřihnutou. Druhý důkaz svobody jest 5 cm široká květovaná stuha, jež na špici levé strany důlku u dirky špendlíkem se připíchne. Hlavu slováka kryje vysoký plstěný klobouk „širák“ za který si mládenec s rozkoší zastrčí květinovou kytíčku a bílý „kosířek“. Pro kosířek ztratí nejeden ubohý kohout „kokoš“ — svůj ocas.

Znesvěcením by bylo slovácké mládeži, aby šaty „keré mají do kostela, aby v něch šli k mužice.“ Podobně jako dívky po nedělním požehnání se převlékají v trochu obnošený oděv, činí tak i chlapci a oblečou místo nohavic „třaslice.“ Tyto jsou ušity z hrubého plátna někde z domácího konopného, beze všeho střihu rovno a řasnatě. Pro vkus a pohodlí vsunou se do holének. Přes třaslice opáže se úzká, černá zástěra dokola bíle obšita s úzkými, červenými hasarovými trháčky. Obr. 28.

Jako dodatečnou ukázkou slavnostního úboru podávám pohled na dvojici šo-

haje ve vyšívané košili s děvčetem ze předu číslo 29. Čís. 30. skýtá pohled ze zadu.

V podzim a jaro, když nemožno pro chlad v rukávcích do kostela jíti, oblékají ženy i muži „lajbl“, který jest z bílého flanelu u krejčího ušit s výložkovou ozdobou; u ženských dle delínových neb hedvábných fěrtůšků, u mužských jen červených výložků. Na obou stranách knoflíčky.

Nevěsta obr. čís. 32. a 33. jest oblečena v lajblu. Na krku má falešný obojek, t. j. vyšíty obojek jest doplněn krajkou, jenž není na rukávcích přišit. Takový obojek se připíná k jupkám, jak bude zřejmo na obr. čís. 14. při vázání šátků. Poněvažd ženy do těsných lajblovných rukávů nemohou rukávce obléci, napodobují kadrli vstehnutým „štykováním“ do rukávců.

Za mrazivých zimních dnů chrání se slovačky před zimou „kožuchem.“

Pod kožich oblékne robka teplou jupku s falešným obojkem, uváže si šátek na zaušnice, přepáše kožich širokým z červeného flanelu po délce utrnutým pásem, dlouhým $3\frac{1}{4}$ m za 2'6 K, vezme modlitby — knížky — ovinuté v šátku, neb ubrousku, v levé podpaždí, růženec s kapesníkem do ruky a ubírá se do chrámu Páně. Přední a zadní pohled na slovačku v kožichu na obr. čís. 34. a 35.

Slovák obléká rovněž kožich, avšak jsa otužilým proti zimě, jej nezapíná ani nepřepasuje. Pod něj obléká nohavice, košile s kordulkou. Hlavu kryje — baraniců — a je-li svoboden, ozdobi ji košíčkem a nějakým dělaným kvítkem.

Ukázka čís. 36. a 37. přináší pohled na slováka v kožichu ze předu i zadu.

VÁZÁNÍ ŠÁTKU.

SAMOVAZBA.

XAVERA ŠANTRUČKOVÁ.

Děvuška otvírá „truhlu“ (šatník), aby si honem nachystala šátek, který si bude vázati. Tento musí býti velký $1\frac{1}{2}$ metru. Půda jeho je černá nebo červená. Kraj je zdoben zpravidla květy „jablíčkama“ nebo podobnými, atd., čemuž se říká „forma“, která zdobí šátek dokola. (Vyobrazený šátek má formu na grumle.) Šátek se složí křížem, není-li křížný, tedy malý konec případně na vnější stranu při položení šátku na hlavu. Pouze 2 protější cípy šátku mají větší rohové ozdoby, jež při vazbě musí býti vždy na zevní straně, aby pestřily černou nebo červenou půdu šátku.

Obrázek č. 1.

Složený šátek středem položí se na hlavu tak, aby nebylo vlasů na čele viděti. Střední složenina napne se přes čelo, aby se palci ze spod šátek nadrhoval čili „vrapil“ napnutě přes týl nad blíkem až šátkovému konci.

Obrázek č. 2. a 3.

Na obr. č. 1. vidět polohu šátku a vrapení ze zadu a obr. č. 2. znázorňuje položení šátku přes čelo a tvorbu zákrutků (otočení). Zdrhnuté cípy šátku se rychlým pohybem palců ze zadu ku předu dolním obloukem zakrouť pevně k slechu a vystrčí vkusně vzorované okraje šátkových cípů ku předu, jak je viděti na obrázku čís. 3. Oba cípy se

přeloží, přidrží bradou a ruce opravují zákrutky. Po té se rovnají vzadu wrapy, by měly ladný vzhled.

Obrázek č. 4.

Levý cíp [se připevní bradou, pravý uvolní, avšak pravý zákrutek musí přidržeti pravá ruka za uchem, by se nerozmotal. Hřebénková složenina se posune z předu obličeje do zadu k levé ruce, aby zdobený kraj „forma“ směřovala „na venek“ svisle. Posud držený zákrutek celou rukou se pustí a drží pouze palcem, píd' ruky se roztáhne, aby mohla uchopit levý zákrutek, jež položí se přes pravý vrchem, táhne týlem přes wrapy a přidrží v zubech.

Obrázek č. 5.

Po hřebínku, levého cípu táhne až na rožek, který složen navleče se na ukazováček pravé ruky, — ovšem forma musí směřovati ku spodu — a pravá ruka se otočí horním obloukem od prava k levu. Vyhledá se místo vrápku, které sousedí s ohnutím zákrutku pravého, prostrčí se shora směrem na krk k pravému rameni. Látka se z pravého ukazováčku stáhne levou rukou, při čemž se vytažený konec uchopí za hřebínek pravou rukou a [zůstalý konec — nyní ovšem již levý — souměrně se oběma rukama utáhne tak, aby jimi povstalý

suk tlačil na lelík (rulík) pod vrapama. Tento protáhlý cíp bude tvořiti levou velkou zaušnici a zůstane po protažení viset na pravé straně zákrutku jak

obrázek č. 6

ukazuje. Po utažení suku upevní se šátek na hlavě a počne se pouze forma zákrutek upravovati v zaušnice, což se děje ukazováčkem pravé ruky (jak na obr. 6. viděti) při čemž nynější levý cíp, aby nepřekážel při upravování levé zaušnice, se hodí na vrch hlavy, jak obr. č. 6. ukazuje.

Obrázek č. 7.

Po upravení levé zaušnice se konec pro překážení pustí dole a upravuje se oběma rukama levá čili malá zaušnice. Obě zaušnice musí míti tvar od slechu úzký na 3 cm a rozšiřují se vkusně případně až do 8 cm.

Obrázek č. 8. a 9.

Po zhotovení zaušnic upravují se konce. Hřeben levého cípu se stočí pravou rukou „zrůluje“ od vrchu dole ku předu, aby zůstal viditelný pouze okraj „forma“ v šířce zaušnic, vzadu asi 8 cm a klade se pravou rukou na hlavu a uchopí se do zubů, jak na obr.

č. 10. z předu vidět a upravuje se pravý cíp ze zadu dle obr. č. 9.

Obrázek č. 10.

Nyní se pustí levý cíp z úst a uchopí se pravý a upravuje zase levý z předu, jak na obr. č. 10. je viděti.

Obrázek č. 11. a 12.

Oba konce se překřičují. Levý konec dává se z předu vespod a uchopí se pravý do zubů obr. č. 12. Při té se levý konec ze zadu vkusně za pravý zastrčí.

Obrázek č. 13.

Levý konec dle obr. č. 13. se z předu pod pravý podsune a koneček mezi prsty držící vkusně v zadu se podstrčí, schová.

Obrázek č. 14.

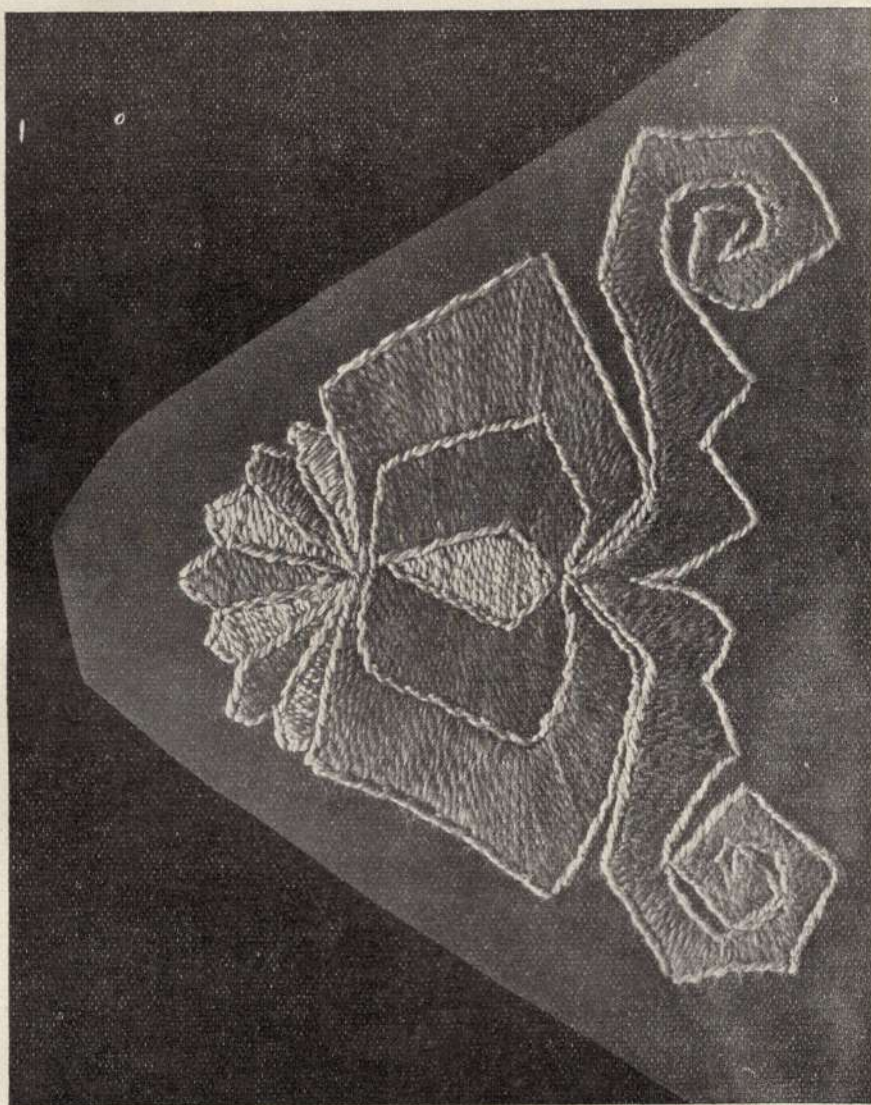
Prsty se na vrchu hlavy konce pěkně do rožků vytáhnou, aby činily zladnění celku.

Obrázek č. 15.

Jsouc hotova děva s vazbou šátku, posuzuje ji pohledem do 2 zrcadel proti sobě. Je-li vše, jak ukazuje obr. č. 15. s pocitem spokojenosti „ide sa nastrójit“.

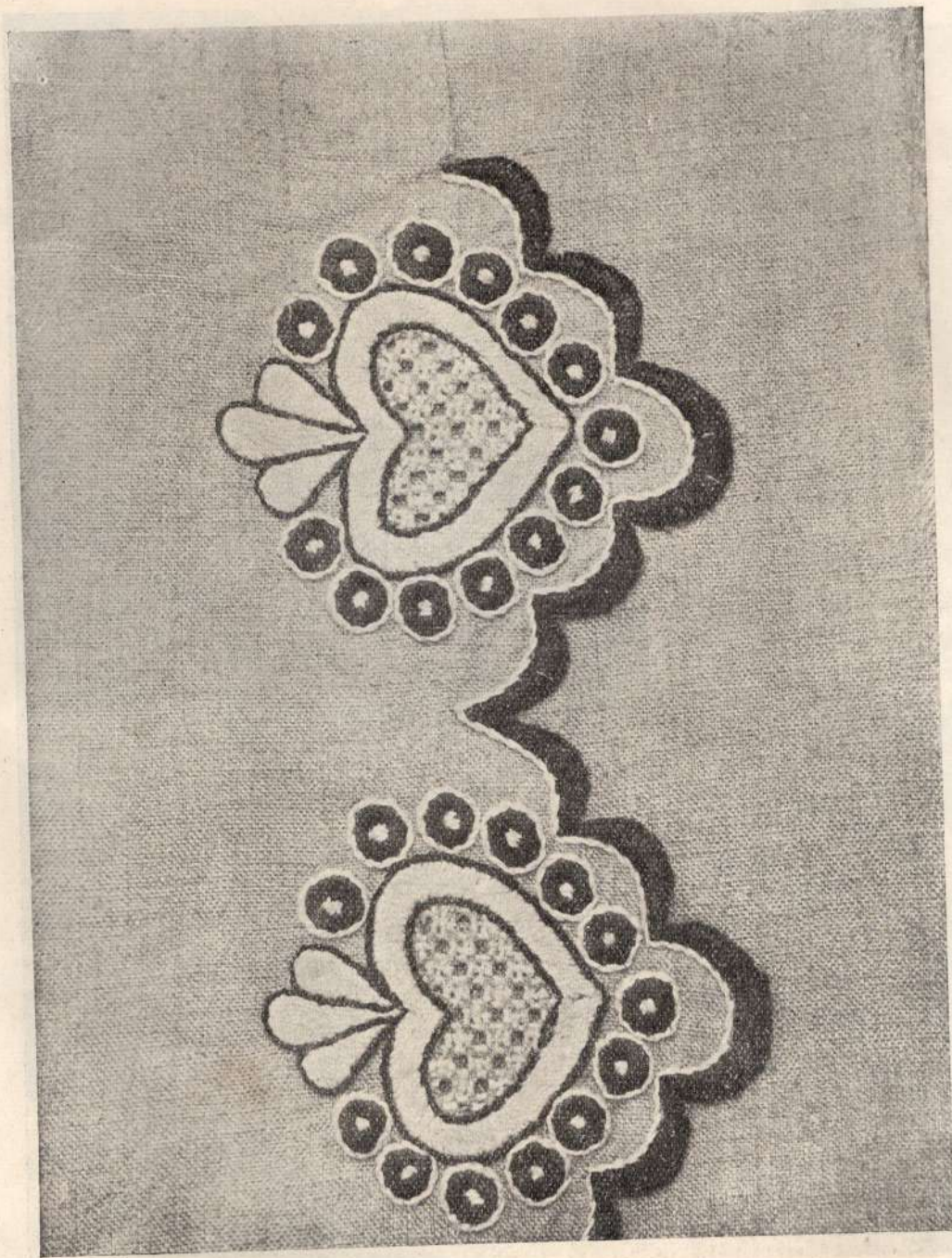
Výšivkou zdobený kabát. (Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

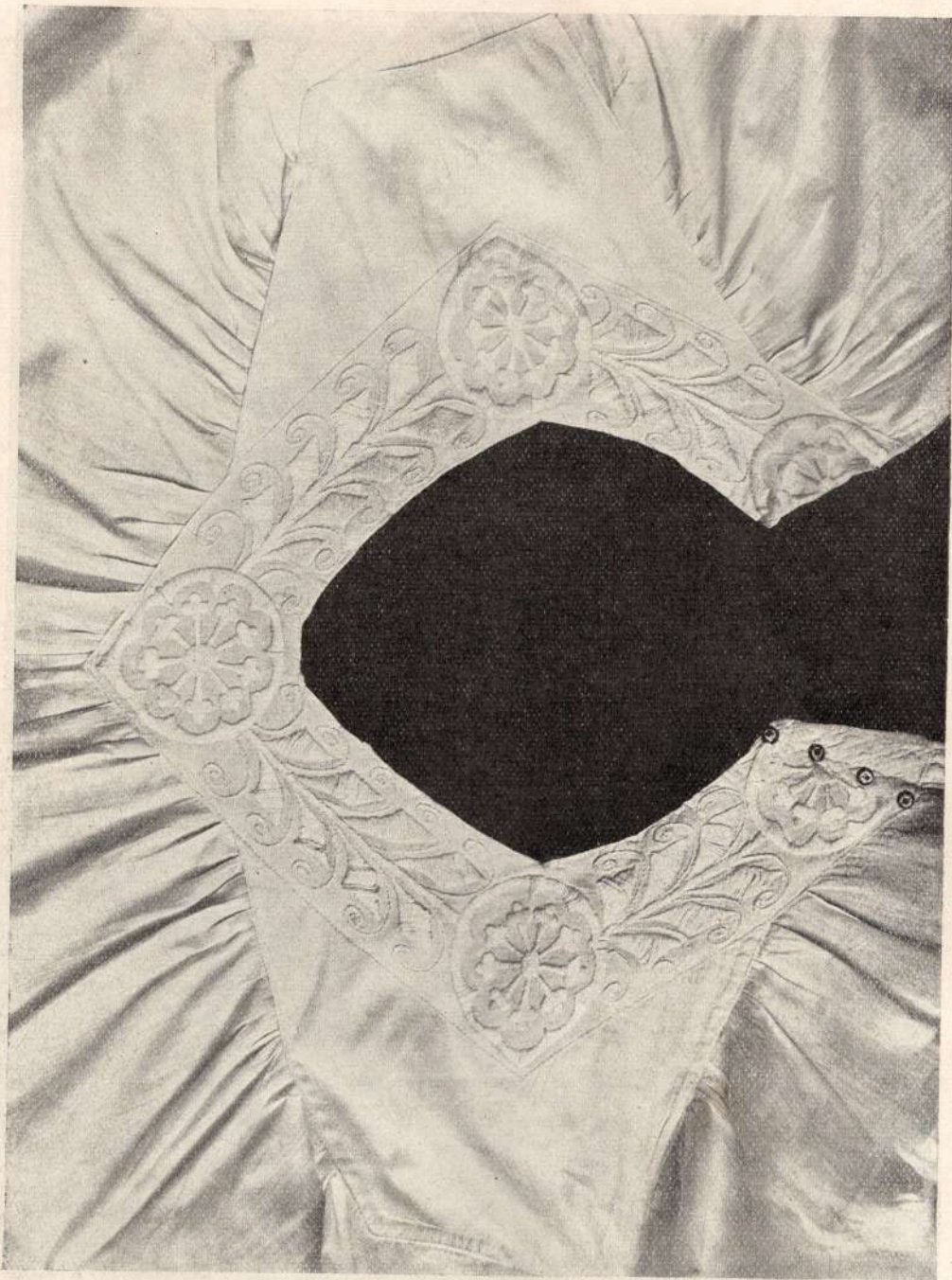
Ozdoba límce a rukávů protějšního kabátu ve skutečné velikosti.
(Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

Letní oblek z režného plátna zdobený vyšíváním. (Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

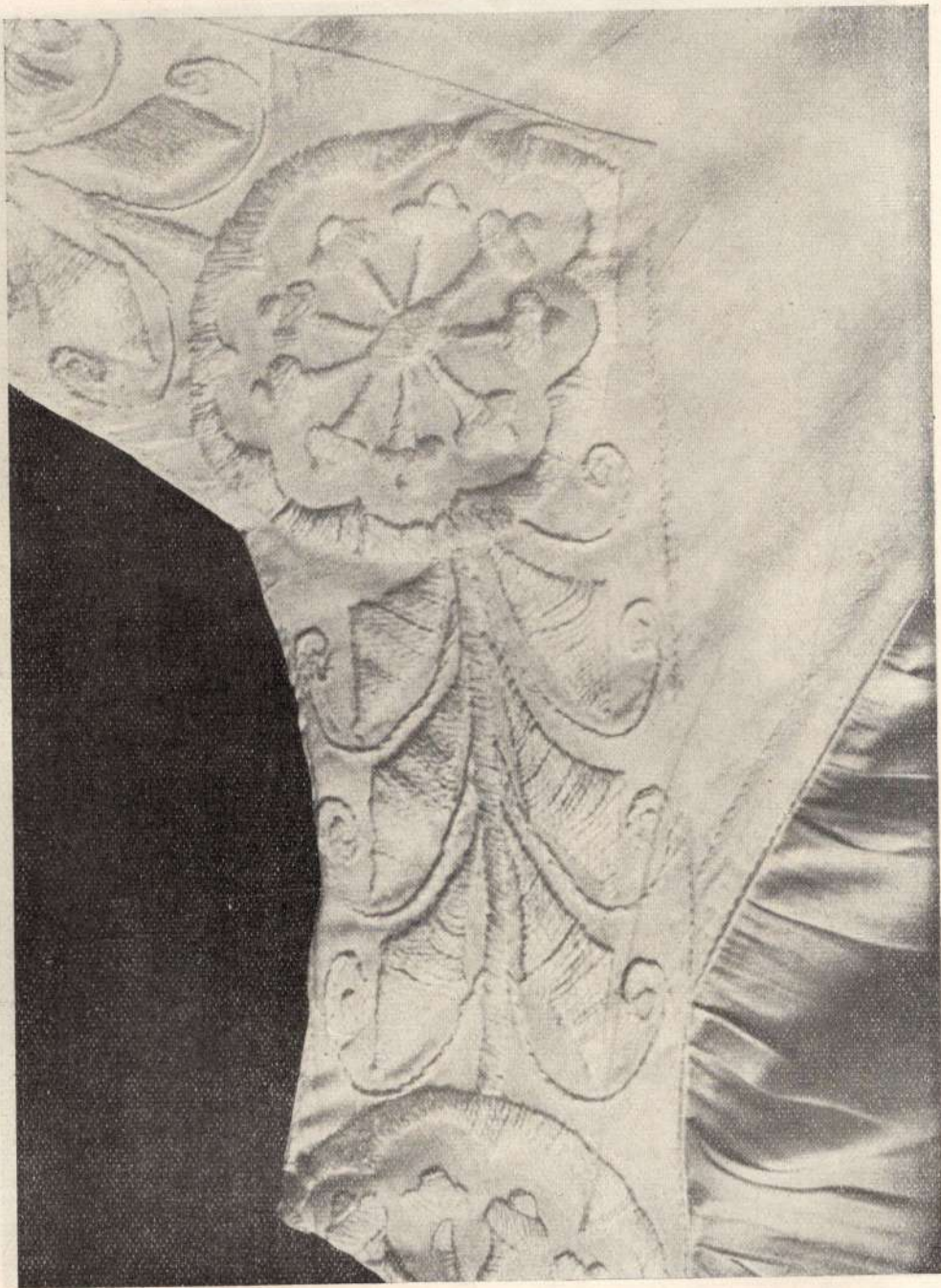

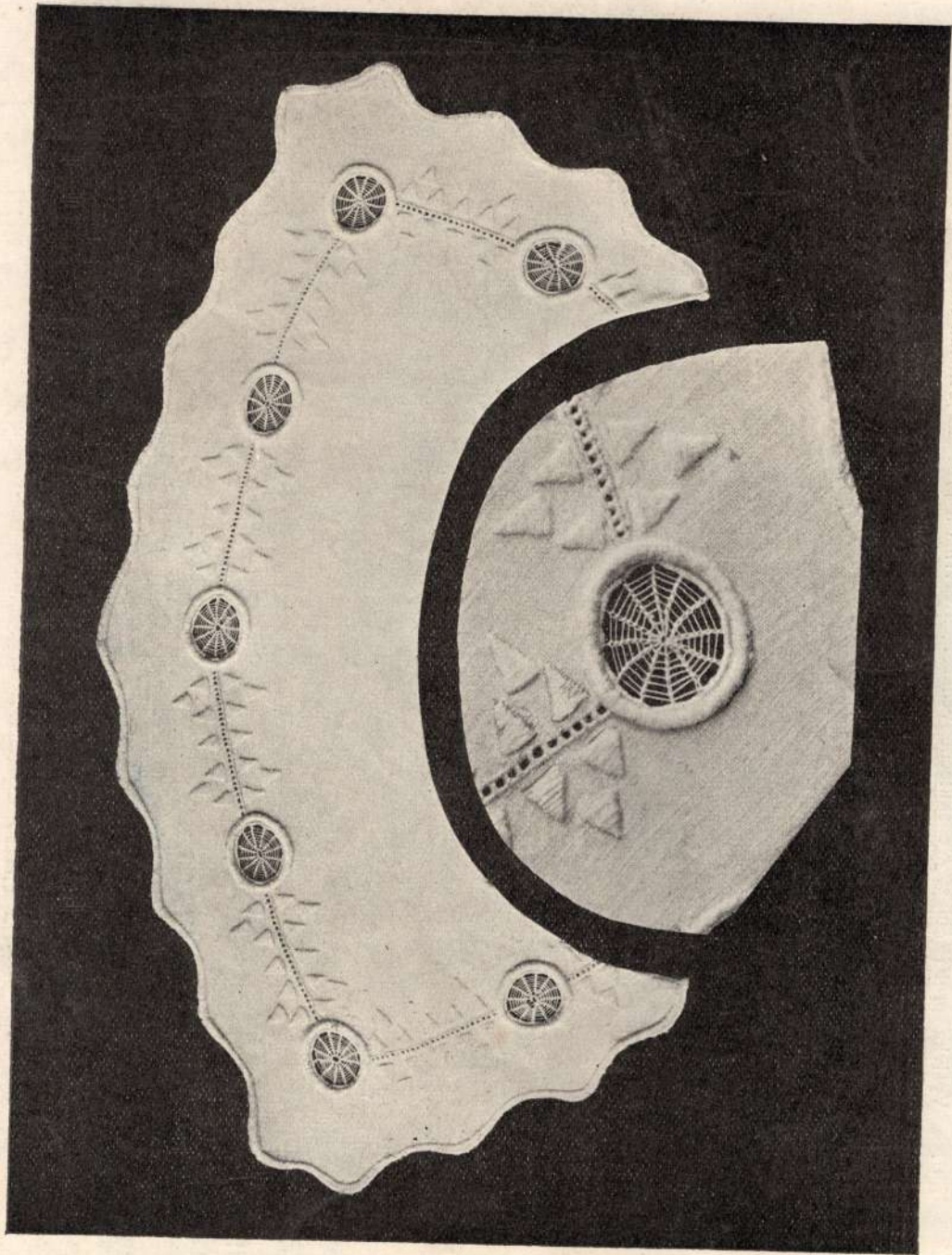
Vyšívaná ozdoba protějšiho obleku ve skutečné velikosti.
(Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

Vyšivany límeček lein. blůzy. (Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

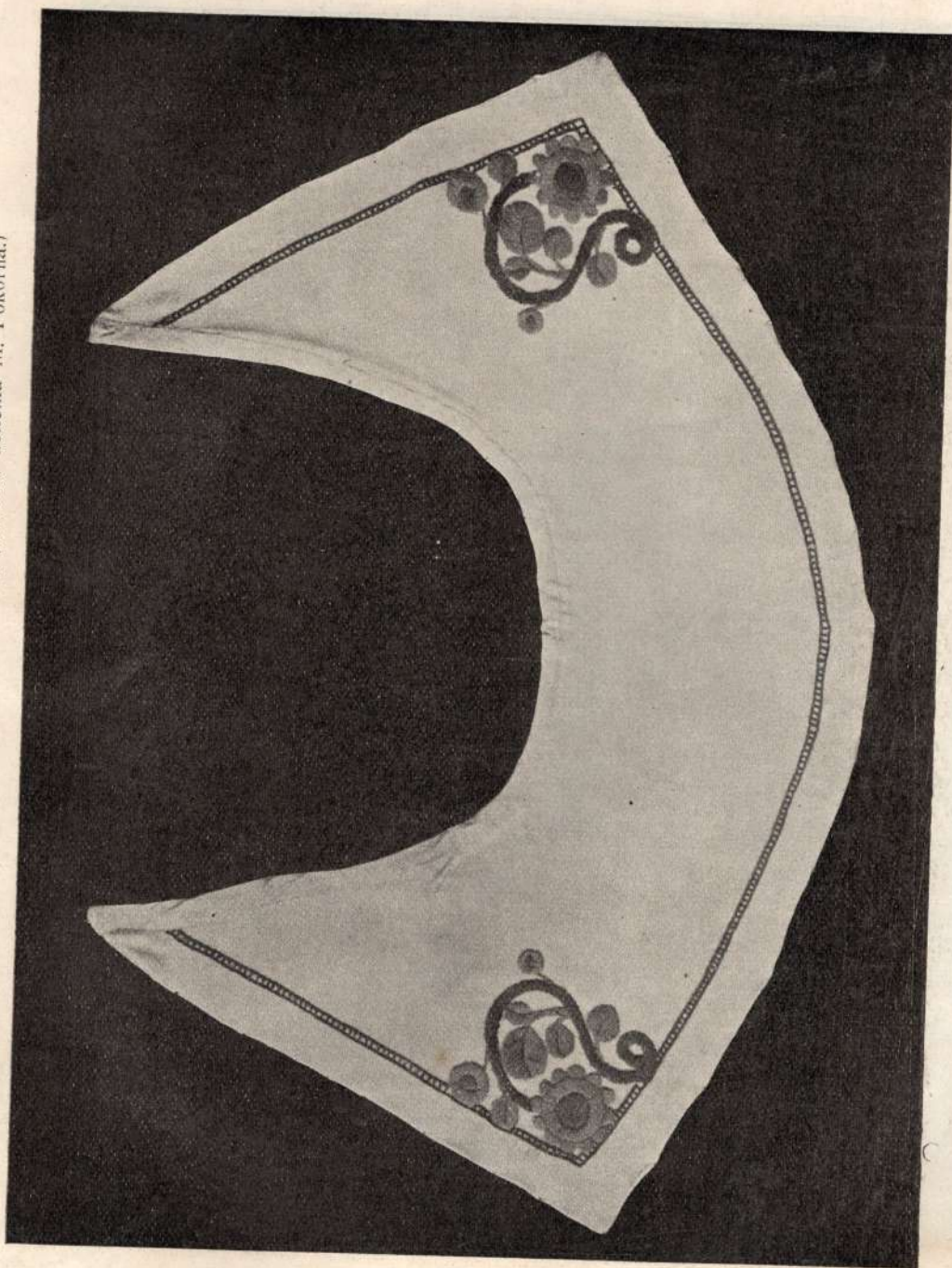
Výšivka protěží blůzy ve skutečné velikosti. (Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

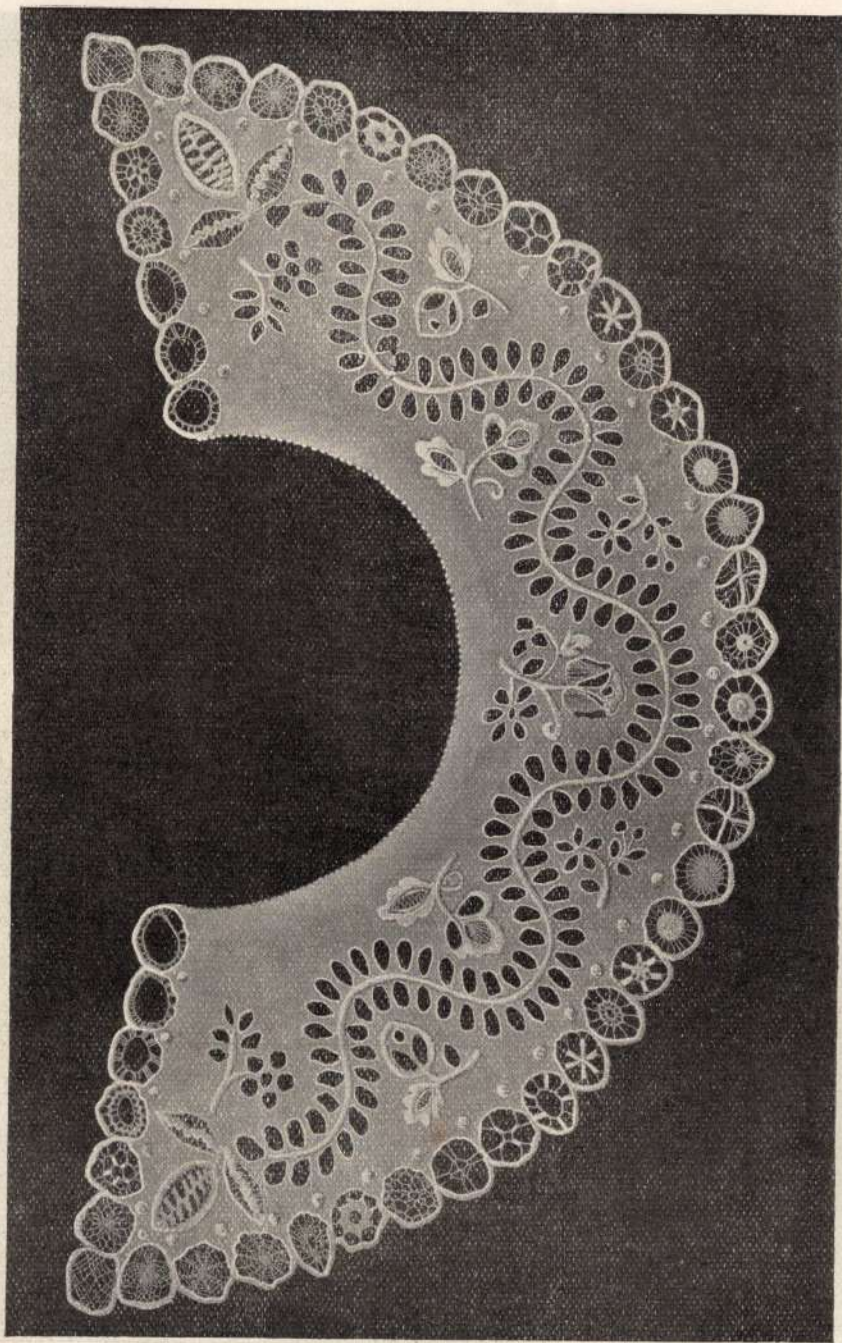

Vyšívany dámský límeček.

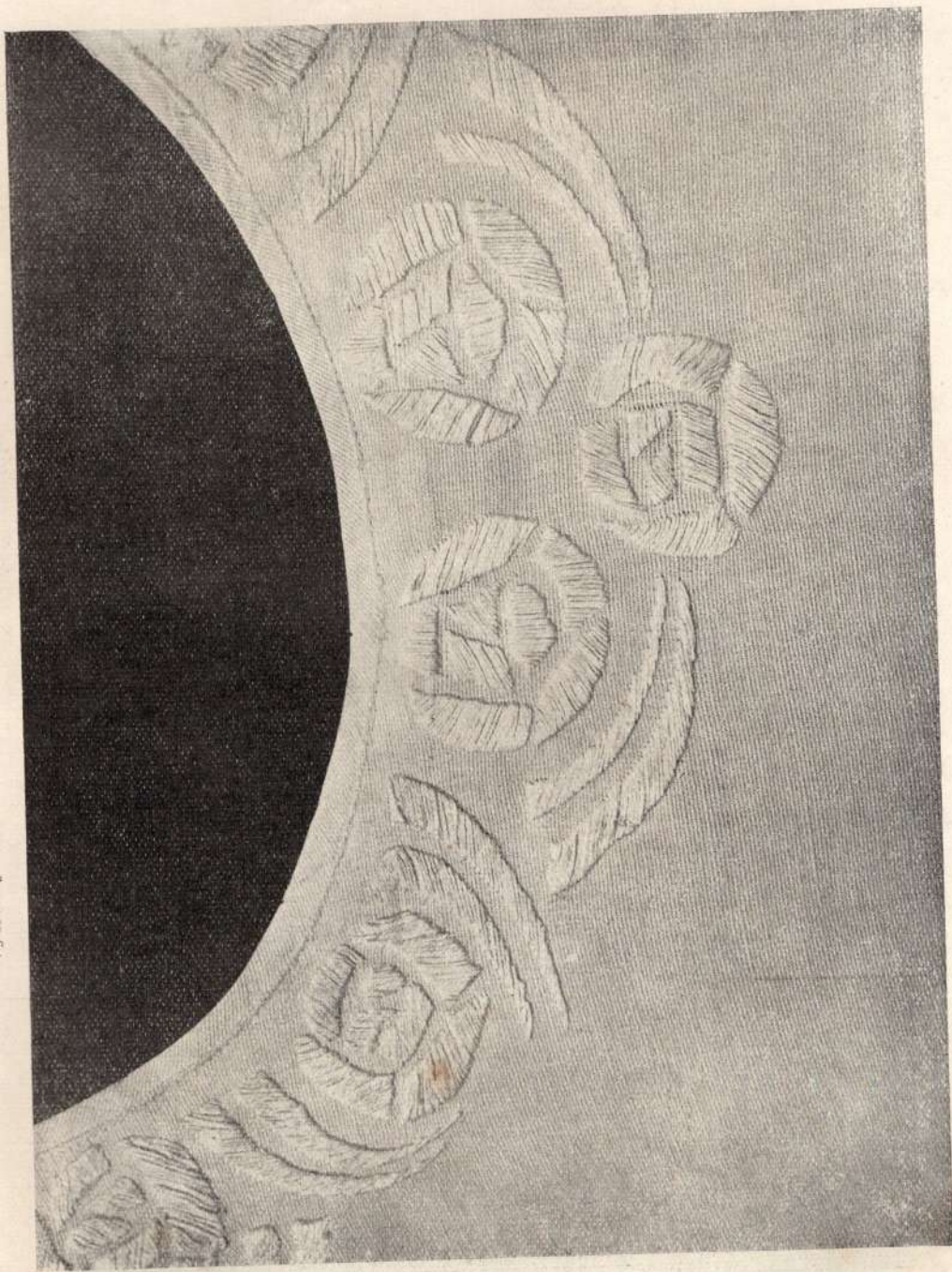
Pestře vyšíváný dámský límeček. (Navrhla a provedla učitelka M. Pokorná.)

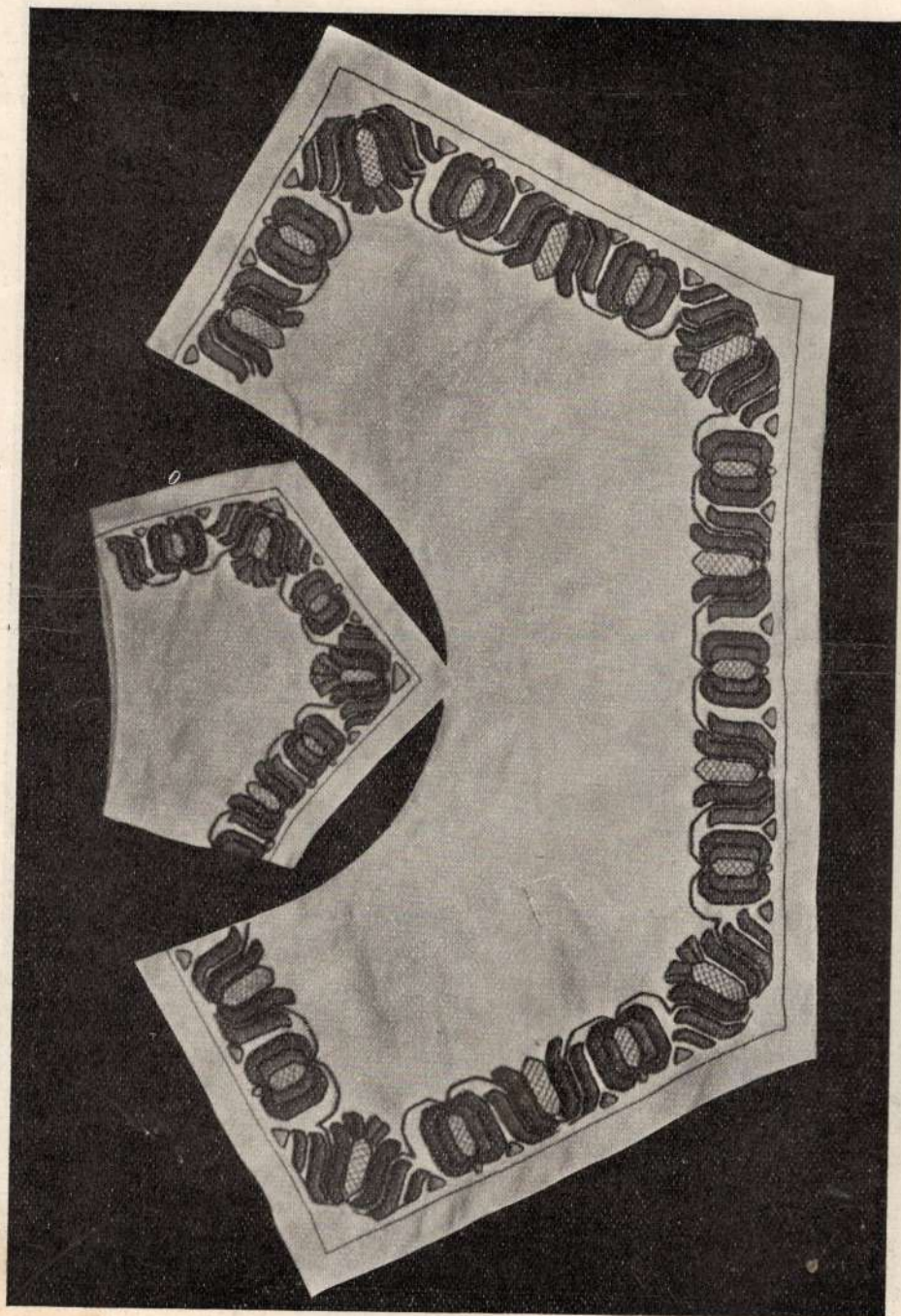

Ozdobný límeček na bluzu. Slovácké vyšívání.

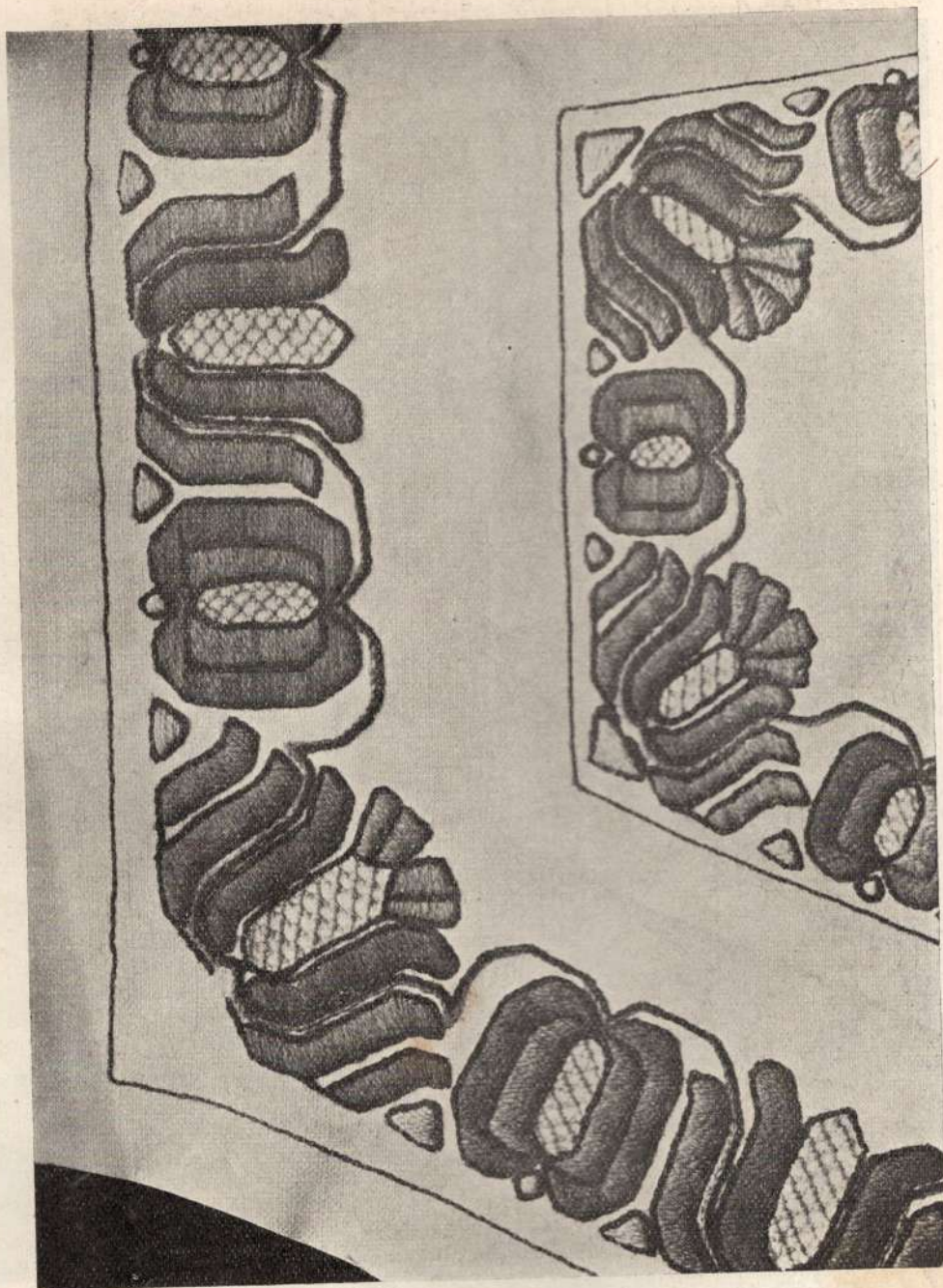
Výšivný límec blůzy. (Navrhl a provedl učitelka M. Pokorná.)

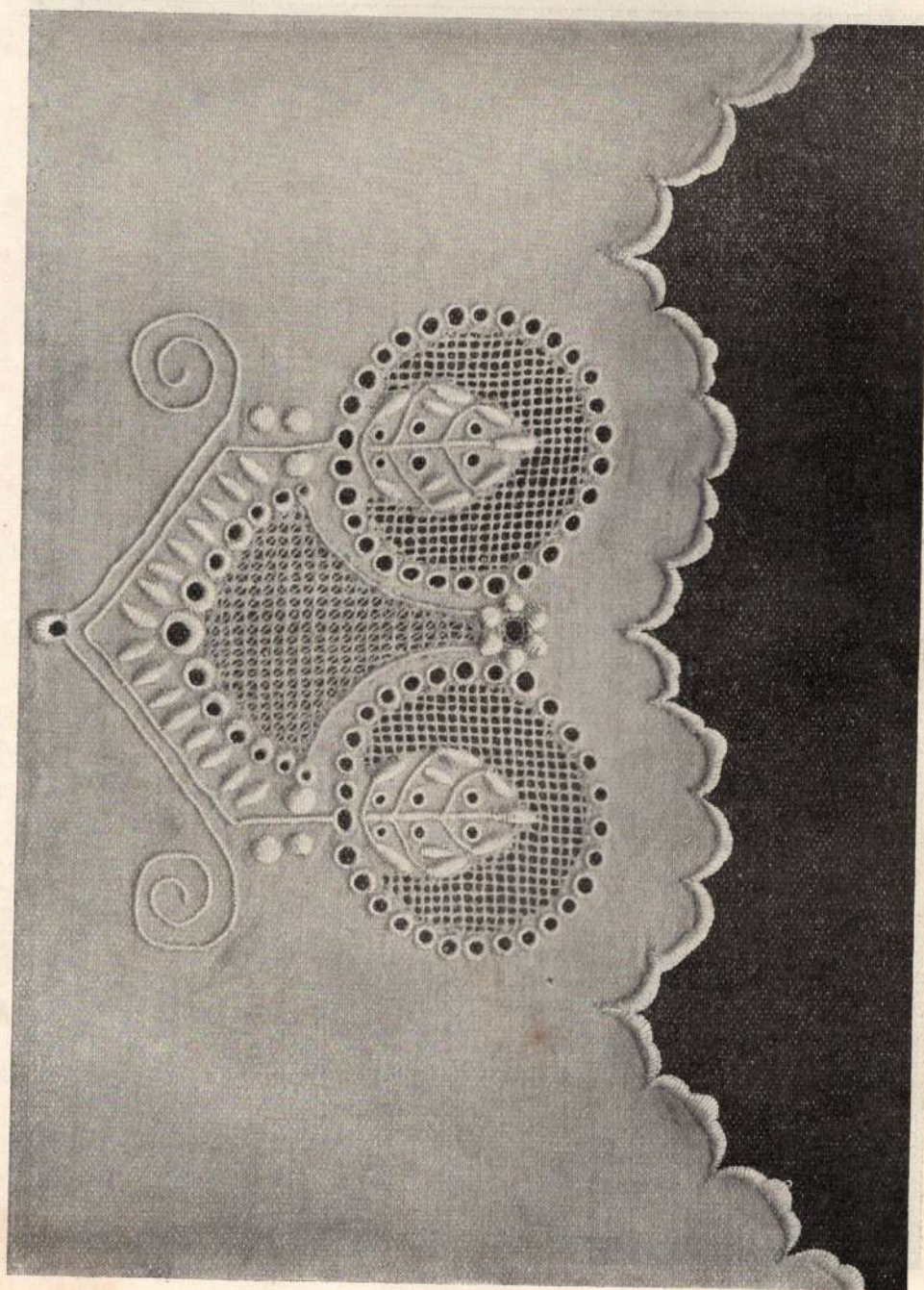

Pestře vyšitý dámský límec a rukáv.

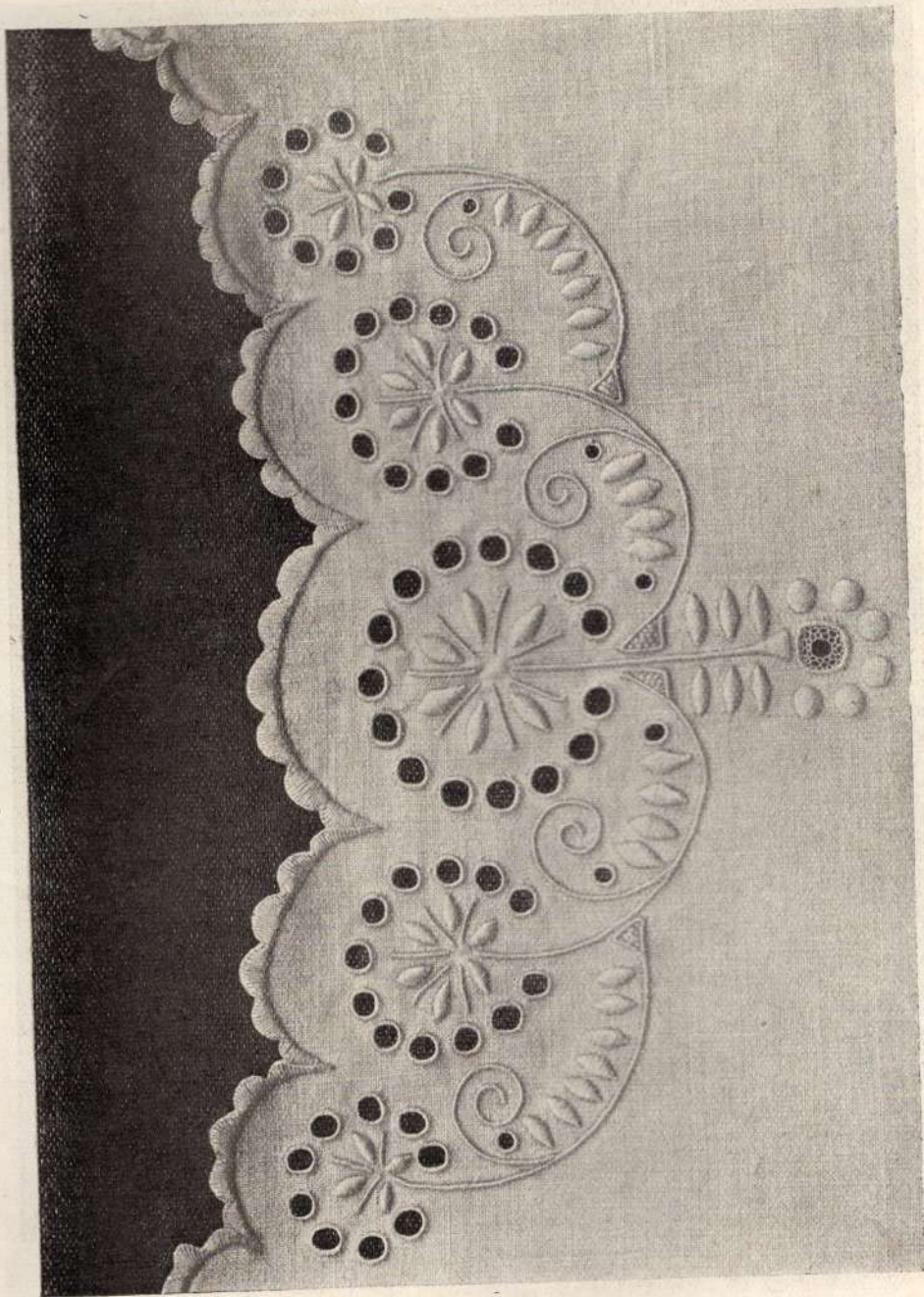
Část výšivky protějšího úmce ve skutečné velikosti.

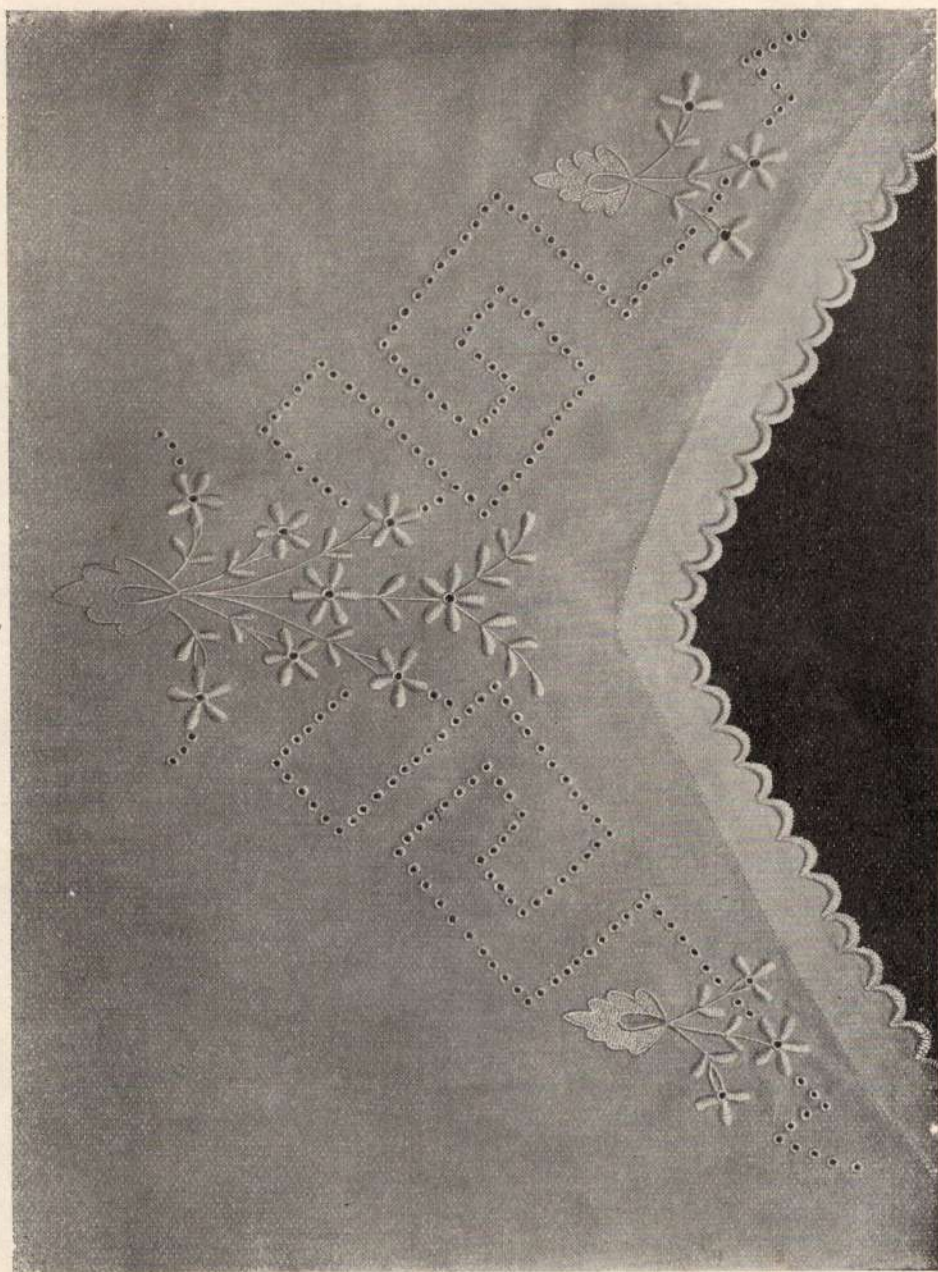

Vyšívané sedlo k ženské košili.

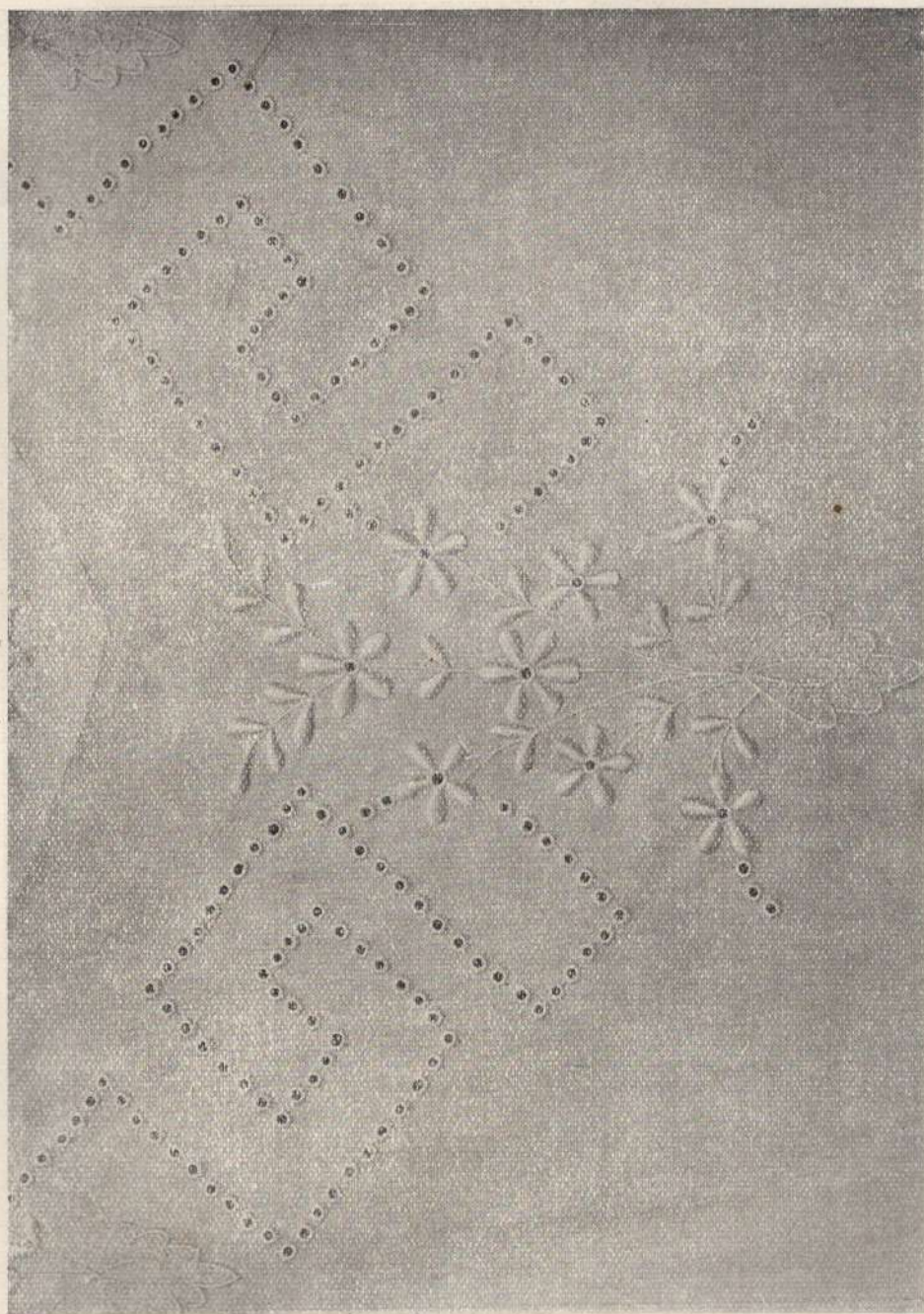
Vyšívané sedlo k ženské košili.

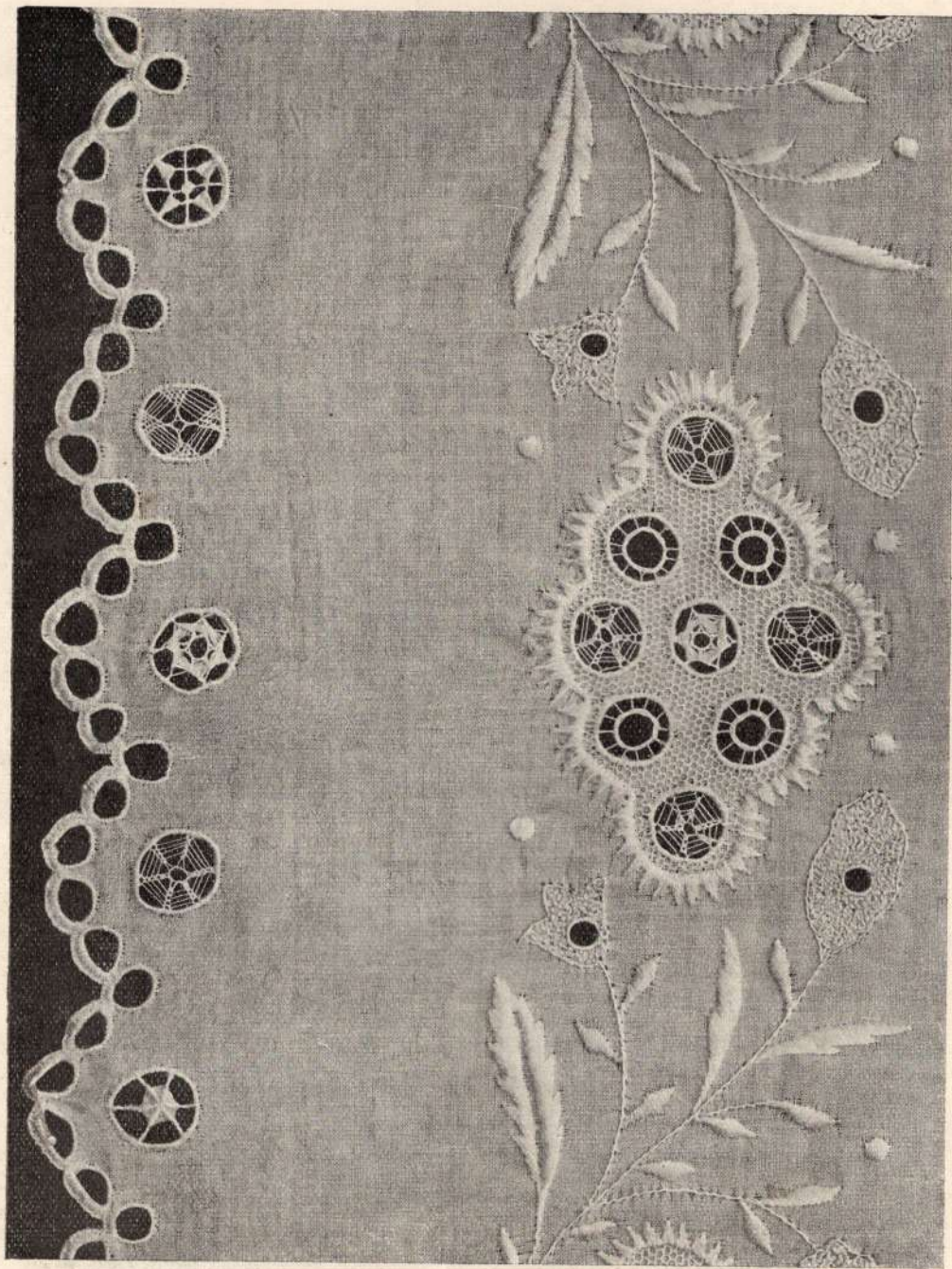

Vyšívané sedlo k ženské košili.

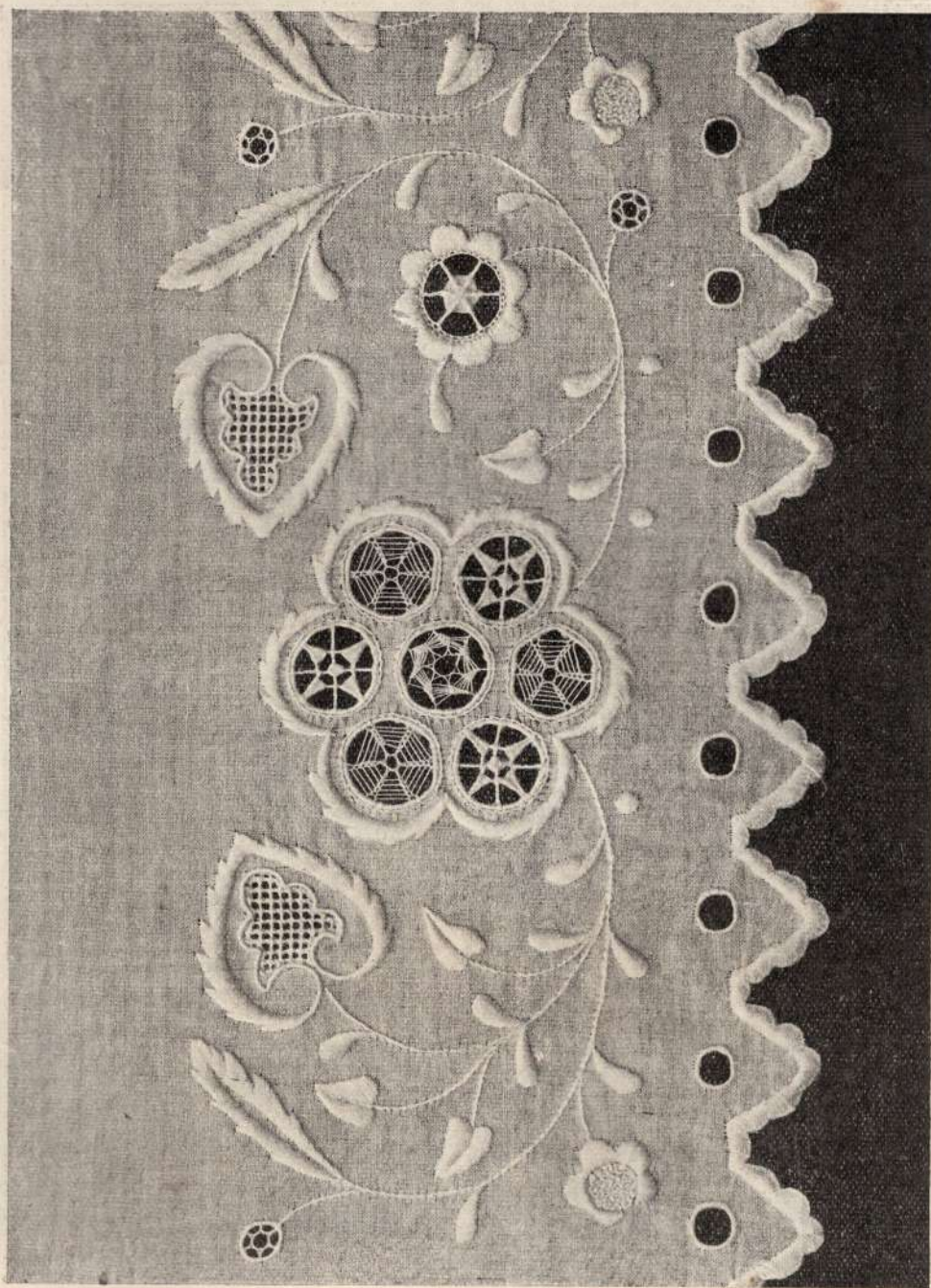
Část protějšího sedla ve skutečné velikosti.

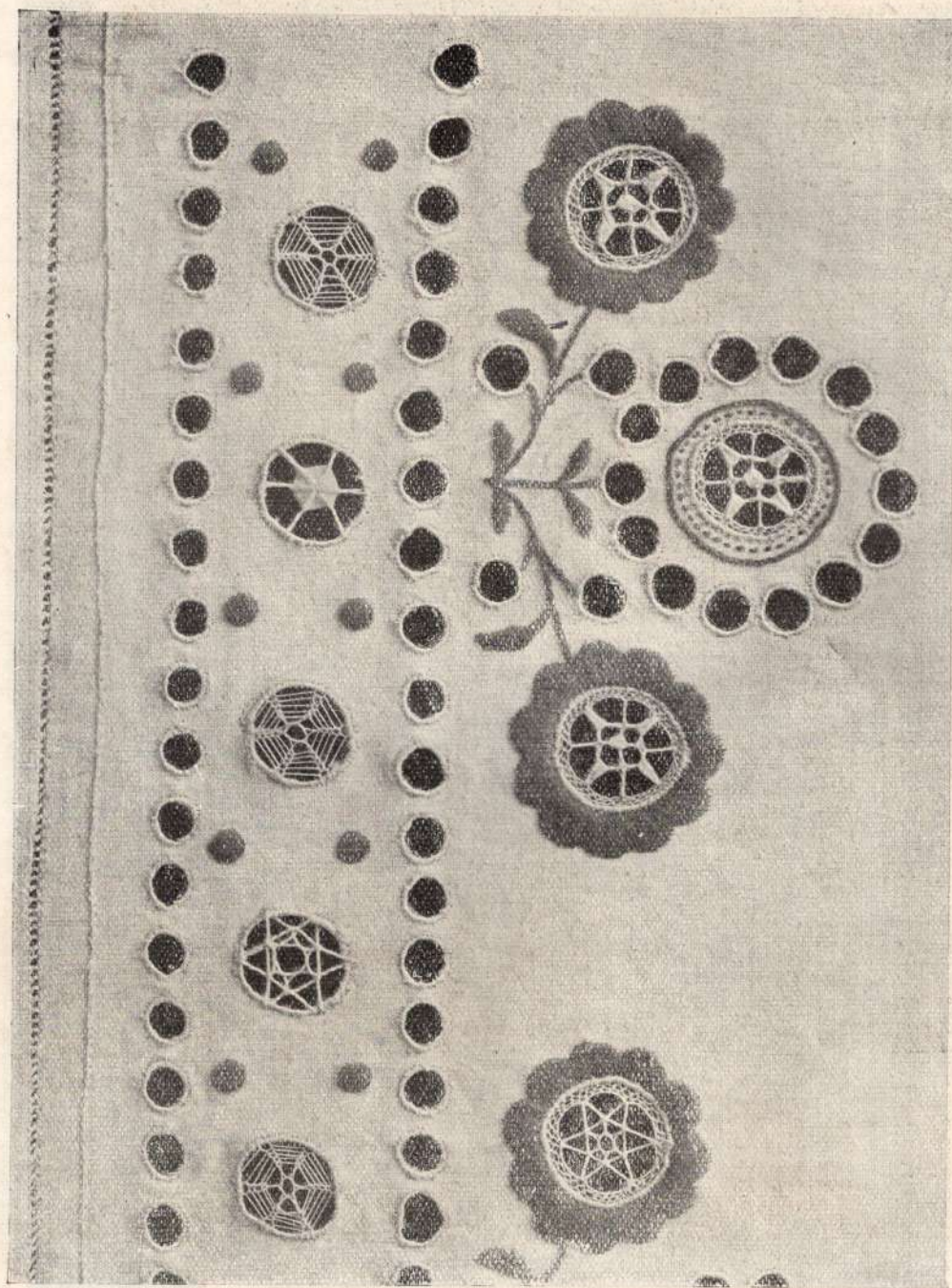

Část výšivky na zástěrku. Postranní detaily najdeš v předešlých ročnících.

Krajová ozdoba k rozmanitému užití. Na př. tři tyto prvky stačí na zástěrku.

Kraiová ozdoba na vyšivanou zástěrku.

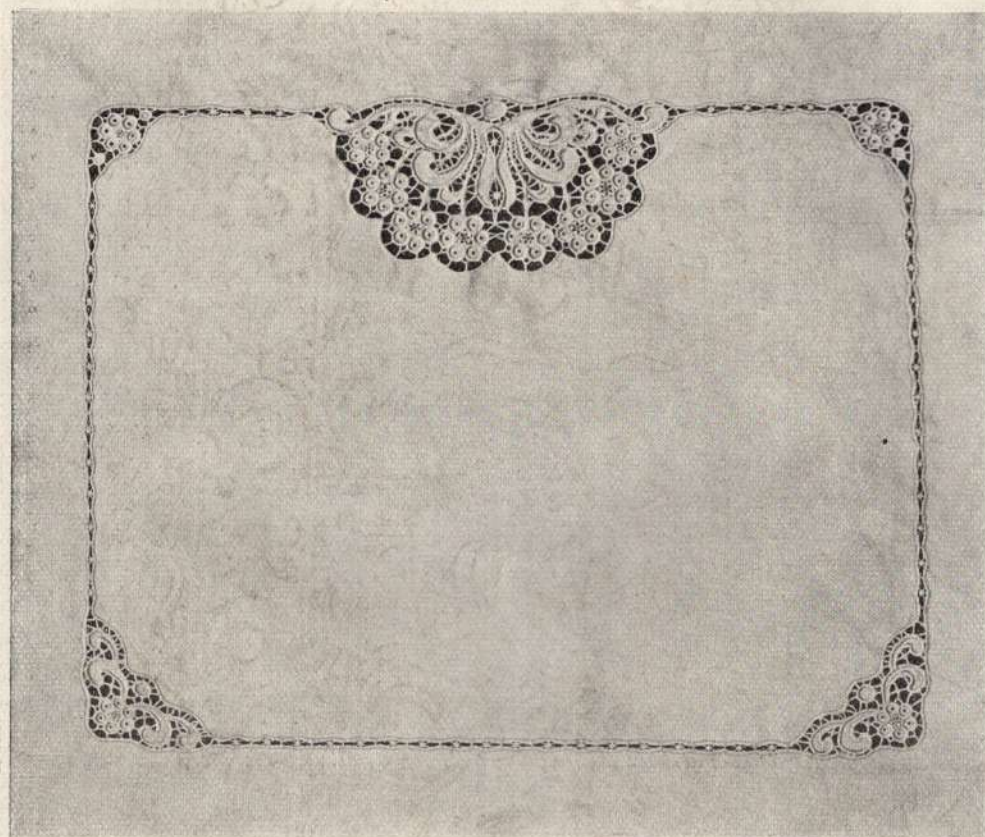
Dva vyšívání vzory běhounů.

Vyšívaná zástěrka.

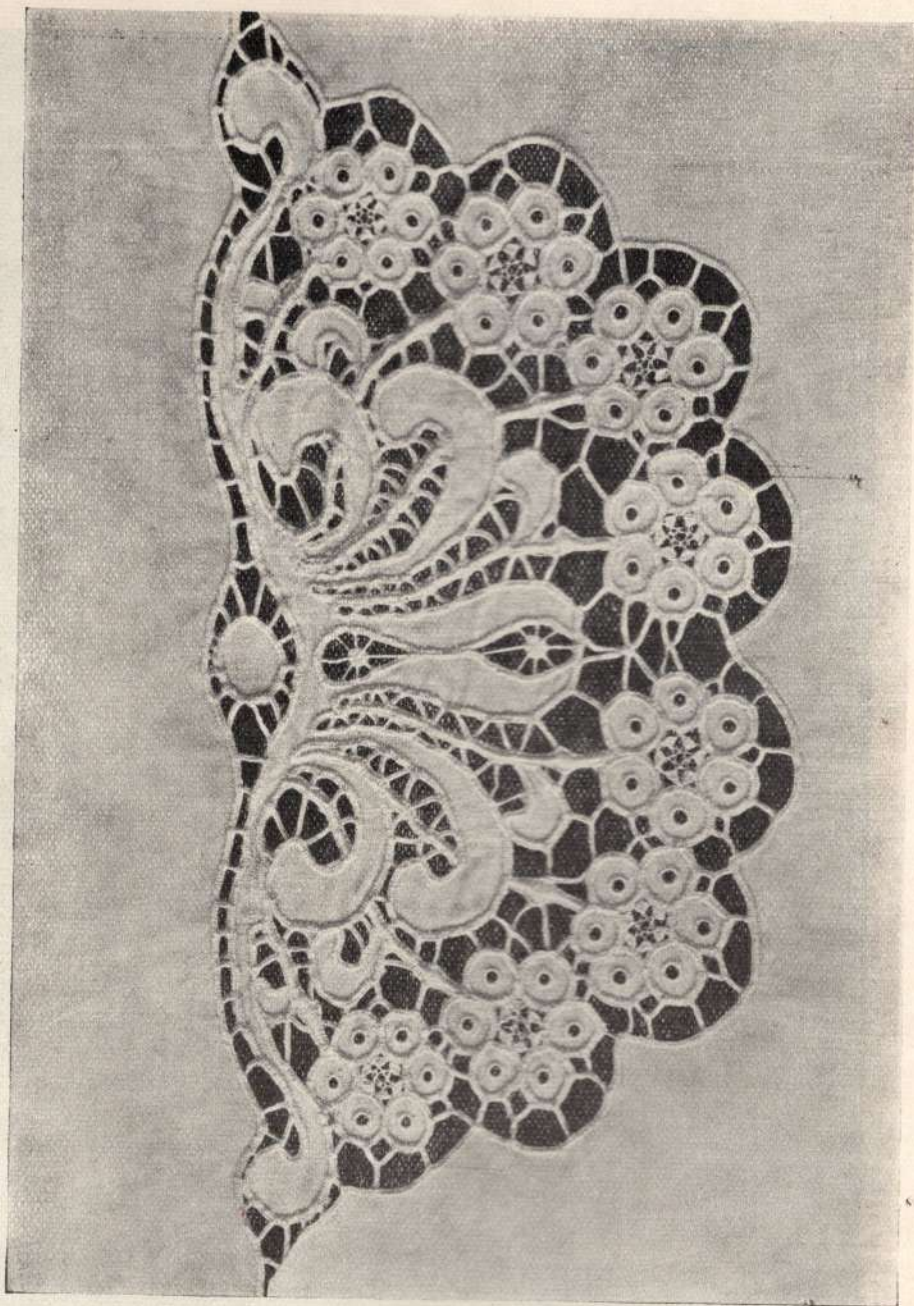

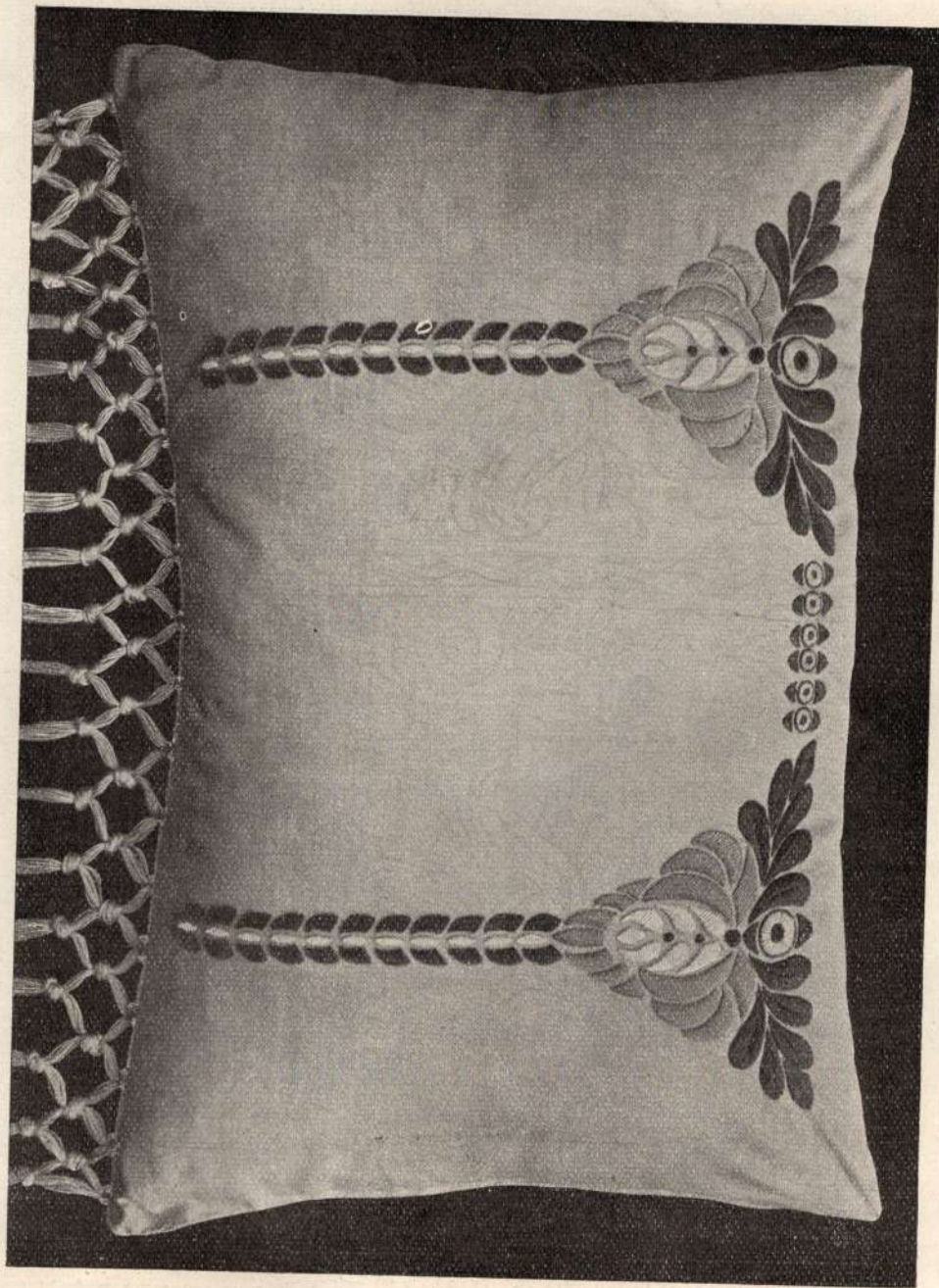
Část protější zástěrky ve skutečné velikosti.

Vyšíváná cíška na podušku.

Část výšivky na podušku z protější strany ve skutečné velikosti.

Pesíře vyšitá poduška.

Vzor na protější podušku ve skutečné velikosti.

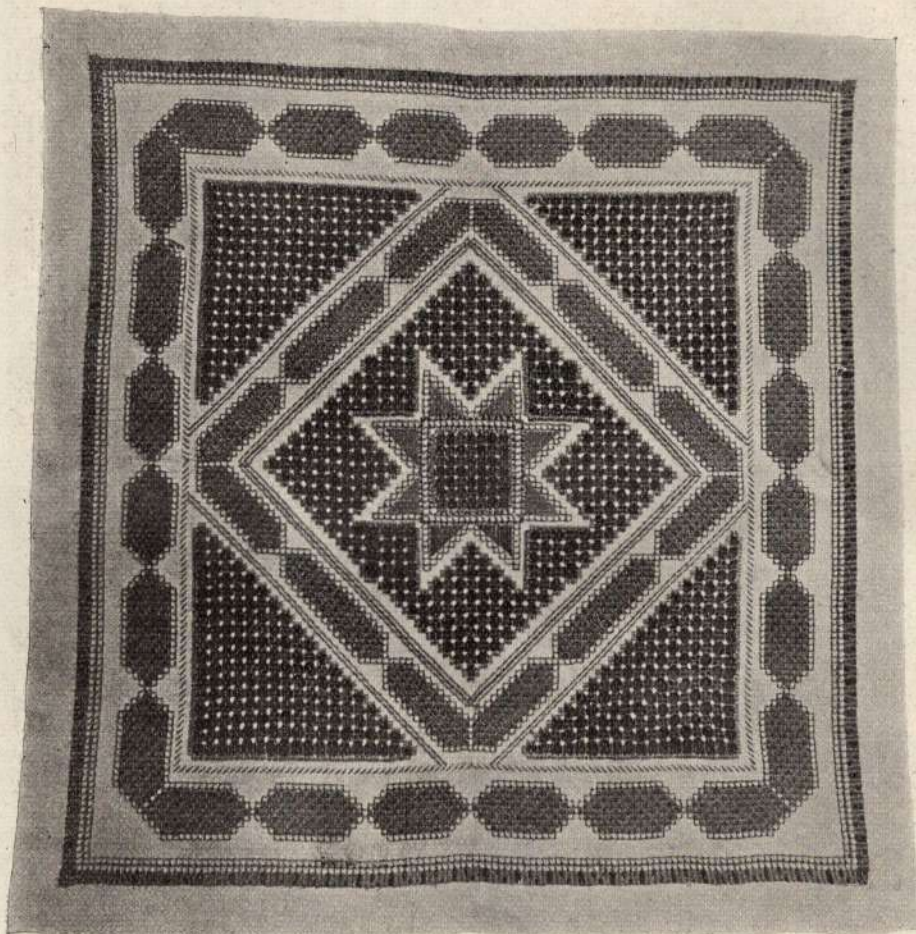

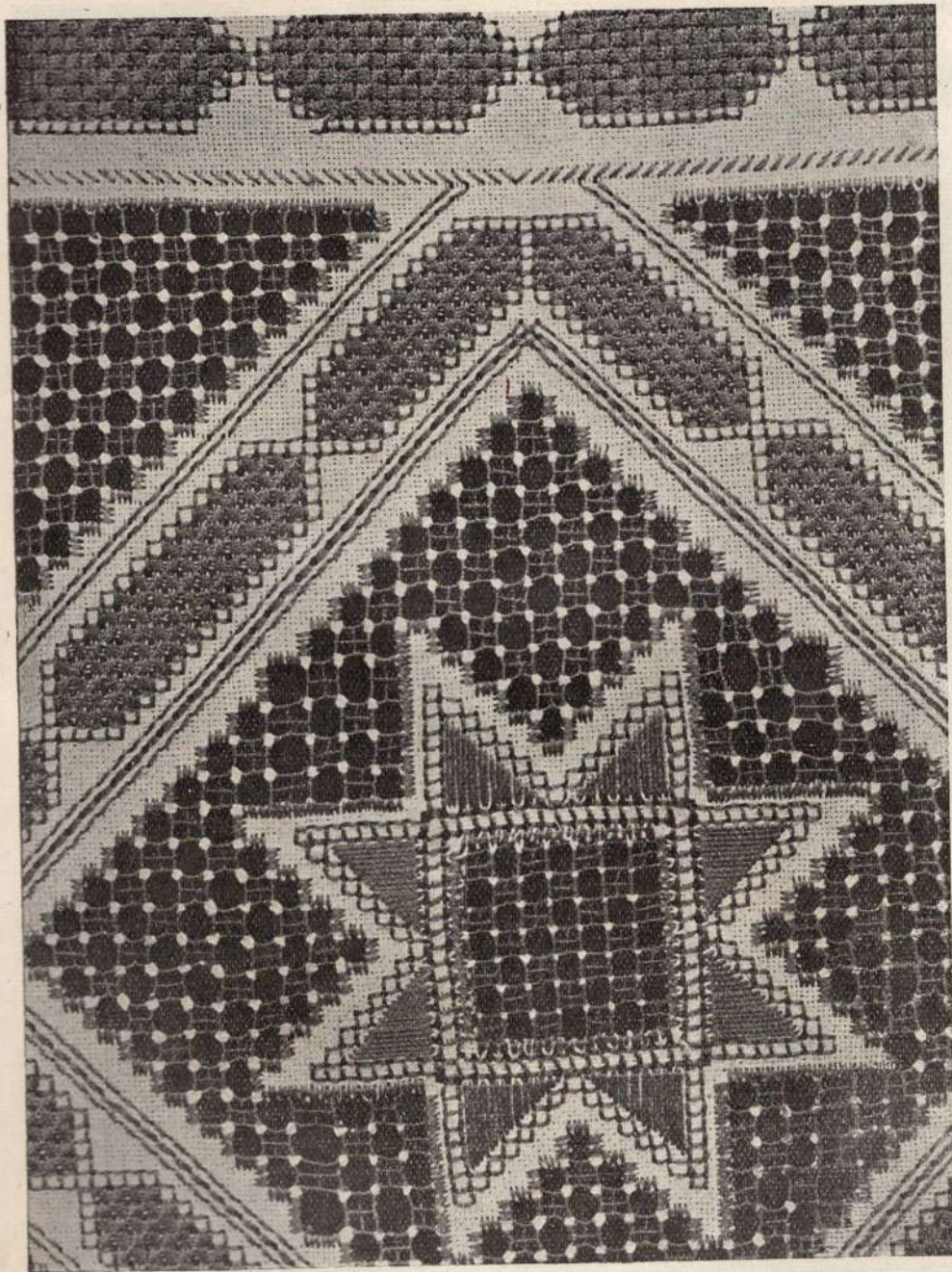
Vyšívaná pokrývka na stůl.

Část výšivky z protější strany.

Vyšívaná pokrývka.

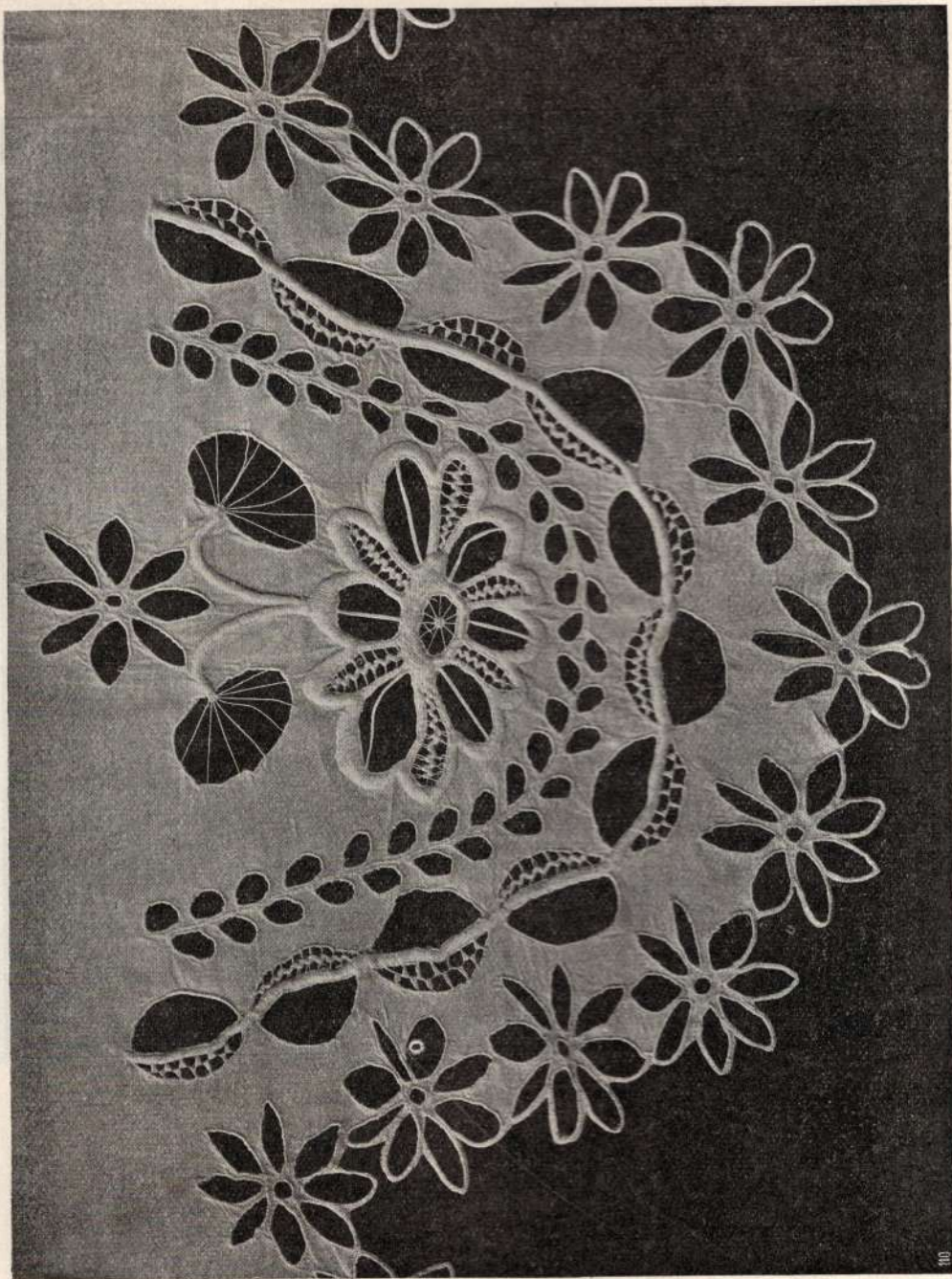

Část protější výšivky ve skutečné velikosti.

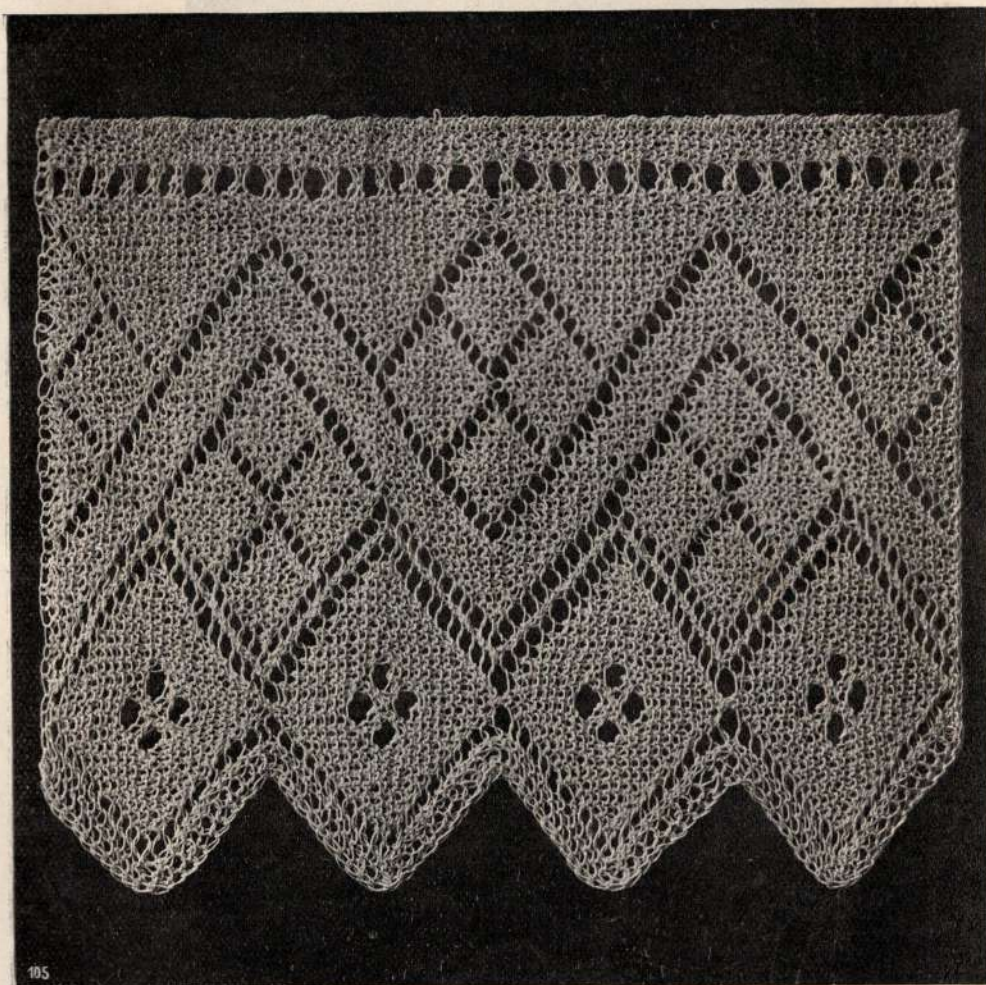
Rohová ozdoba pokrývky: Národní vyšívání.

Vyšívaná slovácká záclona. Střed ve skutečné velikosti. Celek vřiz ve „Vzorech“, IX. roč. str. 5.

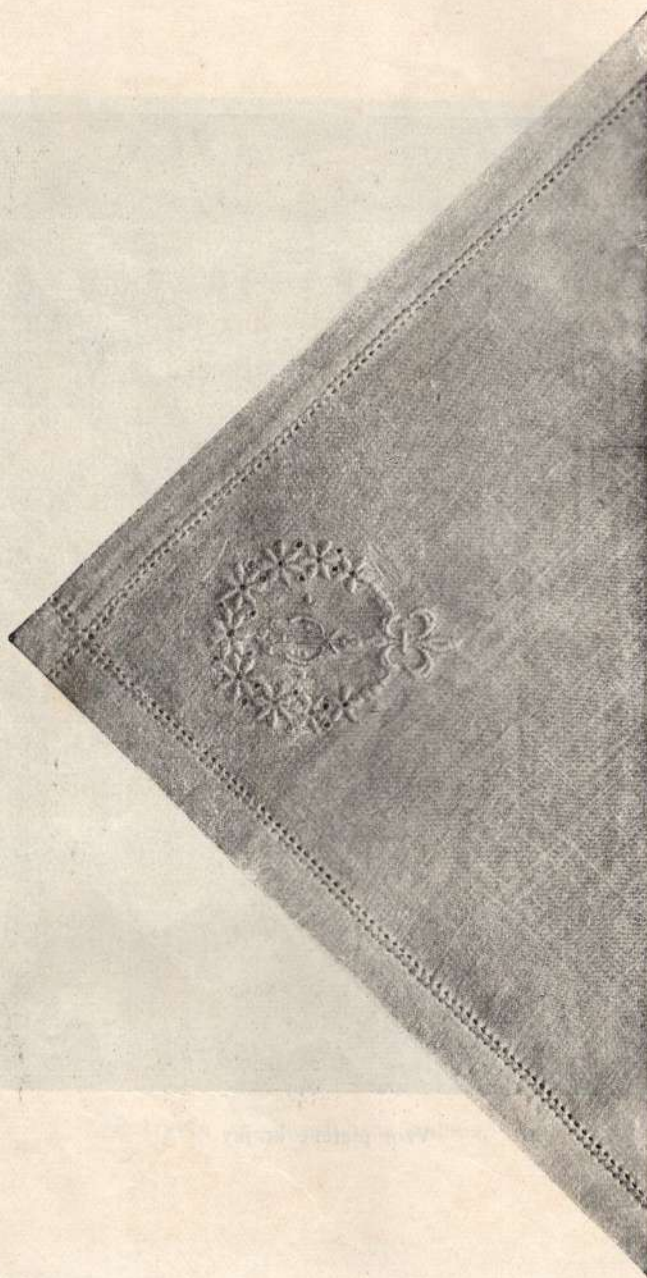

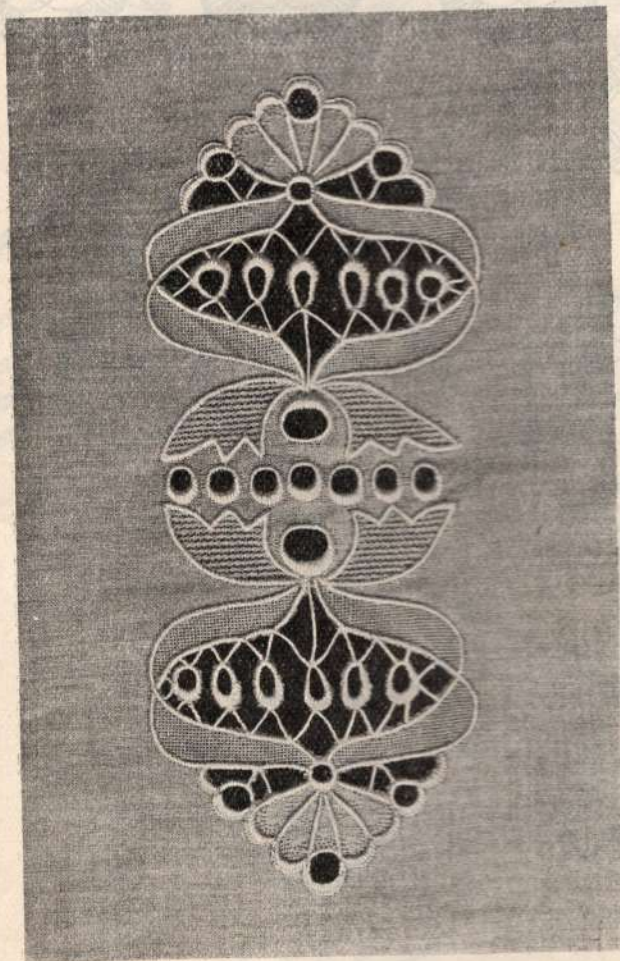
Pokryvka na stůl zdobena malbou.

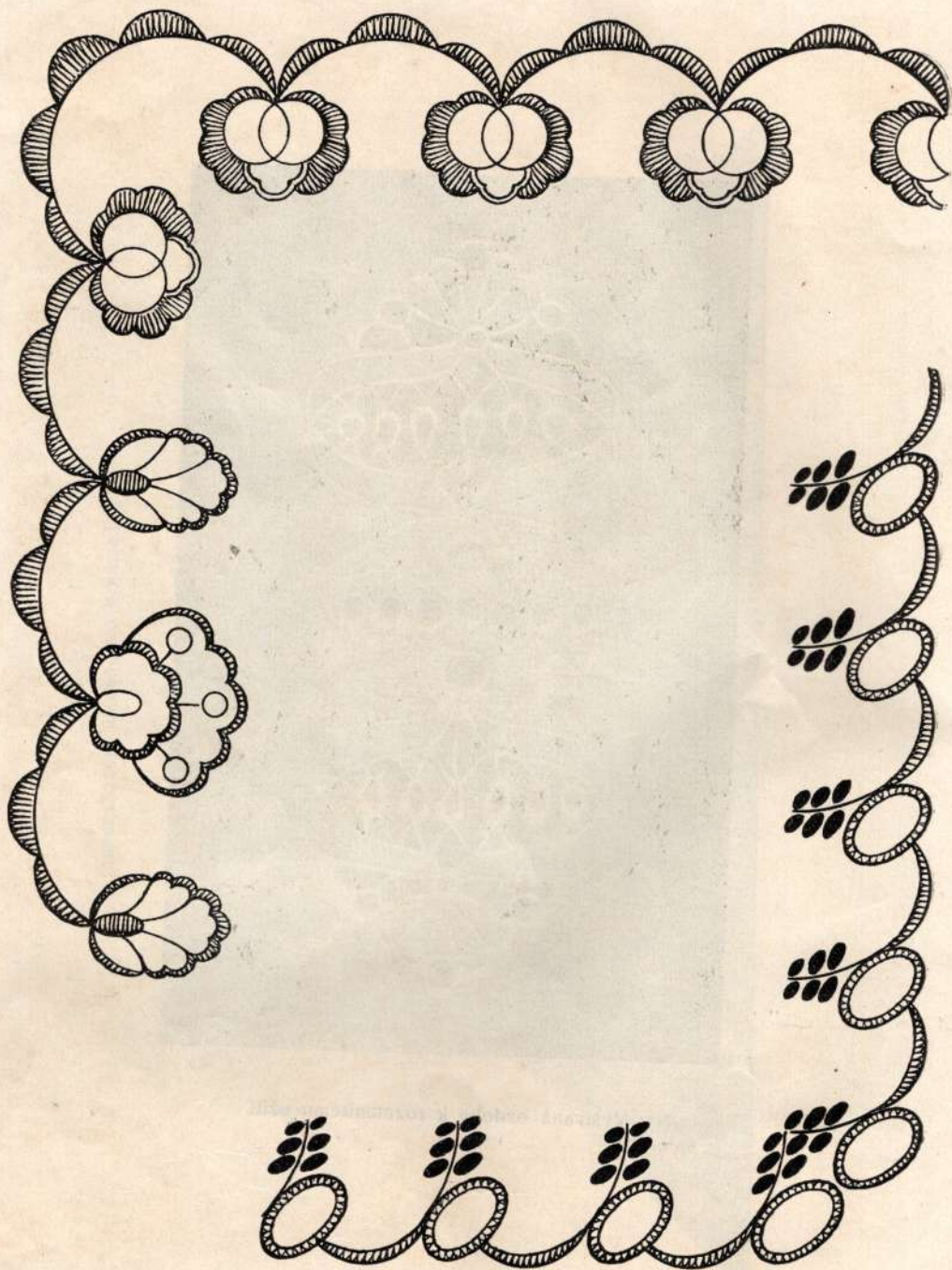
Vzor pletené krajky.

Kapesník s ozdobným monogramem.

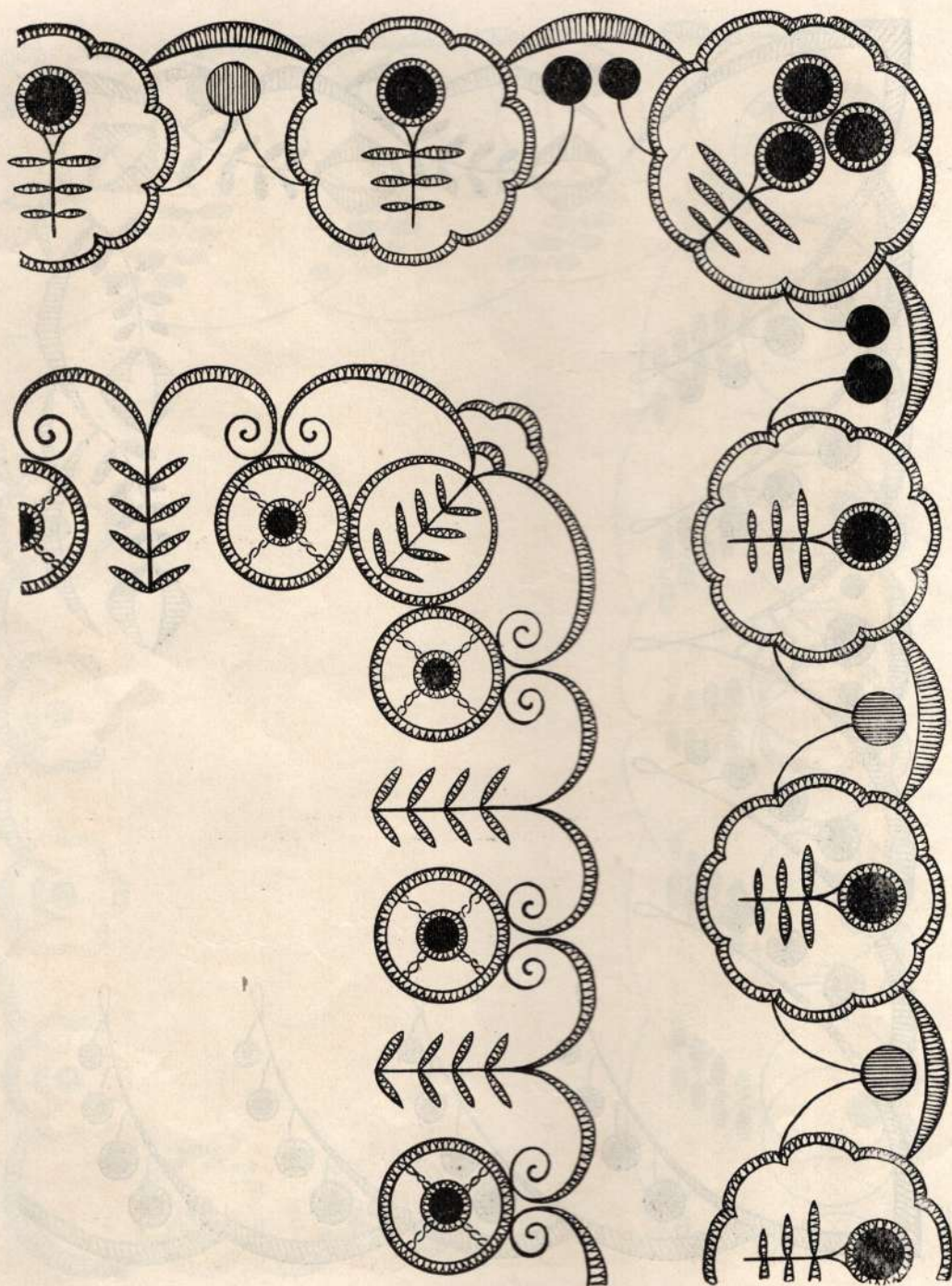

Vyšívaná ozdoba k rozmanitému užití.

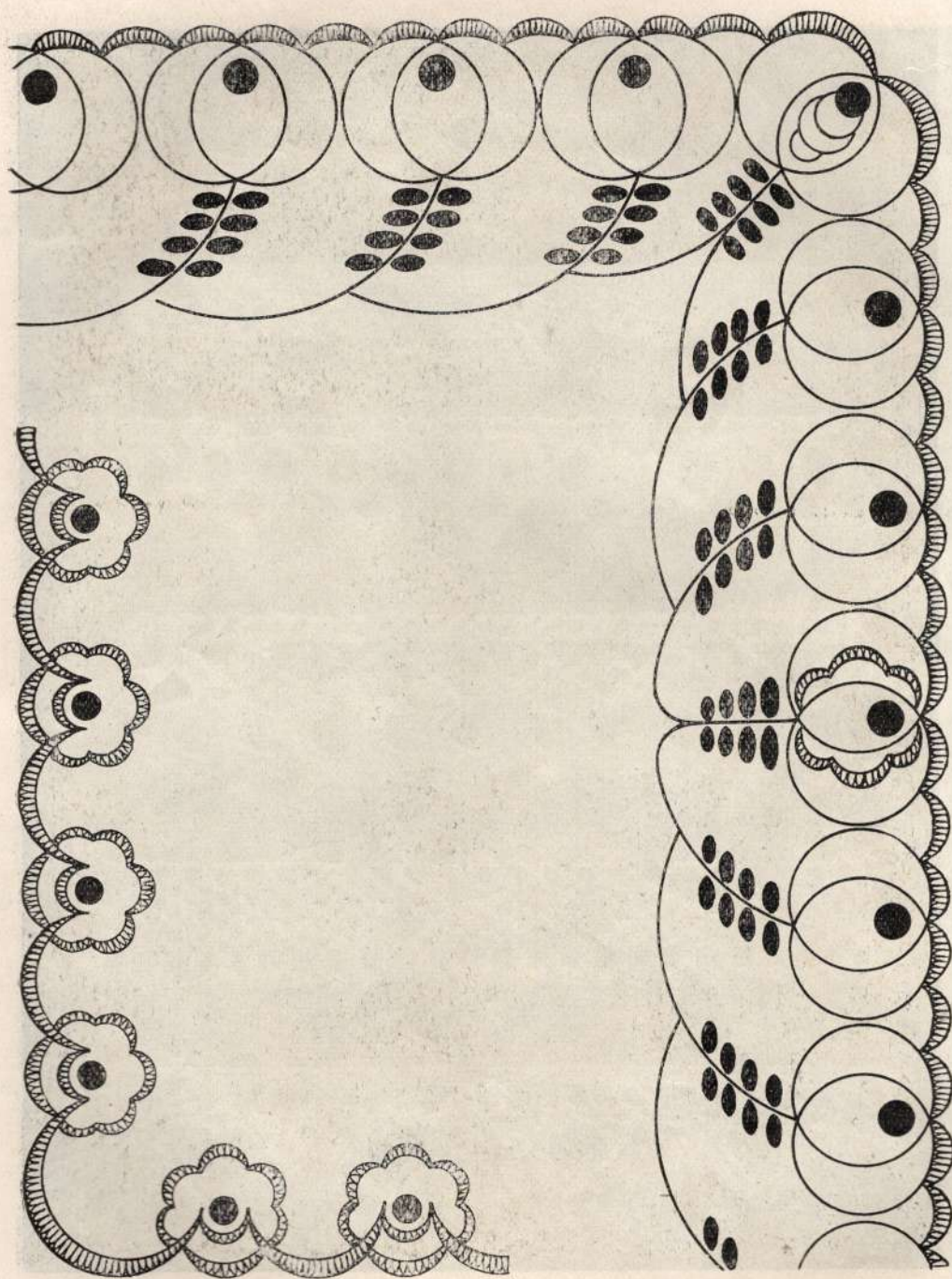
Moderně vyšité okolky kapesníků.

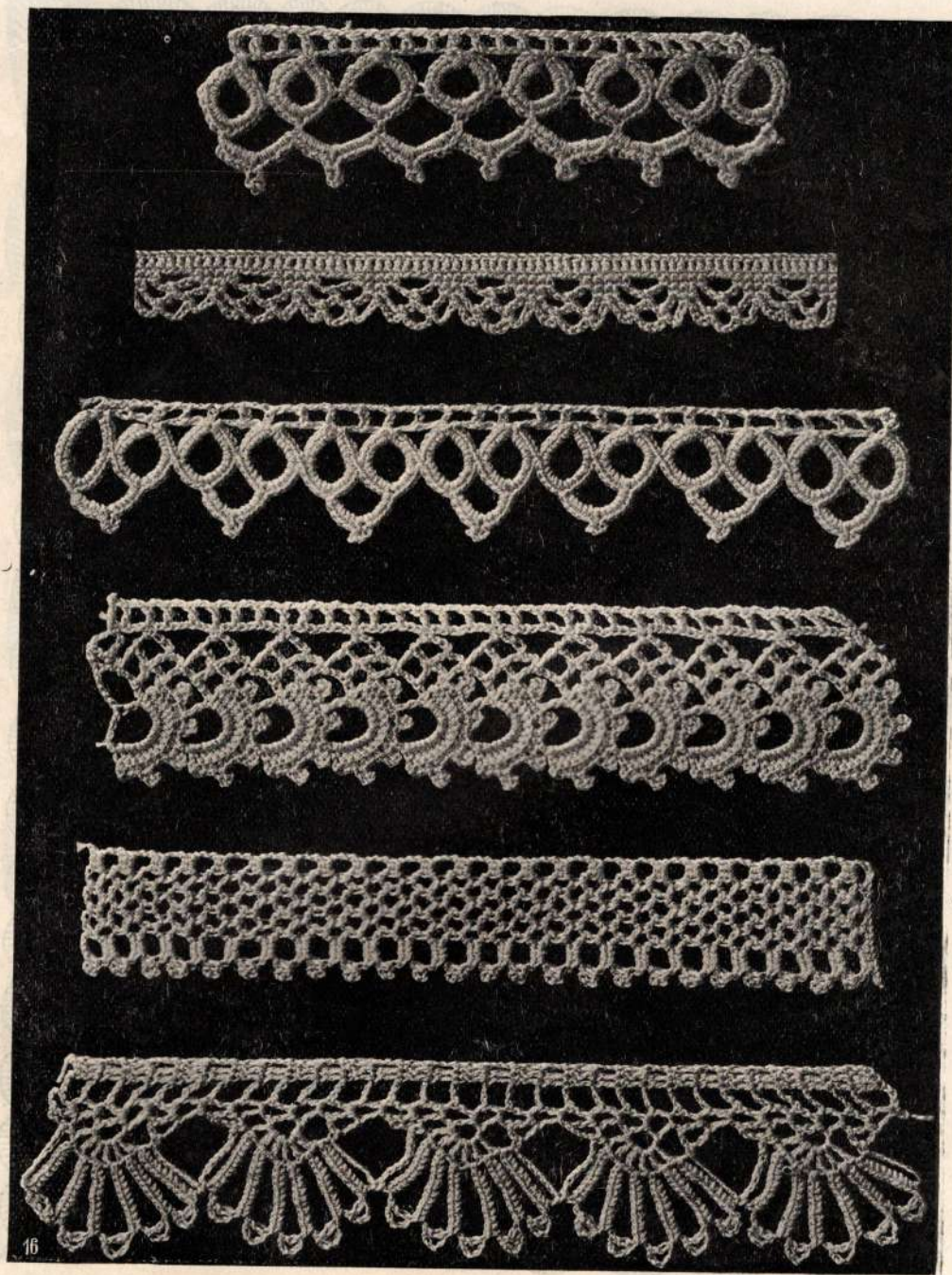
Moderně vyšité okolky kapesníků.

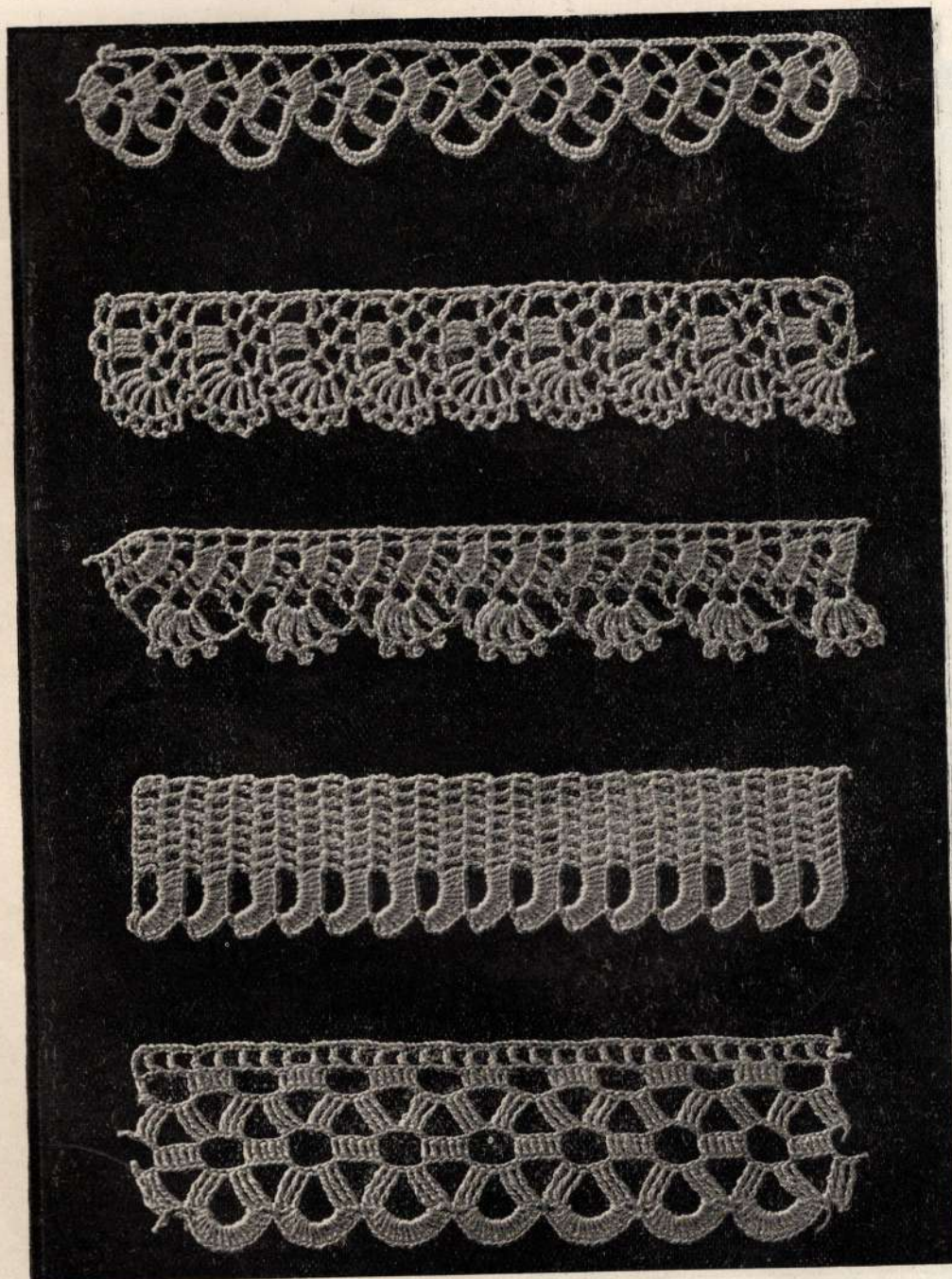
Moderně vyšité okolky kapesníků.

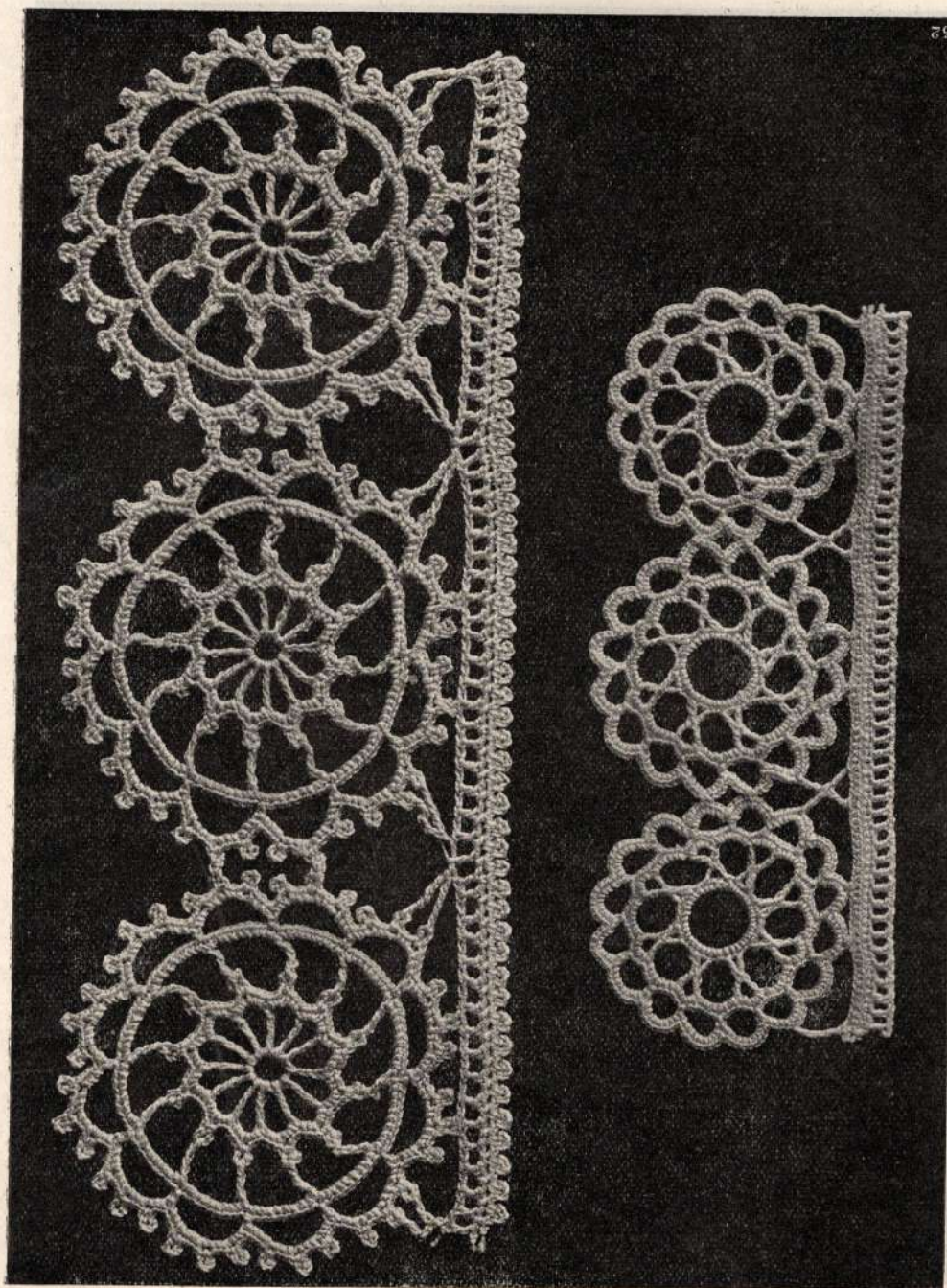
Moderně vyšité okolky kapesníků.

Vzory háčkových krajek.

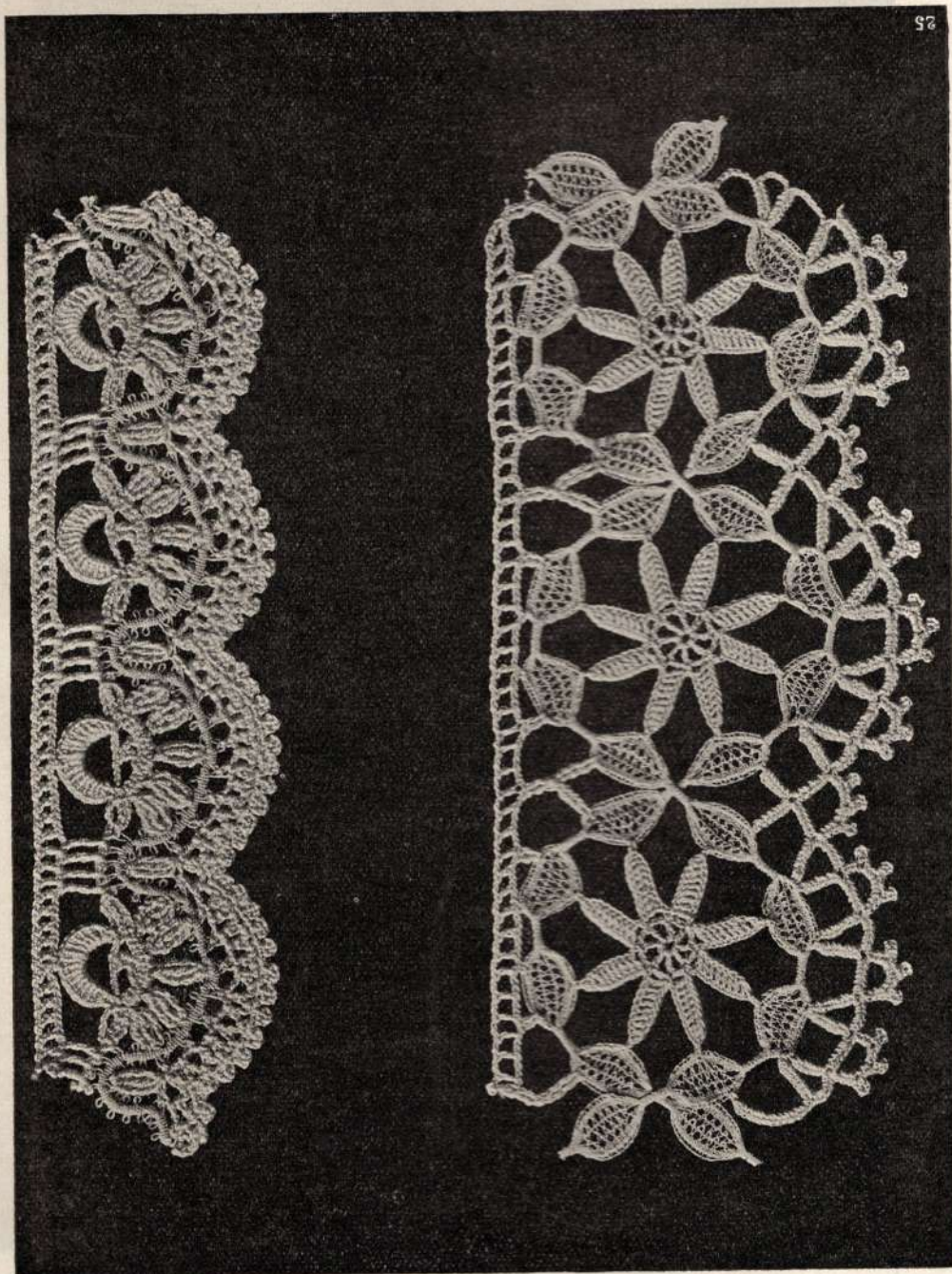

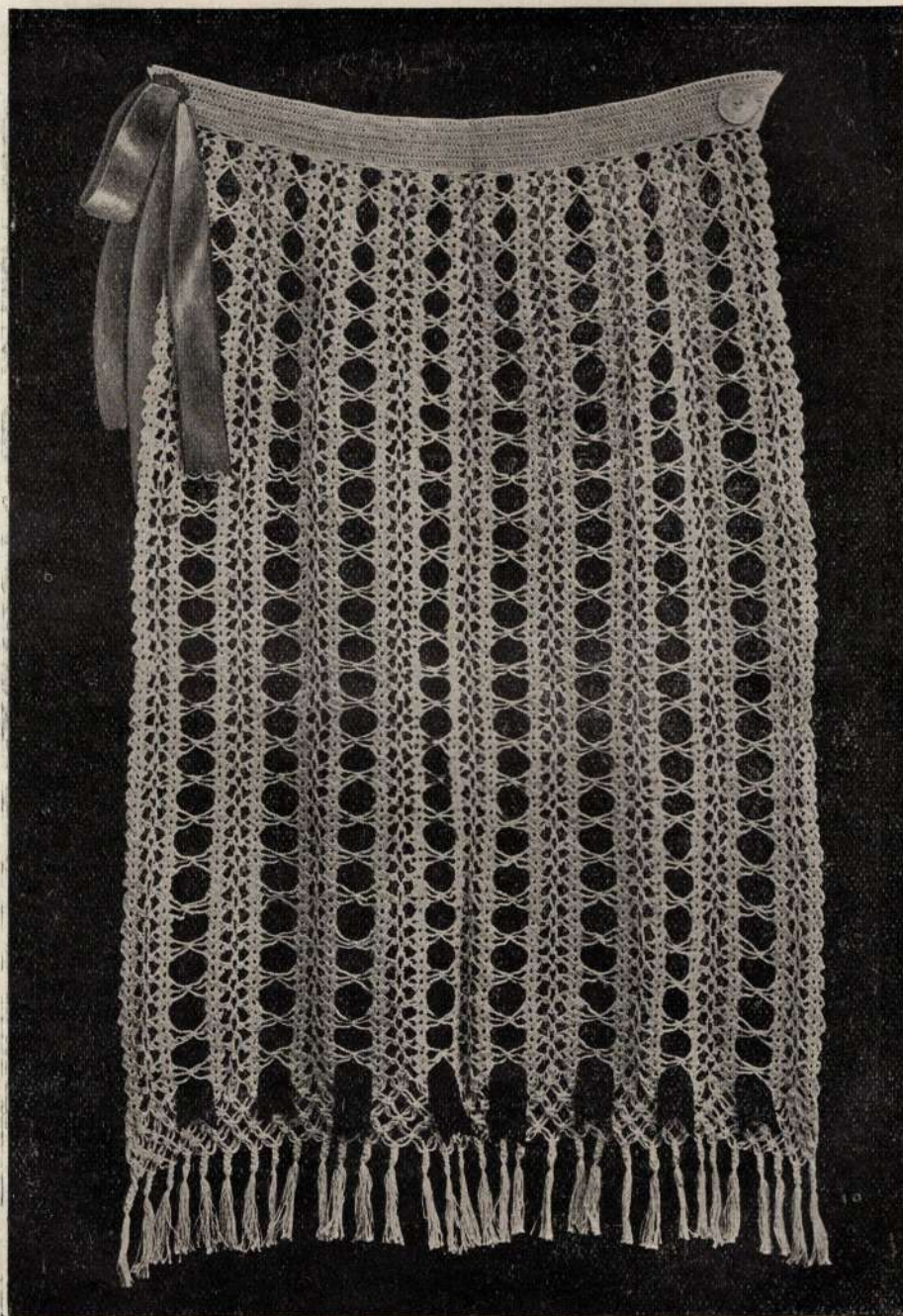
Vzory háčkových krajk.

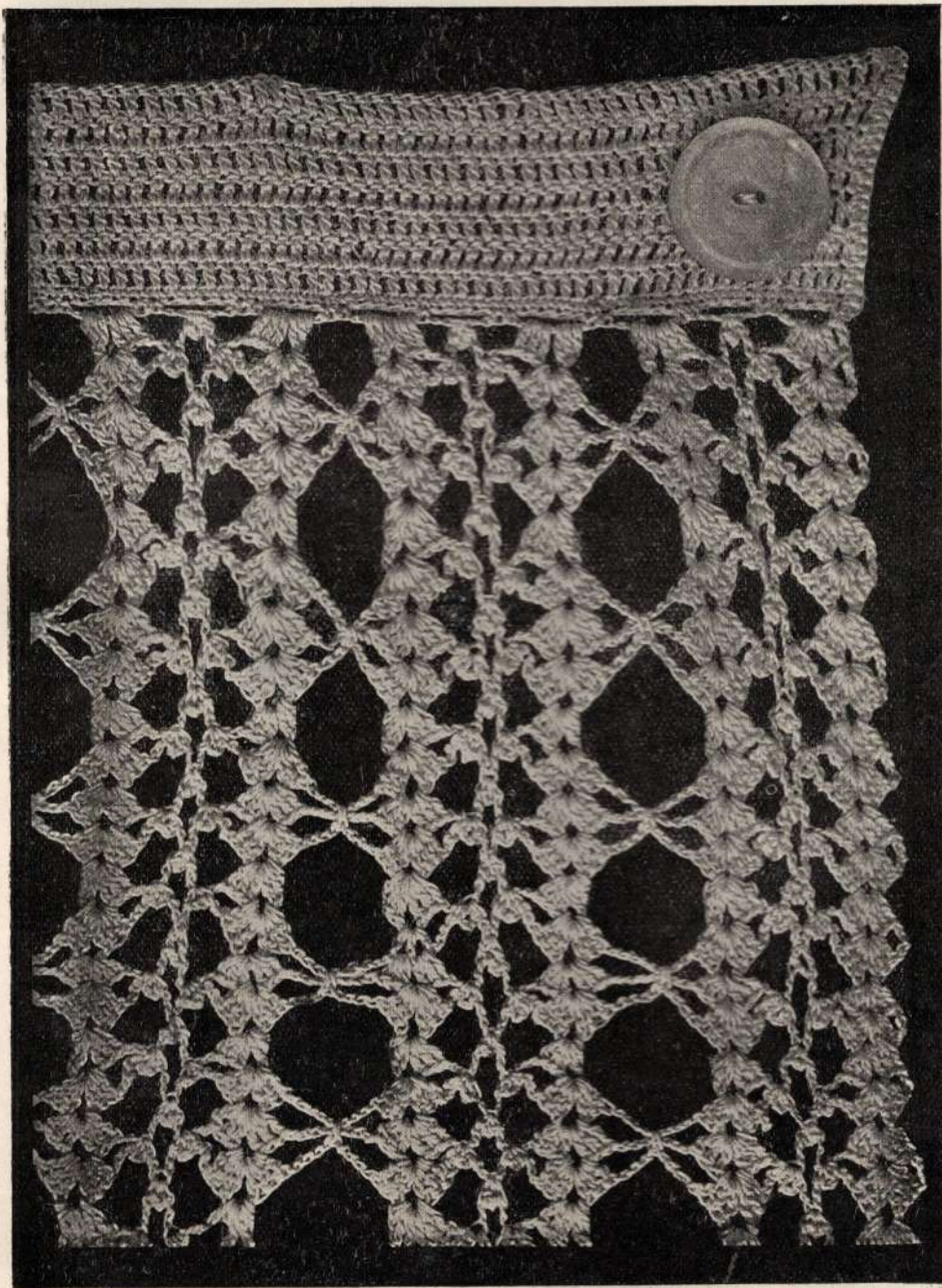
Vzory háčkovanych krajek.

Vzory háčkových krajk.

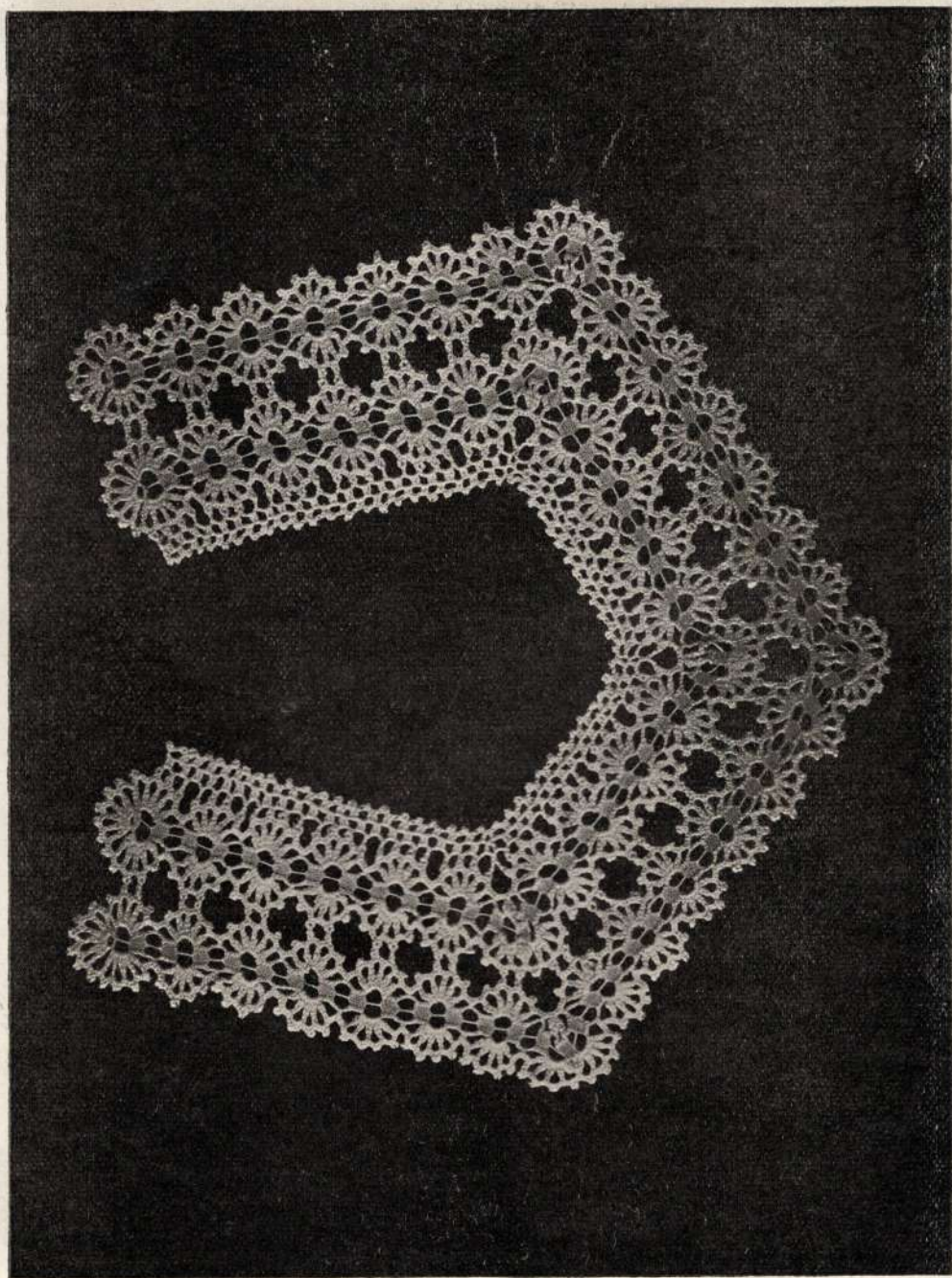

Háčkováná zástěrka provlékaná barevnou stužkou.

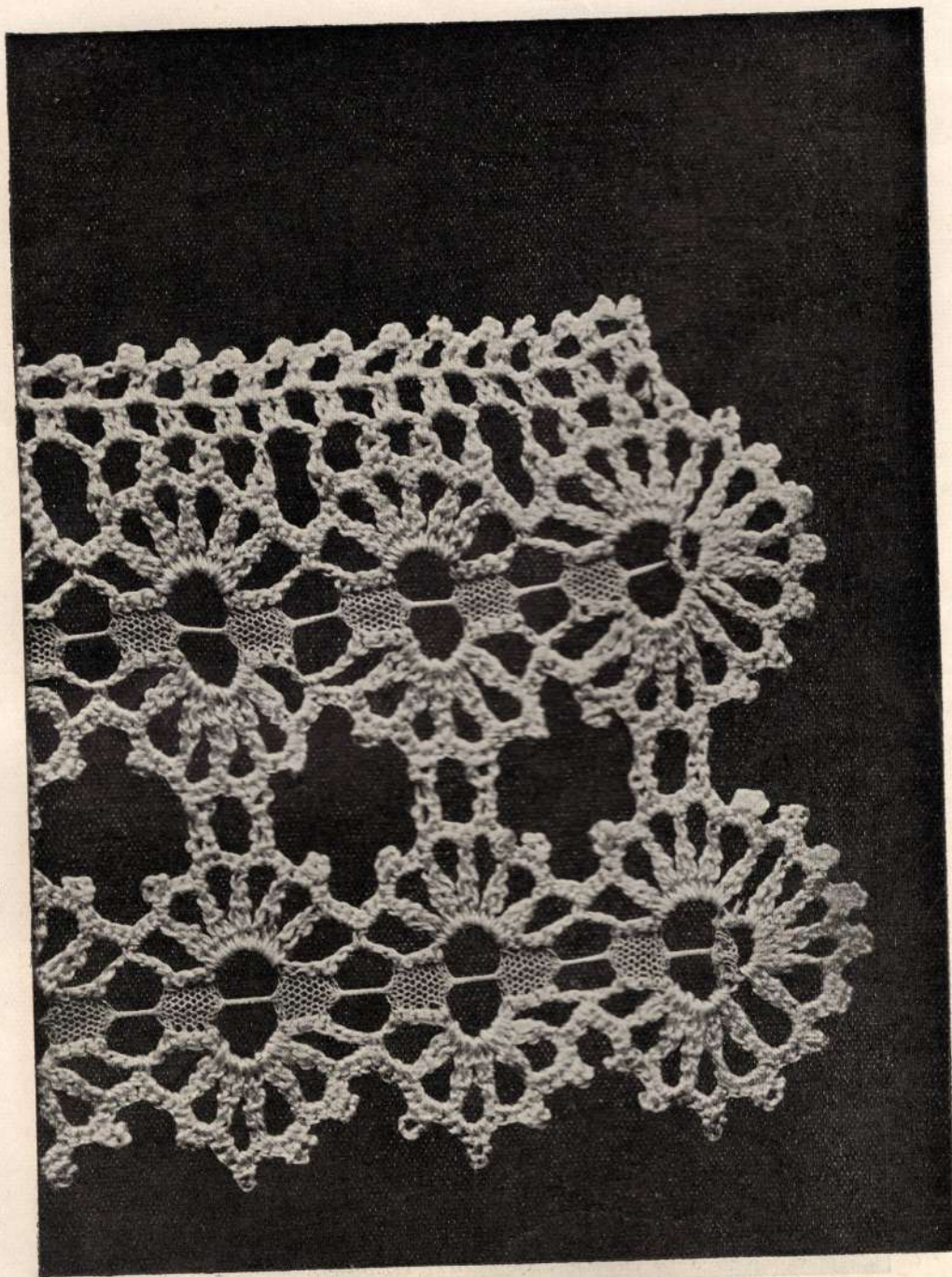

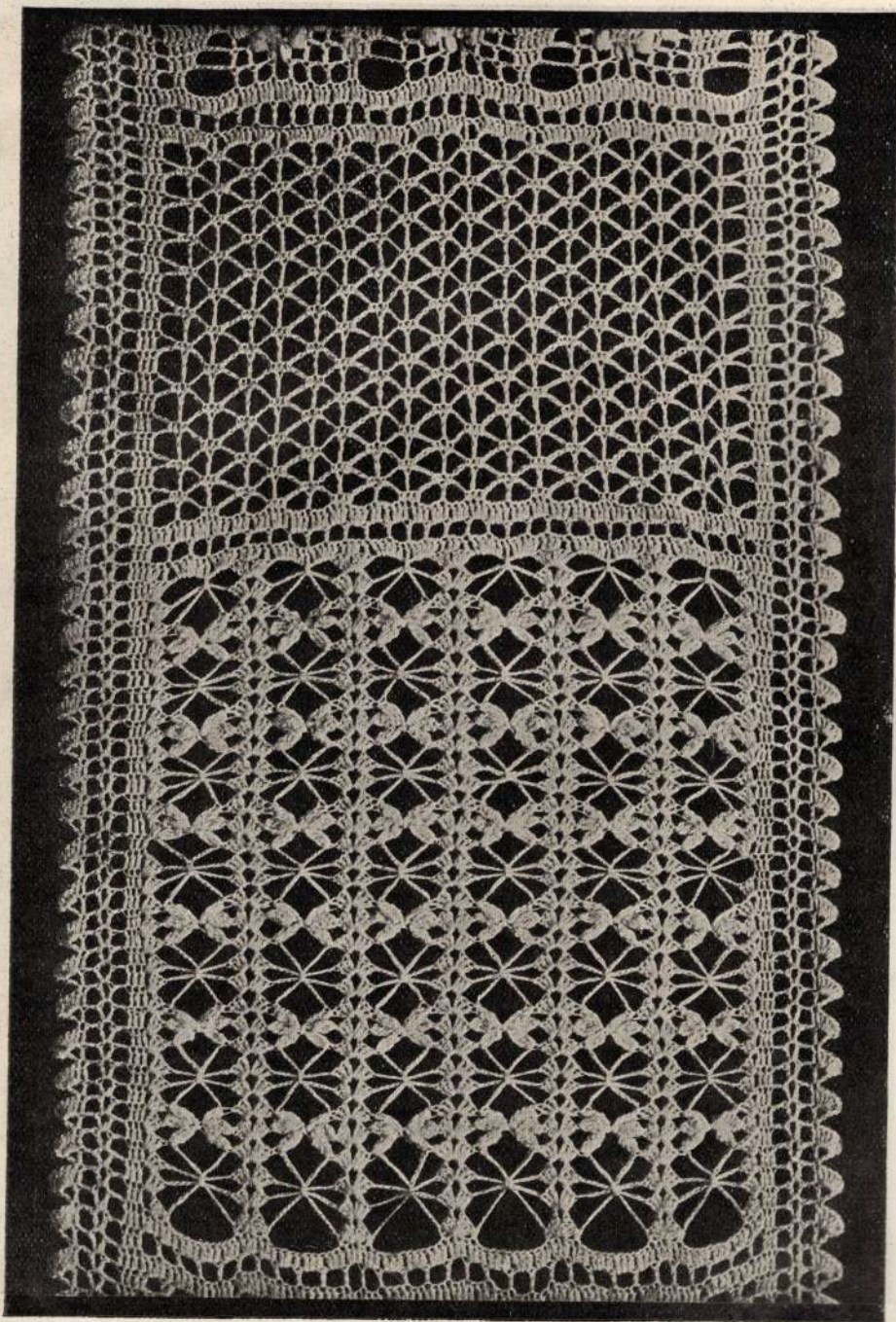
Část háčkové protější zástěrky ve skutečné velikosti

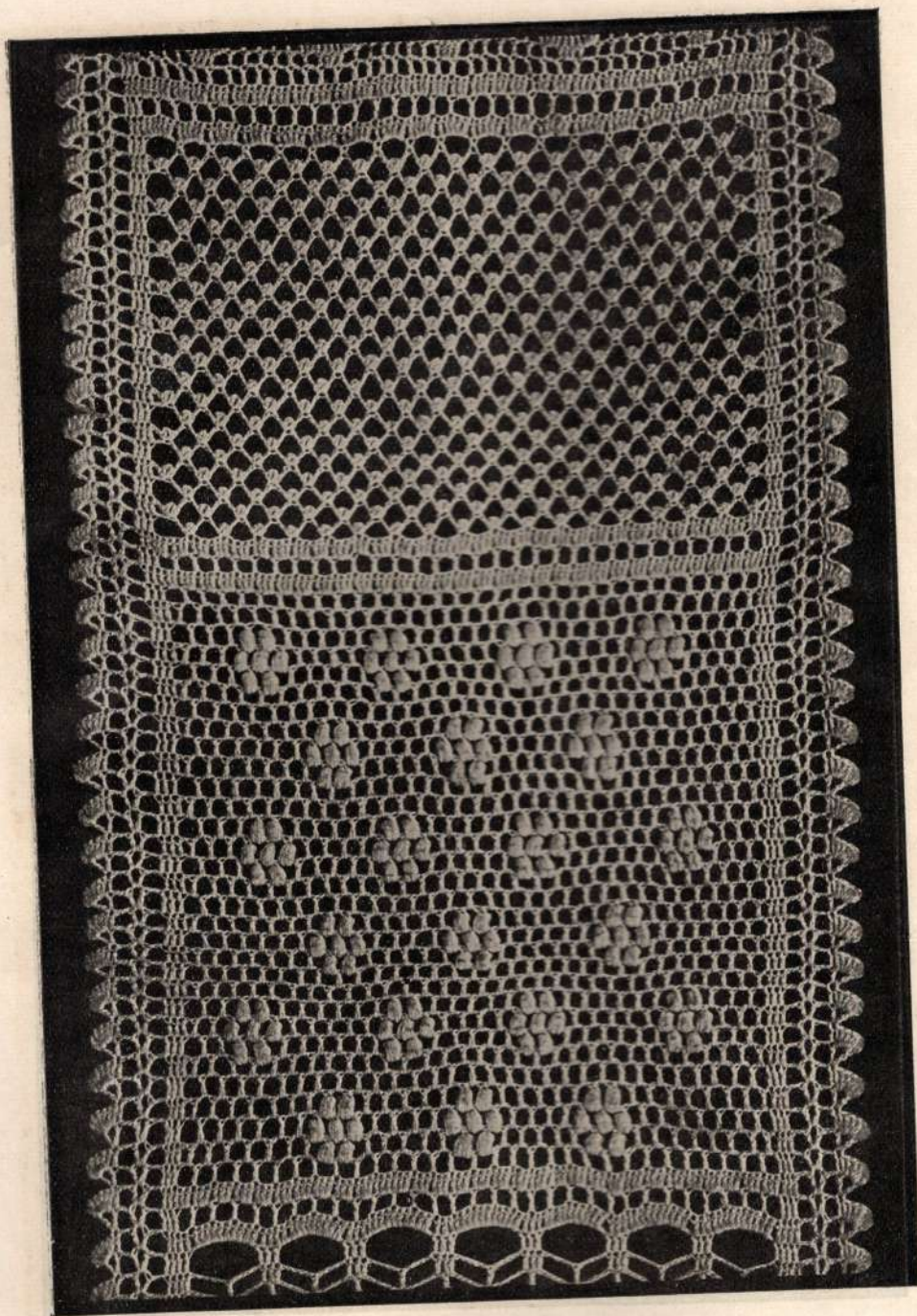
Háčkovaný líncec.

„Část protějšího límce ve skutečné velikosti.“

Vzory háčkových vloček.

Vzory háčkových vložek. 7

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vloček.

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových vložek.

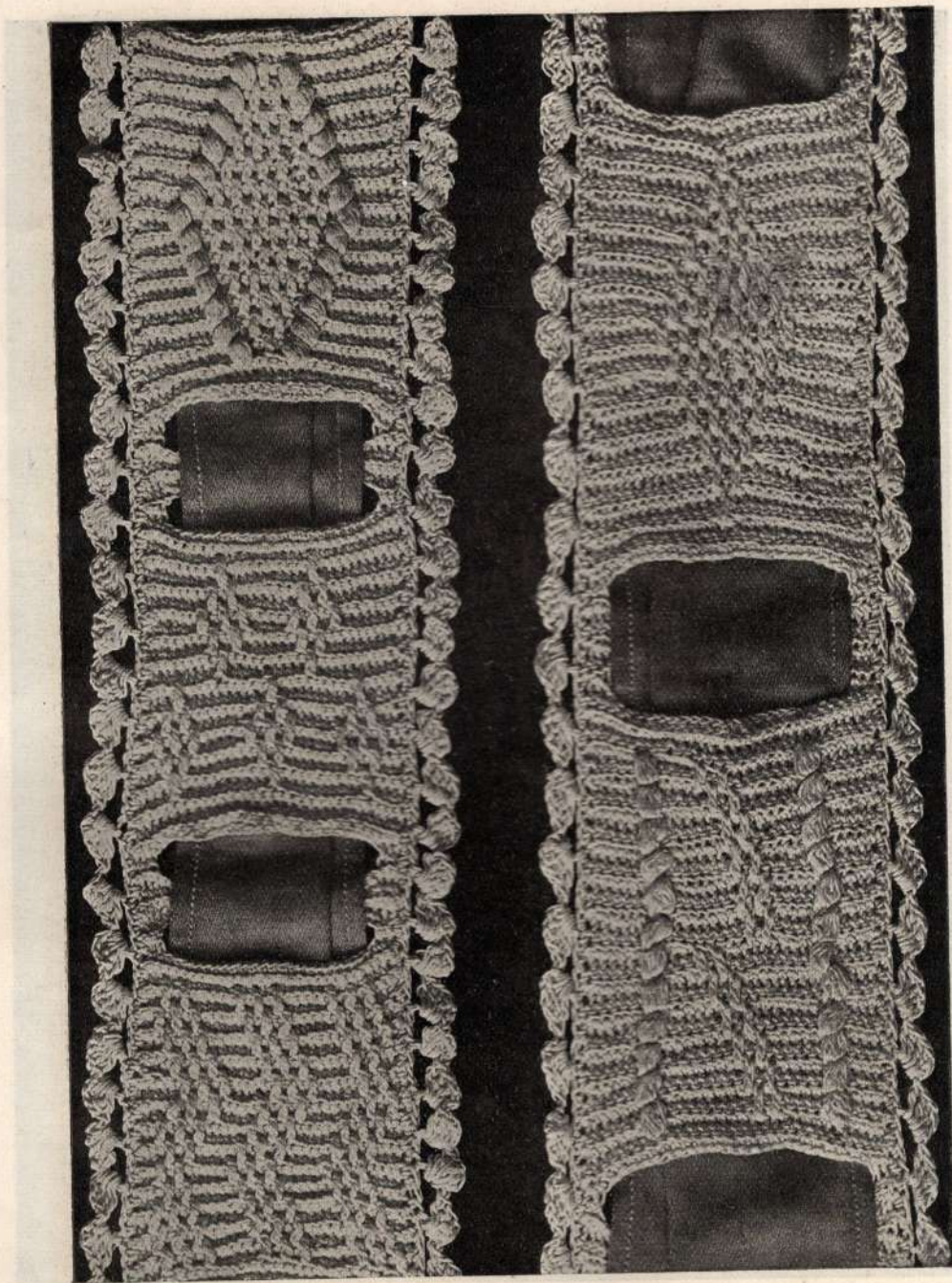
Vzory háčkových vloček.

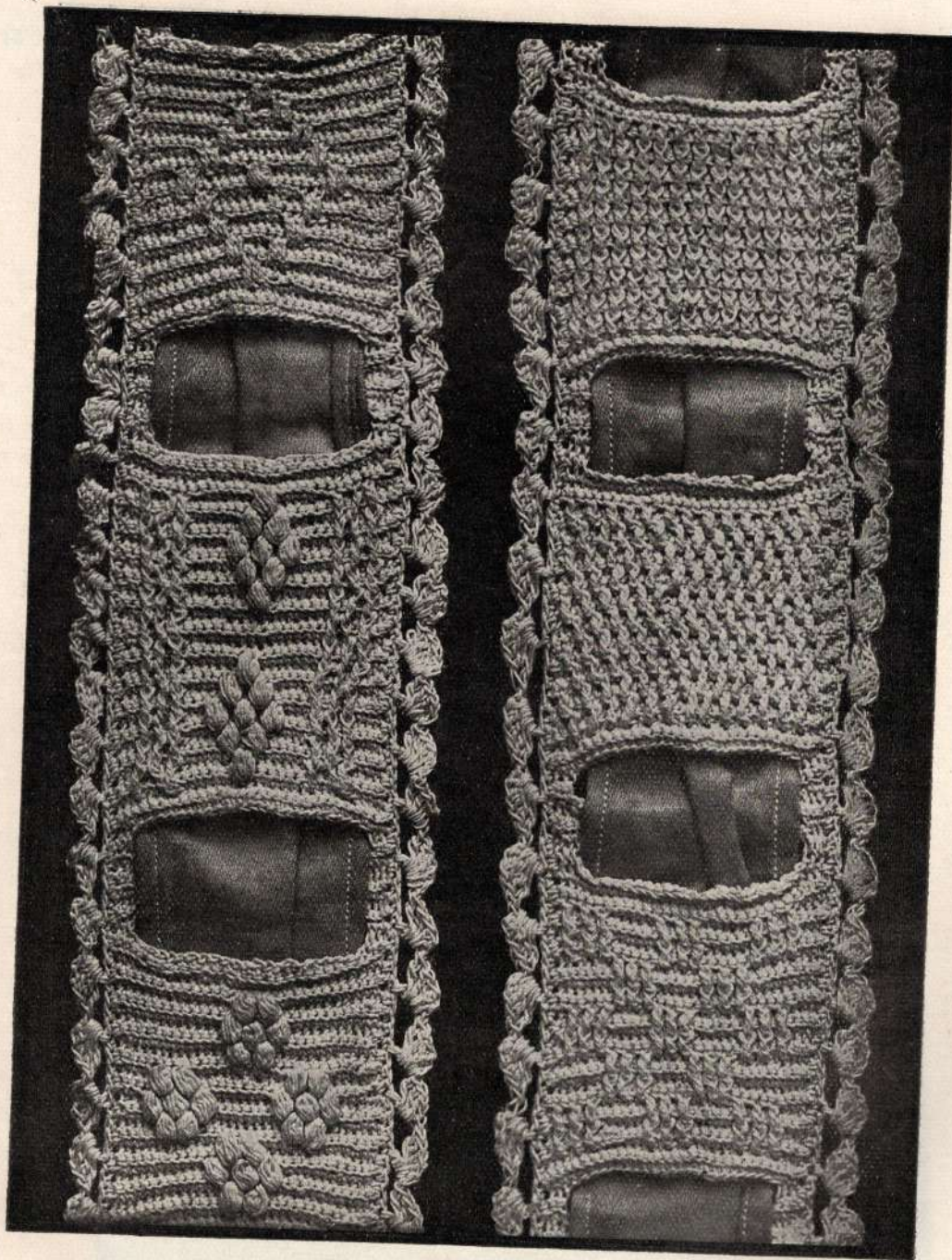
Vzory háčkových vložek.

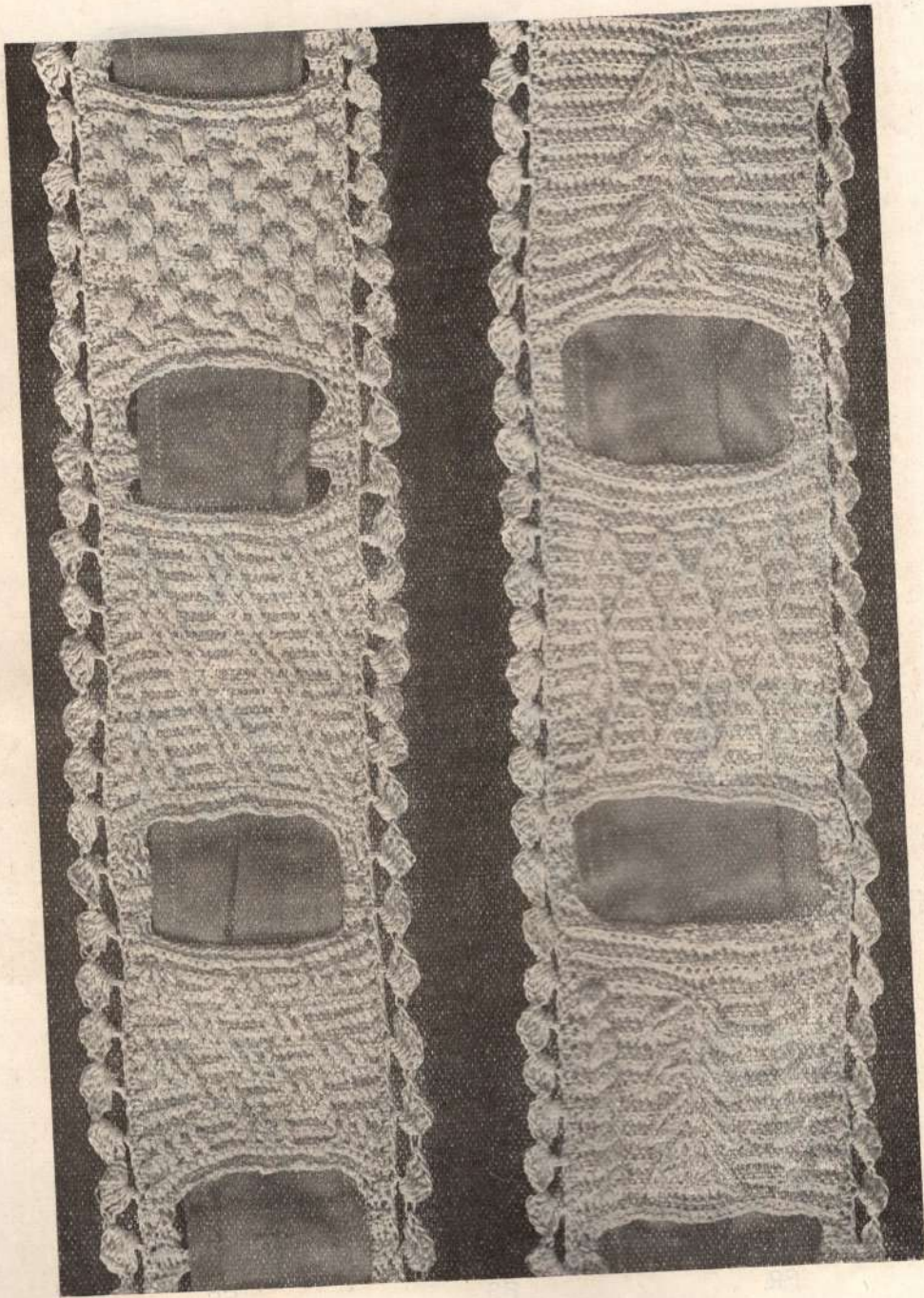
Vzory háčkových vložek.

Vzory háčkových povijanů.

Vzory háčkových povijanů.

Vzor háčkových povijanů.

FH

FCH.

FJ.

FK.

FL.

FM.

FN.

FO.

FP.

FR.

FS.

FS.

Pokrač. úplné sbírky dvoubarevných monogramů z loňského ročníku „České Dívky“ FH—FS.
(Všechny tyto monogramy jsou v příručce číslo 21, za 50 hal.)

FT.

FU.

FV.

FY.

FZ.

GG.

GH.

GCH.

GJ.

GK.

GL.

GM.

Pokrač. úplné sbírky dvoubarevných monogramů z loňského ročníku „České dívky“ FT—GM
(Všechny tyto monogramy jsou v příručce číslo 21. za 50 hal.)

GN.

GO.

GP.

GR.

GS.

GT.

GU.

GV.

GY.

GZ.

HH.

HCH.

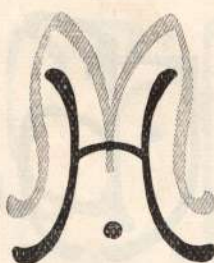
HJ.

HK.

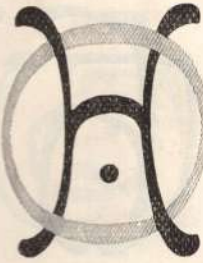
HL.

HM.

HN.

HO.

HP.

HR.

HS.

HT.

HU.

HV.

HY.

HZ.

CHCH.

CHJ.

CHK.

CHL.

CHM.

CHN.

CHO.

CHP.

CHR.

CHS.

CHT.

CHU.

CHV.

CHY.

CHZ.

JJ.

JK.

JL.

JM.

JN.

JO.

JP.

JR.

JS.

JT.

JU.

JV.

JY.

JZ.

LL.

LM.

LH.

LO.

LP.

LR.

LS.

LT.

LU.

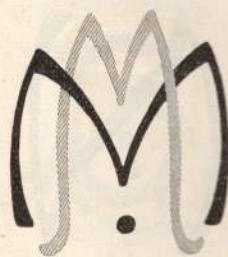
LV.

LY.

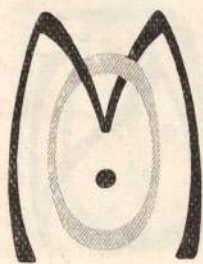
LZ.

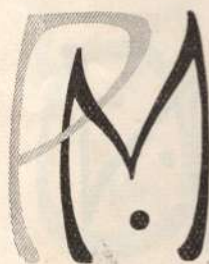
MM.

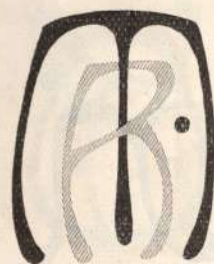
MN.

MO.

MP.

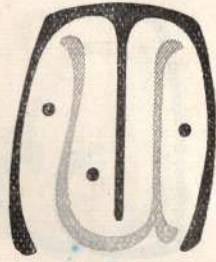
MR.

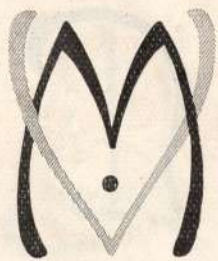
MS.

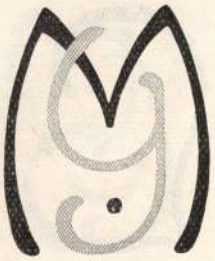
MT.

MU.

MV.

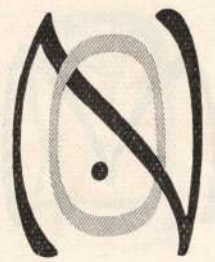
MY.

MZ

NN.

NO.

NP.

NR.

NS.

NT.

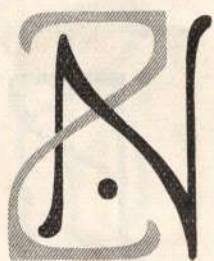
NU.

NV.

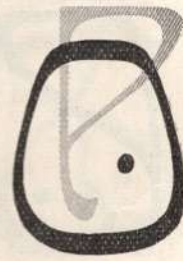
NY.

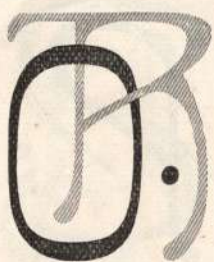
NZ.

OO.

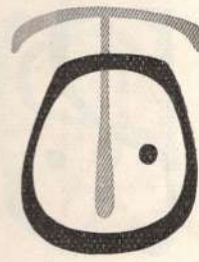
OP.

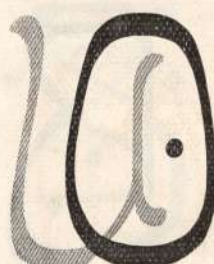
OR.

OS.

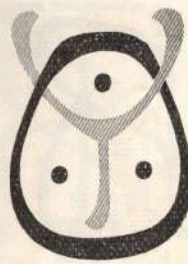
OT.

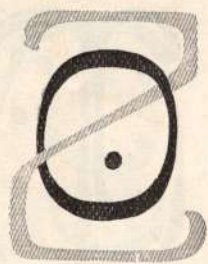
OU.

OV.

OY.

OZ.

PP.

PR.

PS.

PU.

PT.

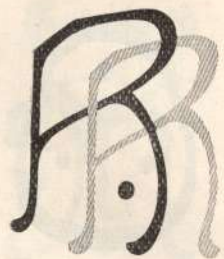
PV.

PY

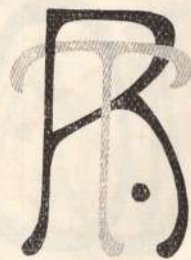
PZ

RR.

RS.

RT.

RU.

RV.

RY.

RZ.

SS.

ST.

SU.

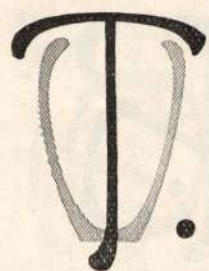
SV.

SY.

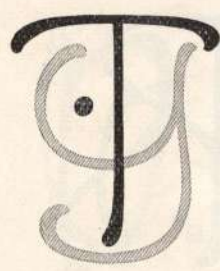
SZ.

TZ.

TU.

TV.

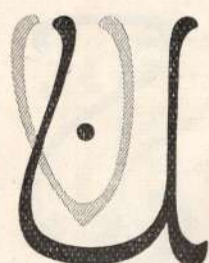
TY.

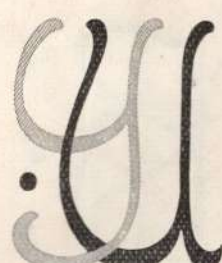
TZ.

UU.

UV.

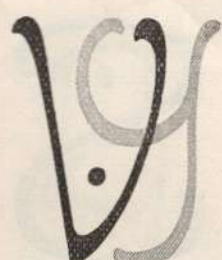
UY.

UZ.

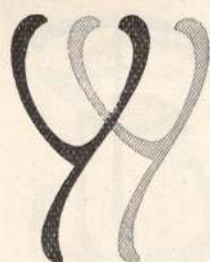
VV.

VY.

VZ.

YY.

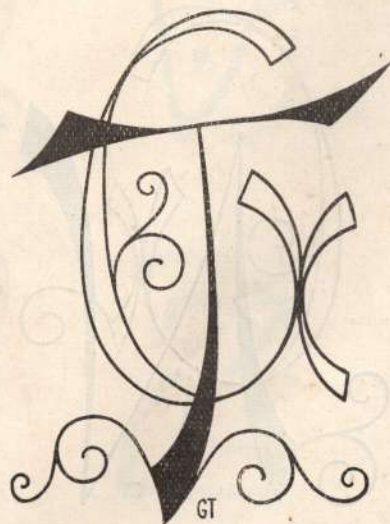

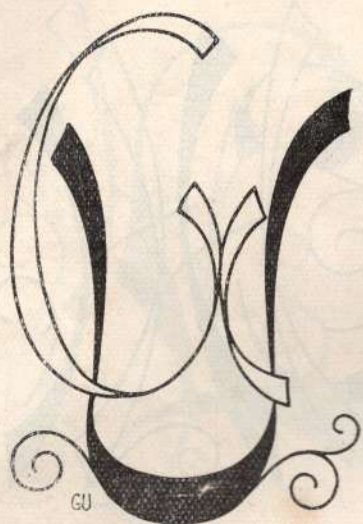
ZZ.

Pokrač. úplné sbírky dvoubarevných monogramů z loňského ročníku „České Dívky“ TV – ZZ.
(Všechny tyto monogramy jsou v příručce číslo 21. za 50 hal)

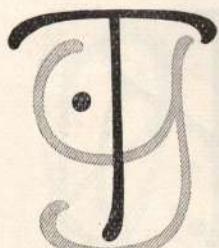
Pokračování velkých monogramů z loňského ročníku „České dívky“ (GL--GO).
(Úplná sbírka těchto monogramů jest v příručce čís. 17, za K 1:20.)

TV.

TY.

TZ.

UU.

UV.

UY.

UZ.

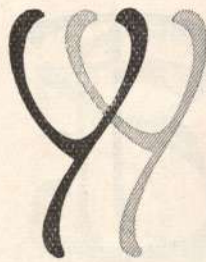
VV.

VY.

VZ.

YY.

ZZ.

Pokrač. úplné sbírky dvoubarevných monogramů z loňského ročníku „České Divky“ TV – ZZ.
(Všechny tyto monogramy jsou v příručce číslo 21. za 50 hal)

Pokračování velkých monogramů z loňského ročníku „České dívky“ (GL--GO).
 (Úplná sbírka těchto monogramů jest v příručce čís. 17, za K 1'20.)

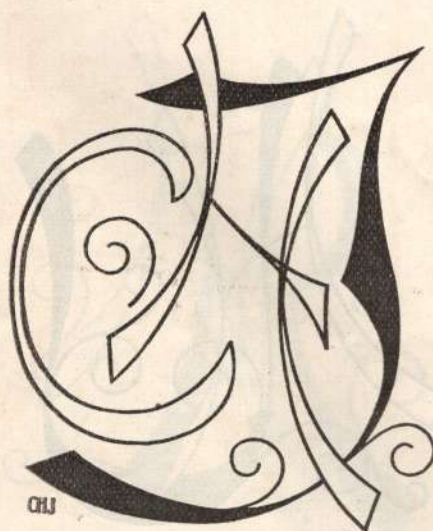

CHCH

CHU

CHK

CHL

CHM

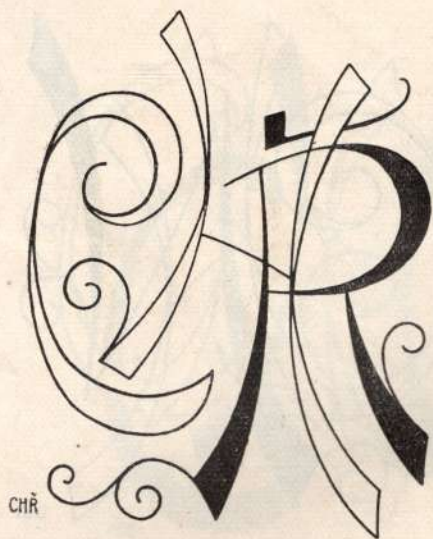
CHN

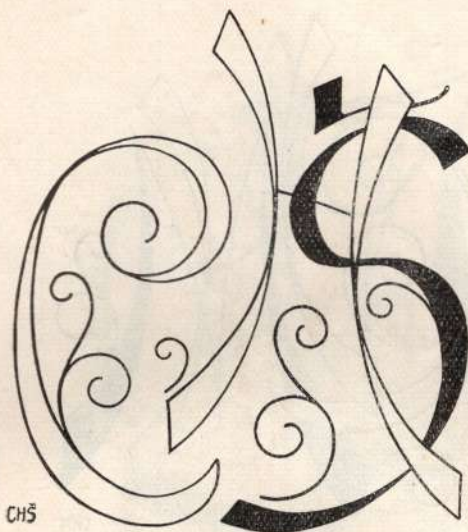
CHO

CHP

CH

CHS

CHT

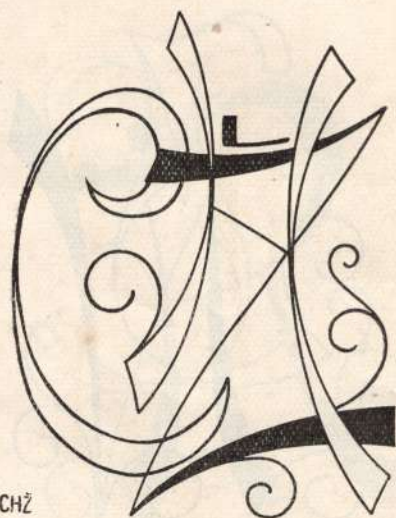
CHU

CHV

CHW

CHZ

JJ

JK

JL

JM

JN

JO

JP

JR

JS

JT

JU

JV

JW

JZ

KK

KL

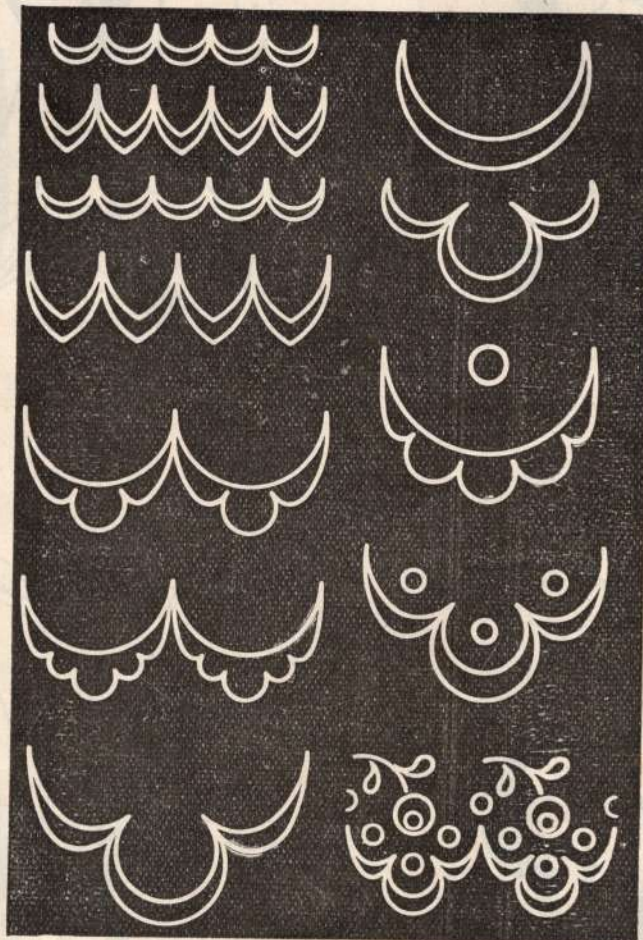
KM

Pomůcka k zoubkování.

Kapesníky, zástěrky, sedla, záclonky, ru-kávce i sukně zdobí se vyšíváním zoubky přiměřené velikosti a rozličného tvaru i se-skupení. Na připojeném obrázku jest rozma-nitost dobře patrna. Iako při každém před-kresleném vzo-ru k vyšívání velice záleží na tom, aby vzor byl nakreslen přesně, správně, bez komo-lení, tož i u zoubků. Především zde záleží na tom, aby byl zoubek jako zoubek — stej-ně veliký a je-den od druhého rovně daleko, jako by je vytiskl. Kdo by chtěl předkre-slovati zoubky od ruky, měl by práci veli-kou a jistě by všechno pokazil. Vyšívčky po-máhají si oby-čejně knoflíky různé velikosti nebo penězi. Položí knoflík nebo halér na látku, tužkou jej do pola ob-rýsují, knoflík nebo peníz po-sunou, zas obřísují a tak tvoří řadu půl-kroužků, jež pak vyšívají. Tento způsob před-kreslování z nouze má mnoho nevýhod a obtíží. Tužkou se na látce špatně kreslí kresba je málo znatelná. Nesnadno jest seřadit půl-kroužky do jedné linie. Jednoduché zoubky

ještě jakž tak se podaří, ale složitější — a ty jsou právě hezké — nesvede od ruky ani zručná kreslička. Jen si všimněte nakre-slených tu zoubků a představte si tu práci, kdybyste měly jich nakreslit řeknu jen 20 vedle

sebe! Byli jsme požádáni, aby-chom vydali pro odběratelky „Vzorů žen-ských ručních prací“ pomůc-ku, která by vyšíváčkám zoubků obtížné předkreslování usnadnila. Vy-hověli jsme. — Vydali jsme 12 tiskátek zoub-kových, jejichž zmenšené oti-sky zde vidíte. Ta předtiskují zoubky tak či-stě, správně a rychle, jako každé tiskátko. Za 5 minut o-zoubkujete jimi všechny 4 strany kapesníku! Po-ložíte jen na látku pravítko a podle něho přitiskujete ti-skátka jako by-ste řadily kra-bičku zápalek ke krabičce. —

Celá kolekce stojí K 4.—. Obsahuje 12 rozlič-ných tiskátek, lahvičku předtiskovací barvy, podušičku na barvu a roztěrač barvy. Vše jest uzavřeno v krabičce. Pomůcka tato bude vítána každou vyšíváčkou zoubků a jistě zakoupena každou školou ku společnému užívání všech žákyn.

O B S A H.

- Celkový pohled na dudy, které se oblékají pod rukávce. Čís. 2. Str. 4.
 Část výšivky protějšího límce ve skutečné velikosti. Str. 77.
 Část sedla ve skutečné velikosti. Strana 81.
 Část výšivky na zástěrku. Str. 82.
 Část zástěrky ve skutečné velikosti. Str. 87.
 Část výšivky na podušku ve skutečné velikosti. Str. 89.
 Část výšivky. Str. 93.
 Část výšivky ve skutečné velikosti. Str. 95.
 Část háčkované zástěrky ve skutečné velikosti. Str. 111.
 Část límce ve skutečné velikosti. Str. 113.
 Dva vyšívání vzory běhounů. Str. 85.
 Hotový šorec s vyšíváním i vázajícími trháčky. Čís. 18. Str. 17.
 Háčková zástěrka provlékaná barevnou stužkou. Str. 110.
 Háčková límec. Str. 112.
- KROJE:**
 Zadní pohled na ustrojenou děvku. Čís. 25. Str. 32.
 Přední pohled na ustrojenou děvku. Čís. 26. Str. 33.
 Šohaj u muziky v „třaslavicích“, a zástěře. Čís. 23. Str. 34.
 Šohaj ve slavnostním úboru. Čís. 27. Str. 35.
 Šohaj ve vyšívání košili s děvčetem. Přední pohled. Čís. 29. Str. 36.
 Zadní pohled na slovačskou dvojici. Čís. 30. Str. 37.
 Přední pohled na nevěstu zapentlenou ve svatebním věnci. Čís. 32. Str. 38.
 Nevěsta je zapletena ve svatebním věnci a má oblečen „fěrtoch“. Čís. 33. Str. 39.
 Přední pohled na slovačku v kožichu. Čís. 34. Str. 40.
 Zadní pohled na slovačku v kožichu. Čís. 35. Str. 41.
 Přední pohled na jinocha slovačského v kožichu. Čís. 36. Str. 42.
 Zadní pohled na kožich. Čís. 37. Str. 43.
 Přednice kordulky. Str. 44.
 Zadek kordulky. Str. 45.
 Krajová ozdoba k rozmanitému užití. Str. 83.
- Krajová ozdoba na vyšívání zástěru. Str. 84.
 Kapesník s ozdobeným monogramem. Str. 100.
 Límec dle slovačského „oboje“ zdoben hedvábnou výšivkou „na tři kališky“. Čís. 9. Str. 10.
 Lícni strana svrženého rukávu s klínem. Čís. 13. Str. 14.
 Letní oblek z režného plátna zdobený vyšíváním. Str. 63.
 Motiv „štykované kadrle“. Čís. 16, 17, 23, 24, 31. Str. 22, 23, 24, 25, 26.
 Motiv trháčku „na trnku“ ve skutečné velikosti. Čís. 50b. Str. 23.
 Motiv trháčku „na husí vejce“ ve skutečné velikosti. Čís. 51b. Str. 29.
 Motiv trháčku „na husí vejce“ ve skutečné velikosti. Čís. 51a. Str. 30.
 Motiv trháček ve skutečné velikosti „na trnku“. Čís. 50a. Str. 31.
 Moderně vyšité okolky kapesníků. Str. 102, 103, 104, 105.
 Na sametě vyšívání trháčky na šorec. Čís. 15. Str. 16.
 Na zadku kordulky znázorněn postup našívání sutašek pravého tulipánu. Čís. 21. Str. 20.
 Na kordulce zdobený předeček a výstřih krku stuhou a stříbrným prýmkem. Čís. 22. Str. 21.
- NÁRODNÍ KROJ Z MORAVSKÉ SLOVAČE.**
 (Slovní doprovod). Str. 54.
 Části národního kroje a postup při oblékání. Str. 55.
 Šířka. Str. 55.
 Dudy čis. 2. Str. 56.
 Rukávce č. 25. a 26. Str. 56.
 Rozměry střihu. Str. 56.
 Trhání látky na rukávce. Str. 56.
 Výšivky pro rukávce. Str. 57.
 Šití rukávců. Str. 57.
 Vrapení a šití rukávů. Str. 58.
 Kordulka. Str. 59.
 Šorec. Str. 60.
 Fěrtůšek. Str. 61.
 Fěrtoch. Str. 61.
 Úbor slovačského šohaje s děvčicí dle období ročních časů. 62.

Ozdoba límce a rukávů kabátu ve skutečné velikosti. Str. 67.
 Ozdobný límeček na blůzu. Slovácké vyšívání. Str. 74.
 Protáhnutí rukávu dud v záloktě trháčkem. Čís. 3. Str. 5.
 Přišití obojku na hotové rukávce. Čís. 11. Str. 12.
 Provedení vyšívání krokvičky s podpuščkami na zřaseném šorci a přišití trháčku na formu. Čís. 14. Str. 15.
 Připásání fěrtoušku bílým trháčkem v zadu. Čís. 19. Str. 18.
 Pestře vyšívání dámský límeček. Str. 73.
 Pestře vyšitý dámský límec a rukáv. Str. 76.
 Pestře vyšitá poduška. Str. 90.
 Pokryvka na stůl zdobená malbou. Str. 98.
 Pokračování sbírky malých dvoubarevných monogramů z loňského ročníku „České Dívky“. Str. 130–142.
 Pokračování velkých monogramů z loňského ročníku „České Dívky“. Str. 143–157.
 Pomůcka k zoubkování. Str. 158.
 Rukáv s kadrli zdobenou hedvábnou vyšivkou na půl růžičky. Čís. 4. Str. 6.
 Rohová ozdoba pokryvky. Národ. vzor. Str. 96.
 Sobota, spodní sukně slovácká. Čís. 1. Str. 4.
 Sešitý rukáv do lícni strany i s klínem. Čís. 5. Str. 7.
 Stánek rukávců s vyšíváními náramky a zdobenou pravou přednicí také vyšivkou. Čís. 7. Str. 8.
 Stánek se všitým pravým rukávem do pravého náramku. Čís. 10. Str. 11.
 Suk fěrtuškových trháček v předu. Čís. 20. Str. 19.
 „Štykované“ trháčky na trnku. Čís. 50. Str. 27.
 „Štykované“ trháčky na husí vejce. Čís. 51. Str. 27.
 Vyšívání kadrle na jemné batistové látce jemnou vlnkou. Čís. 6. Str. 3.
 Vyšívání zřaseného stánku do límce „stojáku“. Čís. 8. Str. 9.
 Vrapení rukávu na rubní straně. Číslo 12. Str. 13.

VÁZÁNÍ ŠÁTKU:

Položení šátku na hlavu a vrapení v zadu. Obr. 1. Str. 46.
 Položení šátku ze předu a tvorba zákrutků. Obr. 2. Str. 47.
 Vystrčení vzorových okrajů a upravení zákrutků. Obr. 3. Str. 47.
 Položení cípů, úprava zákrutek a vrapu. Obr. 4. Str. 48.
 Tvoření suku nad lelíkem. Obr. 5. Str. 48.
 Úprava levé čili malé zausnice. Obr. 6. Str. 49.
 Úprava pravé čili velké zausnice. Obr. 7. Str. 49.
 Položení levého cípu. Obr. 8. Str. 50.
 Složení formy pravého cípu. Obr. 9. Str. 50.
 Střídavé přesazení cípu. Obr. 10. Str. 51.
 Překřížení konců. Obr. 11. Str. 51.
 Zastření levého konce za pravý. Obr. 12. Str. 52.
 Ukrytí pravého konce pod levý. Obr. 13. Str. 52.
 Pohled na vytvořené rožky. Obr. 14. Str. 53.
 Celkový pohled na uvázaný šátek ze zadu. Obr. 15. Str. 53.

VÁZÁNÍ ŠÁTKU. Samovazba. (Slovní doprovod. Str. 64, 65.)

Vyšivkou zdobený kabát. Str. 66.
 Vyšívání ozdoba obleku ve skutečné velikosti. Str. 69.
 Vyšívání límec letní blůzy. Str. 70.
 Vyšívka blůzy ve skutečné velikosti. Str. 71.
 Vyšívání dámský límeček. Str. 72.
 Vyšívání límec blůzy. Str. 75.
 Vyšívání sedlo k ženské košili. Str. 78, 79, 80.
 Vyšívání zástěra. Str. 86.
 Vyšívání cíška na podušku. Str. 88.
 Vzor na podušku ve skutečné velikosti. Str. 91.
 Vyšívání pokryvka na stůl. Str. 92.
 Vyšívání pokryvka. Str. 94.
 Vyšívání slovácká záclona. Str. 97.
 Vzor pletené krajky. Str. 99.
 Vyšívání ozdoba k rozmanitému užití. Str. 101.
 Vzory háčkových krajk. Str. 106, 107, 108, 109.
 Vzory háčkových vložek. Str. 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126.
 Vzor háčkových povíjanů. Str. 127, 128, 129.

i v zadu.

zákrutků.

upravení

a vrapu.

5. Str. 48.
Obr. 6.

ce. Obr. 7.

tr. 50.

9. Str. 50.

10. Str. 51.

51.

ý. Obr. 12.

ý. Obr. 13.

14. Str. 53.
tek ze žadu.

lovni dopro-

čné velikosti.

70.

kosti. Str. 71.

72.

i. Str. 78, 79,

r. 88.

elikosti. Str. 91.

92.

r. 97.

u užiti. Str. 101.

r. 106, 107, 108,

tr. 114, 115, 116,
2, 123, 124, 125,

Str. 127, 128, 129.

